

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra systémového inženýrství (PEF)

Diplomová práce

**Hodnocení dopadu evropských projektů v ČR: Kulturní
investiční projekty v Kraji Vysočina**

Bc. Pavel Buňat

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Pavel Buňat

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Sez. Ústí – Tábor

Název práce

Hodnocení dopadu evropských projektů v ČR: Kulturní investiční projekty v Kraji Vysočina

Název anglicky

Evaluation of the impact of European projects in the Czech Republic: Cultural investment projects in the Vysočina Region

Cíle práce

Zhodnocení dopadů investičních projektů v oblasti kultury, které byly spolufinancovány ze zdrojů Evropské unie v rámci Integrovaného regionálního operačního programu a byly realizované v Kraji Vysočina.

Analýza bude provedena za programové období 2014-2020 (včetně projektů s přesahem realizace do faktického konce období, tj. r. 2023).

Práce bude obsahovat ekonomickou analýzu dopadů. Cílem bude k ekonomické analýze doplnit dopady realizovaných projektů na základě kvalitativního výzkumu s odbornou veřejností – vytvořena budou vhodná hodnotící kritéria pro určení dopadu evropských projektů a následně bude provedena jejich aplikace na vzorové projekty.

Metodika

Práce bude metodicky rozdělena do dvou hlavních částí. První část bude obsahovat teoretickou rešerši zabývající se definicí projektů, programovým obdobím EU 2014-2020 a jednotlivými dotačními zdroji, sledovaným územím a subjekty, způsoby hodnocení dopadů projektu a jejich zkoumání.

Praktická část práce bude rozdělena metodicky do tří hlavních postupových kroků:

1. Fáze Intelligence obsahuje definici a přiblížení (na konkrétním příkladu) způsobu hodnocení projektů při jejich předkládání s následnou absencí jejich skutečného vyhodnocování po realizaci. Tato část bude také obsahovat způsob, jakými jsou projekty sledovány ve fázi udržitelnosti.

2. Fáze Design se zabývá ekonomickou analýzou realizovaných projektů a jejich dopady do rozpočtů organizací, Kraje Vysočina apod. Sestaven bude návrh modelu (jeho sledovaných částí) na hodnocení dopadů projektů ve sledovaném zaměření pro výzkumné šetření s využitím dílčích částí metodiky TIA a jejich úprav/doplnění pro investiční kulturní projekty.

3. Fáze Choice: Vyhodnocení ekonomické analýzy a výsledků výzkumu. Na základě těchto výsledků bude finalizován model a sestavena kritéria hodnocení dopadů – jak dopady sledovat a jak je hodnotit. Výsledek bude aplikován na dva vybrané projekty.

Doporučený rozsah práce

30-40 s.

Klíčová slova

Evropské projekty, dotace, projekt, poskytovatel, žadatel, hodnocení, kultura, Kraj Vysočina, IROP

Doporučené zdroje informací

- CASSIA DEVELOPMENT & CONSULTING, s.r.o., BERMAN GROUP, s.r.o. a FAKULTA ARCHITEKTURY ČVUT. Metodika hodnocení územních dopadů intervencí/projektů. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
- FIALA, P. *Projektové řízení : modely, metody, analýzy*. Praha: Professional Publishing, 2004. ISBN 80-86419-24-.
- HALÁMEK, P. – MASARYKOVA UNIVERZITA. EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA. *Projektový cyklus v EU*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. ISBN 80-210-3552-8.
- HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce*. Praha, 2015. ISBN: 978-80-7538-008-1
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020, verze 2.0, ze dne 26. 5. 2021* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj (PDF)
- MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, pro všechny specifické cíle a výzvy, vydání 1.13; platnost od 15. 10. 2019*. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. (PDF)
- MORGAN, D L. *Ohniskové skupiny jako metoda kvalitativního výzkumu*. Tišnov: Albert, 2001. ISBN 80-85834-77-4.
- OCHRANA, František. *Hodnocení veřejných zakázek a veřejných projektů*. Vyd. 3. přeprac. Praha: ASPI, 2004. 202 s. ISBN 80-85963-96-5.
-

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Roman Kvasnička, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra systémového inženýrství

Elektronicky schváleno dne 16. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 18. 02. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Hodnocení dopadu evropských projektů v ČR: Kulturní investiční projekty v Kraji Vysočina" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23. 3. 2023

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Romanu Kvasničkovi, Ph.D. za vedení diplomové práce a za umožnění zpracování tohoto téma. Dále děkuji všem osobám, které se podílely na kvalitativním výzkumu. Bez jejich ochoty a pohledu na sledovaná témata by tato práce nemohla vzniknout a bez řady z nich by ani nebyly zrealizovány popisované projekty, nevznikly by tak jejich reálné dopady a nemohly by být dále zkoumány. V neposlední řadě děkuji Centru pro regionální rozvoj České republiky, konkrétně ředitelce územního pracoviště IROP pro Kraj Vysočina Ing. Renátě Markové za ochotnou spolupráci, poskytnutí podkladů pro ekonomickou analýzu a především za pomoc všem žadatelům a příjemcům s průběhem realizace projektů, které zlepšují život v našich krajích a přináší řadu různorodých a zajímavých dopadů. Nejenom v kulturní oblasti.

Hodnocení dopadu evropských projektů v ČR: Kulturní investiční projekty v Kraji Vysočina

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na zhodnocení dopadů investičních projektů v oblasti kultury, které byly spolufinancovány ze zdrojů Evropské Unie v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014-2020 v Kraji Vysočina. Práce obsahuje ekonomickou analýzu dopadů a kvalitativní výzkum s odbornou veřejností pro určení dopadu evropských projektů. Metodicky je práce rozdělena do dvou částí, kde první část se věnuje teoretické rešerši včetně definice projektů, programového období EU 2014-2020 a způsobů hodnocení dopadů projektů. Druhá část se skládá ze tří hlavních postupových kroků, kde fáze Intelligence se zaměřuje na způsob hodnocení projektů, fáze Design se zabývá ekonomickou analýzou a sestavením prvotního návrhu modelu pro hodnocení dopadů projektů a fáze Choice zahrnuje vyhodnocení výsledků výzkumu, finální sestavení hodnotícího modelu a jeho praktickou aplikaci modelu na vybrané projekty. Práce uvádí a kvantifikuje významné dopady kulturních evropských projektů na sledovaném území v širším kontextu celé České republiky a ve srovnání s rozpočty Kraje Vysočina, rozčleňuje sledované dopady do logických celků a uvádí kritéria pro jejich další vyhodnocování.

Klíčová slova: Projekty, Dopady, Kultura, Evropská unie, Integrovaný regionální operační program, Ekonomická analýza, Hodnocení dopadů projektů, Muzea, Památky, Kraj Vysočina.

Evaluation of the impact of European projects in the Czech Republic: Cultural investment projects in the Vysočina Region

Abstract

The thesis focuses on evaluating the impacts of investment projects in the field of culture, which were co-financed by the European Union within the Integrated Regional Operational Programme 2014-2020 in the Vysočina Region. The thesis includes an economic analysis of the impacts and a qualitative research with professional public to determine the impact of European projects. Methodically, the work is divided into two parts, where the first part focuses on theoretical research, including the definition of projects, the EU 2014-2020 programming period, and methods of evaluating project impacts. The second part consists of three main procedural steps, where the Intelligence phase focuses on the method of project evaluation, the Design phase deals with economic analysis and the creation of an initial design for evaluating project impacts, and the Choice phase includes the evaluation of research results, final compilation of the evaluation model, and its practical application to selected projects. The thesis states and quantifies significant impacts of cultural European projects in the monitored area in a broader context of the whole Czech Republic and in comparison with the budgets of the Vysočina Region. It categorizes the observed impacts into logical units and presents criteria for their further evaluation.

Keywords: Projects, Impacts, Culture, European Union, Integrated Regional Operational Program, Economic analysis, Impact assessment of projects, Museums, Monuments, Vysočina Region.

Obsah

1 Úvod	12
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce	15
2.2 Metodika	15
3 Teoretická východiska	17
3.1 Projekt	17
3.2 Evropské strukturální a investiční fondy	19
3.3 Programové období	20
3.3.1 Období 2014-2020	21
3.3.2 Dohoda o partnerství, operační programy	22
3.4 Integrovaný regionální operační program	24
3.4.1 Výzvy IROP	27
3.5 Sledované území	30
3.5.1 Kraj Vysočina	30
3.5.2 Kulturní památky, muzea, knihovny	32
3.5.3 Oprávnění žadatelé v území	36
3.5.4 Vyhlášené výzvy	39
3.6 Životní cyklus projektu a jeho hodnocení	40
3.6.1 Metody hodnocení veřejných projektů	41
3.6.2 Fáze projektu v IROP	42
3.6.3 Hodnocení projektu v IROP	43
3.7 Územní dopady projektů podle metodiky TIA	43
3.7.1 Dopad na kulturu	47
3.8 Kvalitativní výzkum	48
3.9 Focus group	49
3.9.1 Design, typy účastníků	50
3.9.2 Analýza a zpráva o výzkumu	51
4 Vlastní práce	52
4.1 Srovnání hodnocení projektů v různých fázích životního cyklu	52
4.1.1 Hodnocení při předložení projektu	52
4.1.2 Hodnocení při realizaci a ukončení projektu	53
4.1.3 Hodnocení při udržitelnosti projektu	54
4.1.4 Vlastní srovnání	54
4.2 Ekonomická analýza	57
4.2.1 Projekty na území České republiky	57
4.2.2 Kraj Vysočina	61

4.2.3	Srovnání s dalšími kraji	64
4.2.4	Dopady na rozpočet Kraje Vysočina	69
4.3	Základní návrh hodnotícího modelu	75
4.4	Vyhodnocení ekonomické analýzy	76
4.5	Kvalitativní výzkum	77
4.5.1	Zdůvodnění výběru kvalitativního výzkumu a odborné veřejnosti	77
4.5.2	Design, účastníci	77
4.5.3	Výsledky výzkumu	79
4.6	Způsob sestavení modelu	87
4.7	Finální návrh modelu	96
4.8	Aplikace modelu – první vybraný projekt	98
4.9	Aplikace modelu – druhý vybraný projekt.....	102
5	Výsledky a diskuse	105
	Závěr	108
6	Seznam použitých zdrojů	109
7	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk:.....	115
7.1	Seznam obrázků	115
7.2	Seznam tabulek	115
7.3	Seznam grafů.....	116
7.4	Seznam diagramů	116
7.5	Seznam použitých zkratk.....	117
Přílohy		119
Příloha A	Přehled vyhlášených výzev	120
Příloha B	Hodnocení projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic.....	122
Příloha C	Přehled projektů realizovaných v Kraji Vysočina	125
Příloha D	Žádost o podklady CRR	128
Příloha E	Podklady poskytnuté Krajem Vysočina	129
Příloha F	Podklady poskytnuté Muzeem Vysočiny Jihlava p. o.	130

1 Úvod

Finanční prostředky získané ze strukturálních fondů Evropské unie formou dotací na podporu konkrétních projektových záměrů jsou extrémně důležitým faktorem pro regionální rozvoj jednotlivých obcí, krajů i celé České republiky napříč různými odvětvími. A to jak pro veřejný, tak soukromý sektor. Od vstupu naší země do Evropské unie proběhla dvě kompletní programová období, třetí období formálně začíná v roce 2022. Období 2014-2020, z nějž některé projekty jsou stále ještě ve fyzické realizaci až do konce roku 2023, přineslo na území České republiky přes dvě desítky miliard EUR a není pochyb o tom, že pozitivně ovlivnilo rozvoj země či rozvoj jednotlivých regionů.

Možnost získat externí finanční prostředky je klíčová zejména pro odvětví kultury (jež je předmětem této práce), v němž je zpravidla problematické dosahovat výrazných zisků s možností investovat je do dalšího rozvoje. Péče o nemovité a movité kulturní dědictví, modernizace prostor pro zajištění adekvátních podmínek pro odbornou činnost nebo zázemí pro návštěvníky apod. jsou často v tomto odvětví komplikované i za výrazné podpory rozpočtů zřizovatele, případně za příspěvků krajského nebo státního rozpočtu. Mnohdy je běžný provoz natolik nákladný, že žádná další revitalizace není bez dalšího externího spolufinancování možná. Jak uvádí Státní kulturní politika pro nadcházející roky (2021 až 2025+), je klíčové přispět v české kultuře k možnosti zachování odkazu pro další generace. Jsme zemí, která má největší počet hradů, zámků a dalších kulturních památek na jednoho obyvatele a jenom jejich současné nároky na rekonstrukce by vyšly na celé dva státní rozpočty¹. Nehledě na potřeby muzeí, galerií a dalších kulturních institucí směrem k movitému nebo nehmotnému kulturnímu dědictví – jejich ochraně, modernizaci apod. Všechny tyto nároky přetrvávají i v době, kdy za sebou máme dvě kompletní a jedno částečné programové období, v němž bylo možné čerpat velké finanční prostředky i pro kulturní oblast.

V době, kdy zmiňované programové období 2014-2020 ukončuje i své poslední realizované projekty, vyvstává otázka, jaký dopad měly dotační prostředky pro konkrétní území a konkrétní oblasti. Vyjádřit dopady do území nelze pouze souhrnnými profinancovanými náklady na jednotlivé projekty, byť je tento způsob dokazování dopadů

¹ MINISTERSTVO KULTURY ČR. *Státní kulturní politika 2021-2025+*. Praha: Ministerstvo kultury ČR. s.

velmi běžný. Finanční analýza sice dokáže dopady dobře kvantifikovat, ale už nevypovídá o konkrétní podrobnějších vlivech v území na daném objektu a zda skutečně byly naplněny aktuální potřeby. Byť je samozřejmě velmi dobrým východiskem pro zjišťování dopadů a jejich hodnocení, a v kontextu srovnání napříč republikou a srovnání s dalšími faktory je s pokročilou finanční analýzou pracováno v i této diplomové práci.

Závažným tématem je u podpořených projektů fakt, že po jejich realizaci, nejsou dopady těchto akcí zpravidla blíže sledovány a hodnoceny. Především v kontextu rozsáhlého hodnocení projektů v době, kdy jsou předkládány k žádosti o poskytnutí dotačních prostředků. Ve fázi hodnocení musel projekt (alespoň v období 2014-2020) splnit formální i věcná kritéria a ve většině případů ještě soupeřit formou bodového hodnocení s další řadou projektů (příčemž podpořeny byly jenom ty bodově nejlepší), už podobný způsob hodnocení není aplikován po skončení realizace projektu nebo v době jeho udržitelnosti. Nikoliv z důvodu naplnění podmínek dotace, tuto skutečnost poměrně dobře hlídají projektové indikátory, ale z důvodu zjištění právě konkrétních dopadů. Ty mohou být různé povahy a mít vliv přímo na obyvatele, dotčené nemovitosti nebo další specifické cílové skupiny. V průběhu sledovaného období začal řídicí orgán Integrovaného regionálního operačního programu sledovat možné dopady do území prostřednictvím metodiky TIA (viz dále v kapitole 3), ovšem nejedná se o zhodnocení dopadů již zrealizovaných akcí, jako spíše projektových záměrů. Byť do jisté míry lze metodiku alespoň částečně dobře aplikovat i na ukončené projekty.

Zhodnocení dopadů může být nejzajímavější a nejvíce vypovídající právě v oblasti kulturních projektů, přesněji u projektů investiční povahy. Vzhledem k nastaveným pravidlům dotačních výzev je možné právě v této oblasti mnohdy čerpat za účelem ochrany památkově chráněných předmětů či staveb a v rámci jedné dotační akce bylo možné realizovat projekty, který svým rozsahem byly natolik komplexní, že mohly zdárně vyřešit řadu provázaných aktivit a synergicky propojit realizované výstupy s dalšími oblastmi, přesahující hranice kultury, regionu, anebo dokonce i s takovými výstupy, jenž vhodně přesáhly i samotné hlavní zaměření dotační výzvy.

Ze zmíněných důvodů je patrné, že absence hodnocení projektů (jednotný přístup, jak k hodnocení přistupovat) z programového období po jeho realizaci je zásadním problémem dotační politiky EU. Jak pro období minulé, tak pro období nadcházejících, v němž budou realizovány projekty obdobného charakteru jako dosud.

Diplomová práce se zaměřuje na projekty v kultuře s podporou z Integrovaného regionálního operačního programu. Sledovaným územím je kraj Vysočina, který je vhodným vzorkem pro zrealizované projekty kulturního charakteru.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Zhodnocení dopadů investičních projektů v oblasti kultury, které byly spolufinancovány ze zdrojů Evropské Unie v rámci Integrovaného regionálního operačního programu a byly realizované v Kraji Vysočina. Analýza bude provedena za programové období 2014-2020 (včetně projektů s přesahem realizace do faktického konce období, tj. r. 2023).

Práce bude obsahovat ekonomickou analýzu dopadů. Cílem bude k ekonomické analýze doplnit dopady realizovaných projektů na základě kvalitativního výzkumu s odbornou veřejností - vytvořena budou vhodná hodnotící kritéria pro určení dopadu evropských projektů a následně bude provedena jejich aplikace na vzorové projekty.

2.2 Metodika

Práce je metodicky rozdělena do dvou hlavních částí. První část bude obsahovat teoretickou rešerši zabývající se definicí projektů, programovým obdobím EU 2014-2020 a jednotlivými dotačními zdroji, sledovaným územím a subjekty, způsoby hodnocení dopadů projektu a jejich zkoumání.

Praktická část práce je rozdělena metodicky do tří hlavních postupových kroků:

1. Fáze Intelligence obsahuje definici a rozbor (na konkrétním příkladu) způsobu hodnocení projektů při jejich předkládání s následnou absencí jejich skutečného vyhodnocování po realizaci. Tato část bude také obsahovat způsob, jakými jsou projekty sledovány ve fázi udržitelnosti.

2. Fáze Design se zabývá ekonomickou analýzou realizovaných projektů a jejich dopady do rozpočtů organizací, Kraje Vysočina apod. Bude sestaven návrh modelu (jeho sledovaných částí) na hodnocení dopadů projektů ve sledovaném zaměření pro výzkumné šetření s využitím dílčích částí metodiky TIA a jejich úprav/doplnění pro investiční kulturní projekty.

3. Fáze Choice: Vyhodnocení ekonomické analýzy a výsledků výzkumu. Na základě těchto výsledků bude finalizován model a sestavena kritéria hodnocení dopadů – jak dopady sledovat a jak je hodnotit. Výsledek bude aplikován na dva vybrané projekty.

3 Teoretická východiska

3.1 Projekt

V dotačním prostředí Evropské Unie je každá žádost o poskytnutí dotačních prostředků vázána na realizaci konkrétního projektu. Projekt je termínem, se kterým se setkáváme velmi často v rozdílných odvětvích. Ačkoliv jde o termín běžný, může být definice projektu vnímána rozdílně, a to i samotnými autory odborných publikací.

V nejobecnějších definicích můžeme termín projekt definovat jako „*specifický produkční systém, pomocí kterého je realizován jedinečný výstup*“². Jedná se o konkrétní výsledek, který vychází z předchozího strategického plánu. Projekt může mít výsledek materiální i nemateriální a je realizován pod dohledem vlastníka nebo zadavatele, který realizaci daného projektu řídí ve vlastním zájmu. Tato realizace má vždy za cíl dosažení předem stanovených cílů³.

Na projekt může být nahlíženo také jako na úsilí, zpravidla krátkodobě vynaložené, jež doprovází aplikované znalosti a metody. Konkrétních cílů v rámci daného projektu pak může být dosaženo díky zapojení materiálních i nemateriálních zdrojů⁴.

Důležitou částí definice projektu je jeho časové ohraničení. Musí mít jasné termíny zahájení a ukončení a v tomto časovém úseku jsou v průběhu projektové realizace učiněny určité inovace⁵. V této části, v nutnosti přesného časového vymezení, se shoduje většina autorů, ačkoliv v samotných definicích projektů se mohou různí autoři v určitých částech lišit. „*Projekt je aktivita omezená v čase, realizovaná pouze jedenkrát bez opakování se značným množstvím charakteristických rysů.*“⁶ Mezi tyto rysy, se kromě omezení trvání projektu, řadí například:

- limitace zdrojů na realizaci projektu,
- neznalost úspěchu projektu před jeho zahájením,

² FIALA, Petr. *Projektové řízení: modely, metody, analýzy*. Praha: Professional Publishing, 2004. s. 7

³ Tamtéž s. 12

⁴ SVOZILOVÁ, A.: *Projektový management*. Grada Publishing, Praha 2006. s. 17

⁵ NĚMEC, V.: *Projektový management*, Praha Grada Publishing, 2002. s. 12

⁶ FIALA, Petr. *Projektové řízení: modely, metody, analýzy*. Praha: Professional Publishing, 2004. s. 12

- jen jeden výsledek projektu, který musí svým užíváním sloužit po dobu stanovenou zadavatelem.⁷

Projekty můžeme dělit z několika hledisek. V nejobecnějším pojetí jsou rozlišeny tři hlavní kategorie:

- projekty jednoduché, které jsou zpravidla krátkodobé, mají malý rozsah a z toho důvodu si vystačí i s malým počtem zdrojů,
- projekty speciální – zde již je rozsah větší, ale stále je projekt charakterizován jako projekt s nižším rozsahem, střednědobou náročností a potřebou přechodných zdrojů,
- komplexní, což jsou již projekty dlouhodobé a celou řadou fází, etap a činností, a proto také vyžadují velké množství zdrojů⁸.

Jiný pohled na dělení projektů nabízí členění podle výsledku, jehož projektem dosáhneme. Tímto výsledkem mohou být budovy, zařízení, komplexy infrastruktury, výzkumné a vývojové úkoly nebo třeba určité události, ať už je to událost sportovní, realizace výstavy, semináře apod.⁹

Výše uvedené členění rozhodně není jediným možným rozdělením projektů, zahrnuje ale všechny možné výstupy (zejména při dělení projektů podle výsledku) v rámci projektů spolufinancovaných ze zdrojů Evropské Unie, kterým se věnují následující kapitoly.

Historii projektů je možné datovat až do dob výstaveb egyptských pyramid nebo Velké čínské zdi, první ucelenější přístupy k řízení projektů přichází kolem roku 1900 společně s Ganttovými diagramy sloužícími k plánování a řízení stavby lodí¹⁰.

V prostředí Evropské Unie se se závaznými metodikami řízení projektů setkáváme od roku 1992. Tehdy Evropská komise zavedla použití metodiky řízení projektového cyklu Project Cycle Management (PCM) pro lepší plánování projektů a jejich evaluaci. Cílem této metodiky bylo stanovení jasných a realistických cílů projektů a jednotlivých operačních programů, dále faktory pro zvýšení přínosů projektů v delším sledovaném období – jako

⁷ FIALA, Petr. *Projektové řízení: modely, metody, analýzy*. Praha: Professional Publishing, 2004. s. 13

⁸ Tamtéž s. 15

⁹ Tamtéž s. 16

¹⁰ Tamtéž s. 9

např. výběr vhodných technologií, respektování sociokulturních hodnot proveditelnost projektů po ekonomické stránce. V neposlední řadě se PCM soustředil na zajištění hlavních cílů politiky Evropské unie, zejména odstraňování chudoby a trvale udržitelný rozvoj viz následující kapitoly¹¹.

Investiční projekty dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předků a vyhlášky č. 410/2009 Sb. obsahují dlouhodobý nehmotný a dlouhodobý hmotný majetek. Jsou uvedeny v položkách rozvahy. Jedná se o nemovitý majetek (stavby, pozemky) a další dlouhodobý hmotný (stroje, přístroje, zařízení) i nehmotný majetek (software). Rozhodujícím ukazatelem pro zařazení majetku jako dlouhodobého je výše pořizovací ceny a délka užívání majetku¹².

Z pohledu dotačního prostředí je investiční projekt zaměřený na výstavbu nebo nákup nemovitostí, dále je projektem řešeno pořízení strojů, technologií apod., které jsou dlouhodobým hmotným či dlouhodobým nehmotným majetkem¹³.

3.2 Evropské strukturální a investiční fondy

Evropská unie (dále také jako EU) je propojeným celkem jak v úrovni politické, tak i v úrovni hospodářské. Navzdory propojenosti v rámci území EU přetrvávají značné ekonomické i sociální rozdíly. Jejich hlavní příčinou jsou rozdíly v úrovni příjmů a s tím související problémy nezaměstnanosti. Dále do této proměnné vstupují rozdílné výkonnosti národních ekonomik, které se na začátku tisíciletí ještě více prohloubily s příchodem nových členů unie. Tyto záležitosti Evropská Unie řeší prostřednictvím své hospodářské a sociální politiky soudržnosti, která se svým významem řadí mezi nejdůležitější společné politiky EU¹⁴.

¹¹ HALÁMEK, Petr. *Projektový cyklus v EU*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. s. 46

¹² JURÁŇOVÁ, Hana a Karolína JUHÁSZOVÁ. *Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech*. Olomouc: ANAG, 2017. Účetnictví (ANAG). s. 607

¹³ DOTACEEU.CZ. *Investiční projekt*. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/i/investicni-projekt>

¹⁴ HALÁMEK, Petr. *Projektový cyklus v EU*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. s. 7

Hlavním nástrojem evropské politiky soudržnosti jsou fondy EU. Skrze tyto fondy, Evropské strukturální a investiční fondy, je možné investovat finanční prostředky, jež mají jeden hlavní cíl, a to právě snížení ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy EU a mezi jejich jednotlivými regiony¹⁵.

Evropské fondy mají dlouholetou tradici a jeho historie sahá až do počátku 60. let dvacátého století, kdy byl založen první z fondů Evropský sociální fond (dále také jako ESF). Krátce poté vznikl Evropský zemědělský sociální fond. Od sedmdesátých let se objevuje potřeba podporovat chudší regiony v celé unii a později a se tato pomoc změnila v zacílení na konkrétní členské státy a jejich regiony na státní úrovni. Využívány jsou Evropský fond pro regionální rozvoj (dále také jako EFRR) a o Fond soudržnosti (dále také jako FS nebo Kohézní fondy), které společně s již zmiňovaným ESF patří mezi nejdůležitější a od vstupu České republiky do Evropské unie se právě tyto fondy nejvíce dotýkají naší země v dotační politice. Vývoj fondů ale pokračuje i s příchodem dalšího programového období. Ne všechny fondy je možné řadit mezi strukturální a investiční, mimo tento druh fondů existuje celá řada specificky zaměřených nadnárodních fondů. Taktéž v gesci Evropské Unie¹⁶.

3.3 Programové období

Cílů regionální a strukturální politiky dosahuje EU skrze výše popsaných fondů, a to v rámci sedmiletých cyklů – programových období. Každá členská země je před zahájením programového období povinna zpracovat programové dokumenty a nastavit v nich své cíle a priority pro další sedmiletý cyklus. Stejně tak stanovit pro toto období i rozpočet. České republiky se dosud týkala tři programová období, přičemž to první v letech 2000 až 2006 zastihla vzhledem ke vstupu do EU v roce 2004 jenom částečně. První úplné programové období pro naši zemi proběhlo v letech 2007 až 2013, následovalo období 2014 až 2020. Nyní probíhá další sedmiletý cyklus 2021 až 2027. Dosud v předchozích obdobích bylo

¹⁵ DOTACEEU.CZ. *Informace o fondech*. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z:

<https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech>

¹⁶ EUROSKOP. *Přehled fondů*. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu>

souhrnně pro Českou republiku alokováno 52,9 mld. EUR, přičemž přesně polovinu z této částky tvořilo období mezi lety 2007 a 2013¹⁷.

Realizované projekty v daném období mohou být dokončovány i po zdánlivém konci období. Faktickým koncem pro naplnění realizace projektů a jejich vyúčtování je ve sledovaném období konec roku 2023, tedy s přesahem do již rozběhnutého období 2021-2027. Tento fakt se promítá do přehledu realizovaných projektů uvedených v dalších kapitolách a přílohách.

3.3.1 Období 2014-2020

Sledované období 2014-2020 navazovalo na předchozí sedmiletý cyklus a z této zkušenosti chtělo těžit ke zjednodušení a zefektivnění čerpání prostředků z evropských fondů. Významnou změnou bylo zahrnutí mezi Evropské strukturální fondy Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF), do té doby se jednalo o samostatně fungující fondy mimo strukturální a investiční fondy EU. Dalšími změnami pro toto programové období bylo například snížení počtů z předchozích třech cílů na dva, a to na Investice pro růst a zaměstnanost a Evropskou územní spolupráci. Podle ekonomické výkonnosti byly vyčleněny tři kategorie regionů. Začaly se uplatňovat územně specifické přístupy a tedy i využití integrovaných nástrojů. Změnou, která se značně dotkla české úrovně, bylo snížení počtu programů. Dosavadních sedm regionálních operačních programů nově pokrýl jeden Integrovaný regionální operační program, který byl klíčovým programem pro řadu aktivit z různých odvětví. Mezi nimi i většina kulturních projektů. Administrativa v tomto období byla zjednodušena na základě fungování monitorovacího systému. U jednotlivých projektů byl kladen důraz na jejich společenský přínos a efektivitu vynaložených investic, jakožto reakce na předchozí období, kdy bylo snahou rychlé a objemné čerpání finančních prostředků¹⁸.

Rozpočtově bylo na základě Víceletého finančního rámci Evropské Unie na období 2014-2020 stanoveno přes 454 mld. EUR pro strukturální a investiční fondy. Z této částky

¹⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2015. s. 3

¹⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2015. s. 4

připadalo více než 5 % pro Českou republiku, tedy téměř 24,5 mld. EUR. Vzhledem k tomu, že populačně zabírá Česká republika přibližně 2,1 % veškerého obyvatelstva unie, jde o přiděl vysoce nadprůměrný. S tím souvisí i pozice ČR mezi dalšími členskými státy na žebříčku v poměru příspěvků do evropského rozpočtu a příjmu z něj. Naše země byla těsně před startem programového období na desátém místě, do té doby obdržela třikrát více prostředků z rozpočtu EU, než do něj sama vložila¹⁹.

Z výše uvedených 24,5 mld. EUR pro Českou republiku putovalo nejvíce prostředků do Evropského fondu pro regionální rozvoj, a to 11,9 mld. Tento fond je zaměřen hlavně na modernizaci a posilování hospodářství dané členské země. Z EFRR jsou financovány investiční projekty se zaměřením zejména na inovace a výzkum, podporu malých a středních podniků²⁰.

3.3.2 Dohoda o partnerství, operační programy

Klíčovým dokumentem pro fungování celého programového období je Dohoda o partnerství, která je zastřešujícím dokumentem pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU²¹.

Důležitost Dohody o partnerství spočívá především v tom, že „*analyzuje na základě evropských, národních i regionálních strategických dokumentů současnou socioekonomickou situaci ČR, disparity, rozvojové potřeby a potenciál.*“²²

Dohody o partnerství připravuje každý členský stát. Dokument je schvalován nejprve na vládní úrovni státu a následně je ke schválení předložen Evropské komisi. V dohodě jsou

¹⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2015. s. 5

²⁰ Tamtéž

²¹ DOTACE EAGRI. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020*. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/programove-dokumenty/dohoda-o-partnerstvi-pro-programove.html>

²² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2015. s. 7

uvedeny definice strategií a investiční priority, které si příslušný členský stát zvolil pro programové období, a seznam programů, které chce realizovat²³.

Jedná se o dlouhodobý, několikaletý proces příprav a vyjednávání nad tímto dokumentem. Pro Českou republiku byla Dohoda pro období 2014-2022 schválena v srpnu 2014²⁴.

V rámci schválené Dohody o partnerství jsou také identifikovány finální programy ESI fondů Dohoda obsahuje také finální identifikaci programů ESI fondů. Čerpání z fondů se rozděluje na tematické programy z důvodu zaměření na specifické oblasti a také na programy Evropské územní spolupráce. V tomto případě je čerpání podmíněno přeshraniční spoluprací alespoň s jedním členským státem. Celkem bylo vyčleněno 11 operačních programů (dále také jako OP):

Operační program Doprava; Integrovaný regionální operační program; Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost; Operační program Výzkum, vývoj a vzdělání; Operační program Životního prostředí; Program rozvoje venkova; Operační program Zaměstnanost; Operační program Technická pomoc; Operační program Praha – pól růstu; Operační program Rybářství; Programy Evropské územní spolupráce.

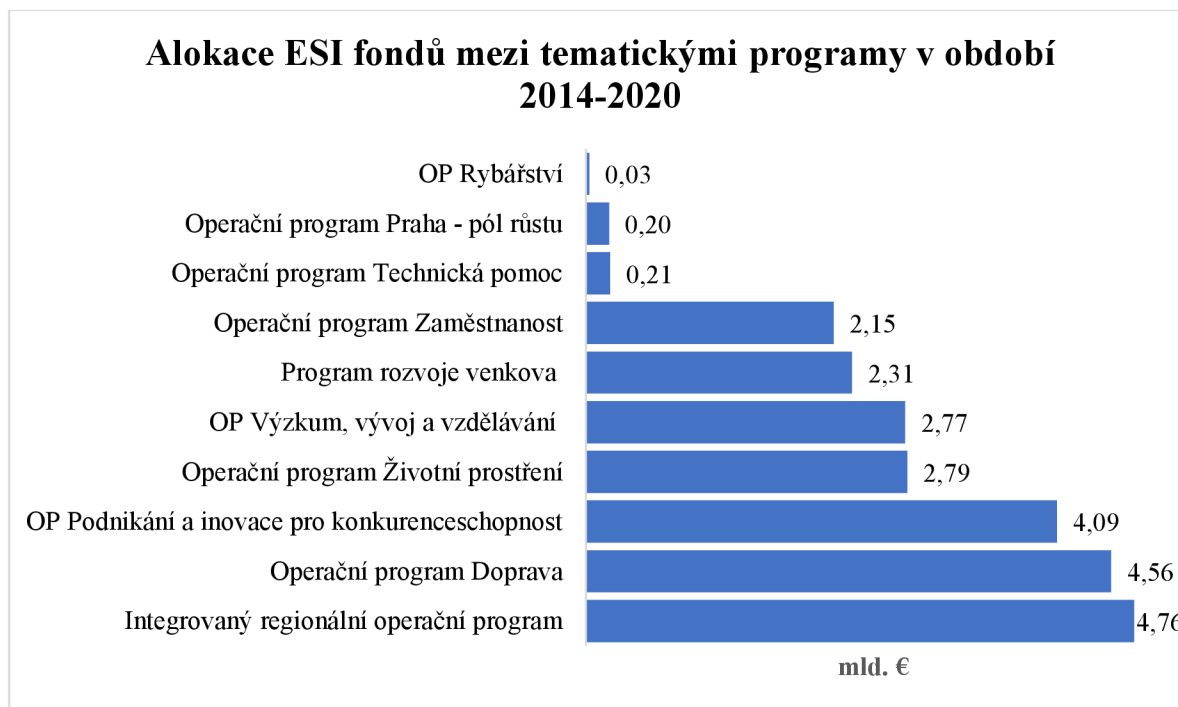
První tři jmenované operační programy jsou nejdůležitější co do výše alokovaných finančních prostředků, společně tvoří více než polovinu veškeré alokace. Financovány jsou převážně z EFRR, v případě OP Doprava také z Fondu soudržnosti²⁵.

²³ BUSINESSINFO.CZ – OFICIÁLNÍ PORTÁL PRO PODNIKÁNÍ A EXPORT. *Evropská komise schválila Česku Dohodu o partnerství a první program pro období 2021-2027*. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupný z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/evropska-komise-schvalila-cesku-dohodu-o-partnerstvi-a-prvni-program-pro-obdobi-2021-2027/>

²⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2015. s. 8

²⁵ DOTACEEU.CZ. *Programové období 2014-2020*. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020>

Graf 1 Alokace ESI fondů

Vlastní zpracování z dat dotaceEU.cz (2022)

3.4 Integrovaný regionální operační program

Nejdůležitějším programem pro tematiku ochrany a rozvoje kulturního dědictví je Integrovaný regionální operační program (dále také jako IROP). Jeho zaměření je oproti ostatním operačním programům velmi široké, jelikož IROP sloučil dosavadních sedm Regionálních operačních programů pod jediný. Všechny jeho části jsou dotačními programy pro obce, města, neziskové organizace, vzdělávací zařízení a další veřejné subjekty. Program je rozdělen na jednotlivé prioritní osy, přičemž společným cílem všech je zajištění vyváženého a udržitelného rozvoje regionů i obcí, zkvalitnění infrastruktury a veřejné správy. Řídícím orgánem IROP je Ministerstvo pro místní rozvoj. Žadatelé z řad veřejných subjektů mohou čerpat až 85% dotační podíl. Další část financování tvoří vlastní podíl a podíl státního rozpočtu²⁶.

²⁶ EUROPROJECT. *Integrovaný regionální operační program 2014 - 2020*. [online]. [cit. 2022-06-26].

Dostupné z: <https://www.europroject.cz/o-nas/dotace-2007-2020/dotacni-programy-2014-2020/integrovaný-regionální-operacní-program-2014-2020/>

Celkem program zahrnuje pět prioritních os, každý obsahující investiční priority a specifické cíle, jichž je v celém IROP čtrnáct. V obecném pojetí se první prioritní osa zaměřuje na rozvoj infrastruktury, druhá na zkvalitnění veřejných služeb a na obyvatele regionů, třetí na zefektivnění veřejných institucí, čtvrtá na komunitně vedený místní rozvoj a závěrečná pátá prioritní osa tvoří technickou pomoc pro zajištění řízení a implementace programu²⁷.

Investiční prioritní osa 3 (Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí): Zachování, ochrana, propagace a rozvoj přírodního a kulturního dědictví zahrnuje specifických cíl 3.1: Zefektivnění, prezentace a posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví. Tento specifický cíl byl stanoven především s ohledem na dlouhodobé podfinancování této oblasti, čímž nedocházelo k dostatečné a efektivní péči o některé kulturní památky, sbírkové a knihovní fondy. Některé památky jsou obtížně přístupné veřejnosti, a některé dokonce zcela nepřístupné, nemají dostatečné či nevyhovující technické zázemí apod. Proto dochází pouze k omezenému využívání těchto památek, ale i paměťových institucí – muzeí a knihoven. Na galerie je nahlíženo jako na muzeum, tj. na muzeum výtvarného umění, a platí pro ně tedy stejná pravidla jako pro muzea. Specifický cíl byl sestavován také s ohledem na technologický růst a aktuální potřeby jednotlivých institucí v reakci na rychle rozvíjející se digitalizaci (a další informační a komunikační technologie), jež zefektivňuje správu, zpřístupnění i ochranu sbírkových a knihovních fondů²⁸.

„Využití kulturního dědictví v ekonomice regionů je limitováno jeho stavem a dostupností. Nutným předpokladem je obnova a revitalizace památkového fondu a modernizace technologického a technického zázemí paměťových institucí.“²⁹

²⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020, verze 2.0. ze dne 26. 5. 2021* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj (PDF) [cit. 01-10-2022]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/zakladni-dokumenty/programovy-dokument-irop>

²⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020, verze 2.0. ze dne 26. 5. 2021* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj (PDF) [cit. 01-10-2022]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/zakladni-dokumenty/programovy-dokument-irop>

²⁹ Tamtéž s. 113

Podpořenými opatřeními v rámci této investiční priority jsou: Revitalizace souboru vybraných památek; Zefektivnění ochrany a využívání sbírkových a knihovnických fondů a jejich zpřístupnění³⁰.

Většina podpořených projektů v oblasti kultury v rámci IROP 2014-2020 je omezena na investice v malém měřítku. Z návrhu Evropské komise jsou projekty limitovány částkou 5 mil. EUR celkových výdajů projektu (tj. cca 135 milionů Kč při průměrném kurzu € 27.04 Kč v roce 2016³¹). Výjimka se týká památek UNESCO, kde je limit dvojnásobný³².

V průběhu období, v roce 2018, bylo omezení na investice v malém měřítku pro infrastrukturu v oblasti kultury zrušeno, a to se zpětnou platností od 1. 1. 2014. U probíhajících i budoucích projektů tak nebyly sledovány celkové výdaje investice, a příjemce tak od té doby mohl v době realizace i v době udržitelnosti projektu do příslušných nemovitostí investovat další finanční prostředky³³.

IROP má vedle dalších dotačních prostředků, ze kterých lze čerpat pro kulturu, dominantní postavení především pro muzea. Ta mohou prostředky také čerpat z národních zdrojů z rozpočtu Ministerstva kultury z programů ISO (Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví), VISK (Veřejné informační služby knihovny) zahrnující též muzejní knihovny, ze zdrojů krajů, obcí či o prostředky na vědu a výzkum. V porovnání s dotačními prostředky z IROP jsou však tyto prostředky výrazně nižší³⁴.

³⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020, verze 2.0. ze dne 26. 5. 2021. s 116* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj (PDF) [cit. 01-10-2022]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/zakladni-dokumenty/programovy-dokument-irop>

³¹ KURZY CZ. *Jednotný kurz v roce 2016, historie kurzů měn.* [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: https://www.kurzy.cz/kurzy-men/kurzy.asp?A=H&rok_source=0&interval_typ=1&rok=2016.

³² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020, verze 2.0. ze dne 26. 5. 2021. s 115* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj (PDF) [cit. 01-10-2022]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/zakladni-dokumenty/programovy-dokument-irop>

³³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 2018/1046

³⁴ OCHRANA, František, Michal PLÁČEK, Milan PŮČEK a Antonín ŠIMČÍK. *Management a hospodaření muzeí.* Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. s. 181

Mimo IROP a národní programy mají pro kulturu a cestovní ruch či vzdělání, vědu a výzkum význam také programy přeshraniční spolupráce INTERREG. Pro oblast Vysočiny se týká spolupráce s rakouskými partnery pod záštitou řídicího orgánu Úřadu Spolkové vlády Dolního Rakousko³⁵.

V letech 2014 až 2021 bylo možné také kulturní projekty podpořit z Fondů EHP a Norska. Program kultura podpořil kulturní dědictví a aktivity cca 840 miliony Kč, z toho více než polovina byla vložena do zachování a obnovy kulturních památek a jejich dalšího využití³⁶.

3.4.1 Výzvy IROP

Výzvy pro předkládání projektových žádostí do Integrovaného regionálního operačního programu jsou primárně rozděleny na výzvy se zaměřením na individuální nebo integrované projekty. Individuální projekty jsou předkládány do výzev, které vyhláší přímo řídicí orgán a zprostředkujícím subjektem je Centrum pro regionální rozvoj České republiky. Individuální výzvy pokrývají celorepublikové území. Integrované projekty jsou vyhlášeny a realizovány prostřednictvím integrovaných nástrojů, ty mají svého nositele – město nebo místní akční skupinu³⁷.

Tyto integrované nástroje navzájem provazují a územně zacilují intervence z jednoho či více ESI programů z různých prioritních os nebo programů. Jedná se o nástroje pro udržitelný růstu v rámci daného spádového území a jsou rozděleny na tři kategorie nástrojů:

- Integrované teritoriální investice (ITI);
- Integrované plány rozvoje území (IPRÚ);

³⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů EU*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2022. s. 31.

³⁶ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Fondy EHP a Norska 2014-2021: Program Kultura ve zkratce*. [online]. Ministerstvo financí (PDF) [cit. 01-10-2022]. Dostupný z: https://www.eeagrants.cz/assets/cs/media/EHP-fondy_Letak_2021-11_Program-Kultura-ve-zkratce.pdf.

³⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, pro všechny specifické cíle a výzvy, vydání 1.13*; platnost od 15. 10. 2019. s. 64 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. (PDF) [cit. 2022-08-10]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/dokumenty/obecna-pravidla-pro-zadatele-a-prijemce>.

- Komunitně místně vedený rozvoj (CLLD)³⁸.

Integrované teritoriální investice se uskutečňují v nejvíce osídlených oblastech. Aplikovány jsou v metropolitních oblastech Praha, Brno a Plzeň a aglomeracích Ostravské, Olomoucké Ústecko-Chomutovské a Hradecko-Pardubické³⁹.

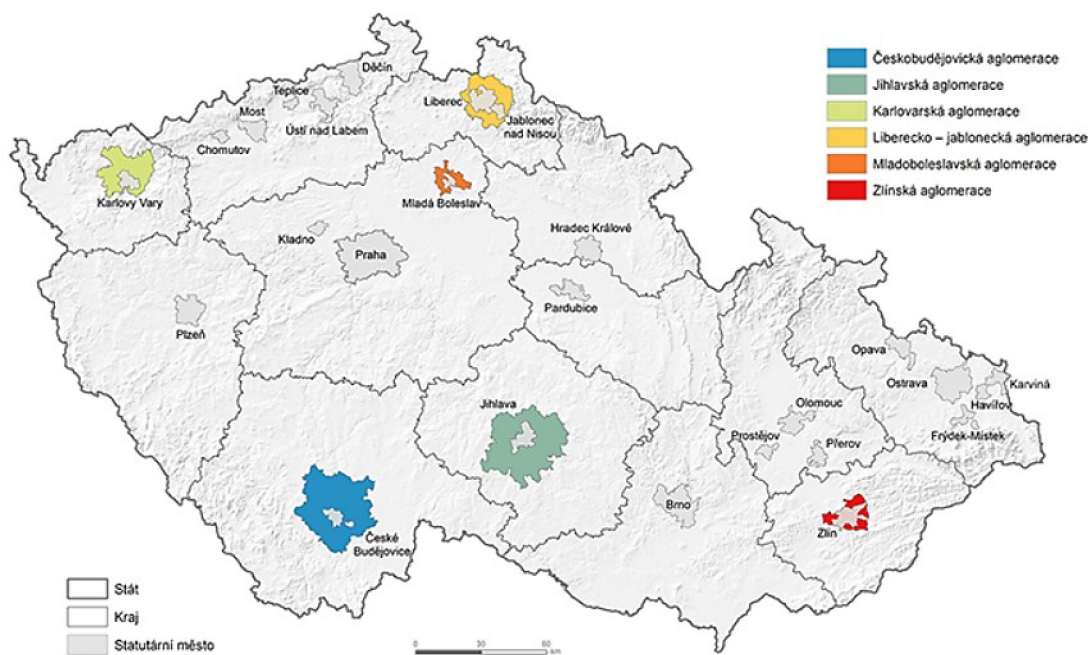
V případě IPRÚ se tato území se nachází mimo hlavní sídelní aglomerace a celostátně největší metropole, která využívají nástroj ITI, a také mimo řídké osídlené oblasti s méně než 25 tisíci obyvateli, kde je aplikován Komunitně vedení místní rozvoj. IPRÚ byl v programovém období 2014-2020 realizován na území aglomerací šesti aglomerací včetně Jihlavské sídelní aglomerace. Zaměření IPRÚ i ITI především v tématech veřejných služeb, vzdělávání, trhu práce, dopravní obslužnosti a životního prostředí⁴⁰.

³⁸ DOTACEEU.CZ. *Integrované nástroje*. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: [https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/i/integrované-nástroje-\(1\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/i/integrované-nástroje-(1))

³⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, pro všechny specifické cíle a výzvy, vydání 1.13; platnost od 15. 10. 2019*. s. 64

⁴⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *IPRÚ*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/stara-ud/integrované-nástroje/ipru>

Obrázek 1 Mapa IPRÚ

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2022), upraveno (výstřižek)

Komunitně místně vedený rozvoj je veden místními akčními skupinami a je využíván ve venkovském prostředí. Řešená témata reflektují potřeby oblastí s ohledem na jejich umístění ve venkovských regionech. CLLD pokrývá mimo oblasti ITI a IPRÚ většinu území republiky⁴¹.

Integrované projekty mohou být podpořeny na základě zpracovaných územních strategií ze stran nositelů integrovaných nástrojů. Na základě analýzy území jsou stanoveny oblasti určené k podpoře z ESI fondů. Strategie musí být schváleny řídicími orgány operačních programů⁴².

⁴¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *CLLD*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/stara-ud/integrované-nastroje/clld>

⁴² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, pro všechny specifické cíle a výzvy, vydání 1.13; platnost od 15. 10. 2019*. s. 64

3.5 Sledované území

3.5.1 Kraj Vysočina

Kraj Vysočina patří mezi vyšší samosprávné územní celky České republiky. Vznikl v roce 2000 na území bývalého Jihomoravského, Jihočeského a Východočeského kraje. Je pátým největší kraj ČR (6796 km²) s vysokým počtem obcí a významných kulturních památek. Zároveň ale na Vysočině dlouhodobě žije třetí nejnižší počet obyvatel ve srovnání s ostatními kraji (v roce 2020 celkem 510 tisíc obyvatel⁴³). Území kraje je rozděleno na pět okresů – Havlíčkův Brod, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou a Jihlava jakožto krajské město. Přímý kontakt se státní hranicí nemá žádná část kraje, a společně se Středočeským krajem (a Prahou) tak Vysočina patří mezi vnitrozemské územní celky⁴⁴.

Pro účely regionální politiky je na Kraj Vysočina pohlíženo jako na součást regionu Jihovýchod. Ten tvoří společně s Jihomoravským krajem. Evropská unie využívá systém členění nomenklatury územních statistických jednotek (NUTS) s rozdělením podle počtu obyvatel v regionu. Vzhledem k tomu, že Evropská kohezní politika směřuje do území s počtem obyvatel mezi 800 tisíci až třemi miliony, je území České republiky rozděleno na celkem osm regionů soudržnosti včetně Prahy (NUTS II)⁴⁵.

Regiony se dělí podle HDP ve srovnání s průměrem EU na: méně rozvinuté regiony (HDP je nižší než 75 % průměru EU), přechodové regiony (HDP je 75 až 90 % průměru EU) a více rozvinuté regiony (HDP vyšší než 90 % průměru EU). Podle kategorie regionů je stanovena většina výše spolufinancování projektů. Region Jihovýchod patří mezi přechodové regiony, jejichž spolufinancování v období 2014-2020 dosahovalo k 85 % z rozpočtu EU⁴⁶.

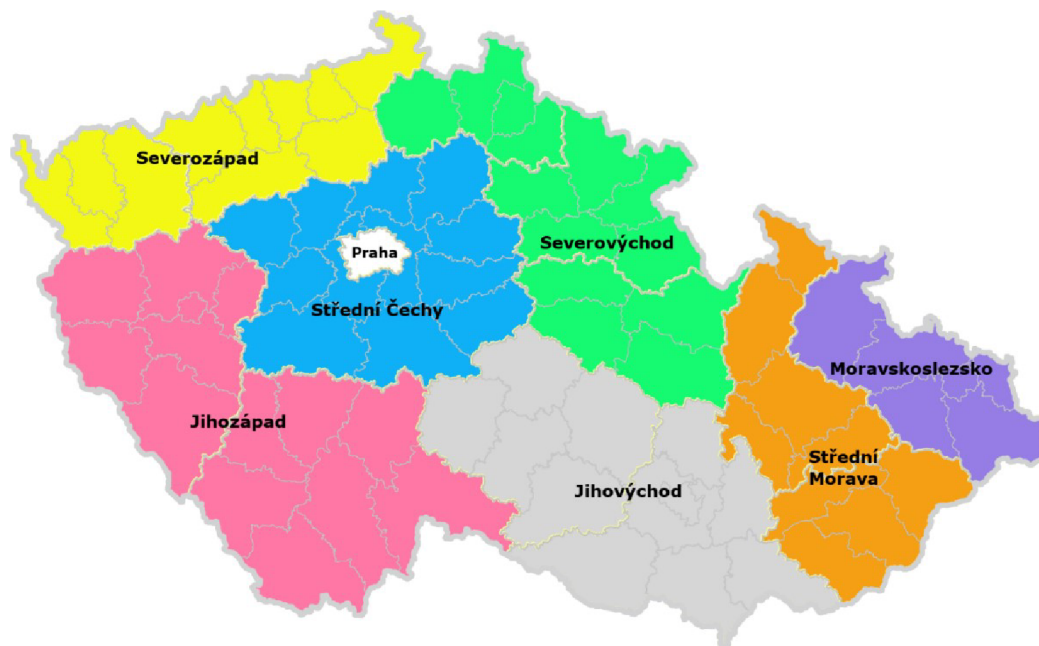
⁴³ EPŘEHLEDY.CZ. *Kraje v ČR a počet obyvatel, průměrná mzda a nezaměstnanost*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: https://eprehledy.cz/kraje_pocet_obyvatel_hruba_mzda_nezamestnanost.php

⁴⁴ DAVID, Petr a Vladimír SOUKUP. *Velká turistická encyklopedie*. Praha: Knižní klub, 2009. s. 6

⁴⁵ DOTACEEU.CZ. *Regiony regionální politiky*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>

⁴⁶ EUROSOP. *Regionální politika 2014-2020*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu>.

Obrázek 2 Mapa NUTS II

Zdroj: EUROACTIV.cz (2022), s využitím volně šiřitelné šablony mapy ČR

Z pohledu integrovaných strategií rozvoje území jsou na Vysočině aplikovány nástroje IPRÚ a CLLD. Komunitně místně vedený rozvoj byl realizován v rámci Vysočiny v patnácti oblastech pojmenovaných podle působnosti Místních akčních skupin – např. Havlíčkův kraj, Podhorácko, Rozvoj Humpolecka nebo Královská stezka⁴⁷.

Konkrétní řešená témata v daných území a podpořené projekty IROP vychází z jednotlivých strategií těchto území a v popisovaných opatřeních. V případě Integrovaného plánu rozvoje území Jihlavské sídelní aglomerace cílí strategie i na kulturu, volný čas a cestovní ruch. Zaneseny jsou opatření na zlepšení kvality národních kulturních památek a zlepšení kvality paměťových institucí, tedy muzeí⁴⁸.

⁴⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *CLLD*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/stara-ud/integrované-nastroje/clld>

⁴⁸ MEPCO, s.r.o. a CENTRUM INVESTIC, ROZVOJE A INOVACÍ. *Integrovaný plán rozvoje území Jihlavské sídelní aglomerace, verze 1.12*; platnost od 2. 6. 2021. [online]. MEPCO, s. r. o. (PDF). s. 140. [cit. 2022-08-10]. Dostupný z: <https://www.jihlava.cz/integrovaný-plan-rozvoje-uzemi-jihlavske-sidelni-aglomerace-verze-1-9/d-529294/p1=103675>

3.5.2 Kulturní památky, muzea, knihovny

V Kraji Vysočina se nachází řada významných kulturních památek i muzeí a galerií, která ve většině případů sídlí právě v nemovitostech, jež jsou zároveň kulturními památkami. Mezi hradními objekty v území jsou nejvýznamnější hrady Kámen, Roštejn, hradní komplex v Ledči nad Sázavou nebo v Lipnici nad Sázavou či v Kamenici, Polné apod. Mezi vůbec nejvýznamnější objekty v kraji patří památky zapsané na seznamu UNESCO, a těmi jsou historické jádro města Telče, Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého ve Žďáře nad Sázavou a židovská čtvrť a Bazilika sv. Prokopa v Třebíči. Veřejně přístupné zámky se nachází také v Jaroměřici nad Rokytnou, Budišově nebo v Chotěboři a Pelhřimově, kde zároveň sídlí místní muzea. Mezi důležité církevní památky Vysočiny se vedle Zelené hory řadí například také benediktinský klášter v Želivě, Bazilika sv. Prokopa v Třebíči, chrám sv. Jakuba Většího v Jihlavě nebo barokní chrám sv. Petra a Pavla v Nové Říši⁴⁹. Městská památková zóna je zřízena ve 22 městech a městská památková rezervace ve 3 městech (Jihlava, Telč, Pelhřimov). Celkově bylo v roce 2020 na území Kraje Vysočina evidováno přibližně 2 400 movitých kulturních památek a téměř 3 000 nemovitých kulturních památek, z toho 15 národních kulturních památek⁵⁰.

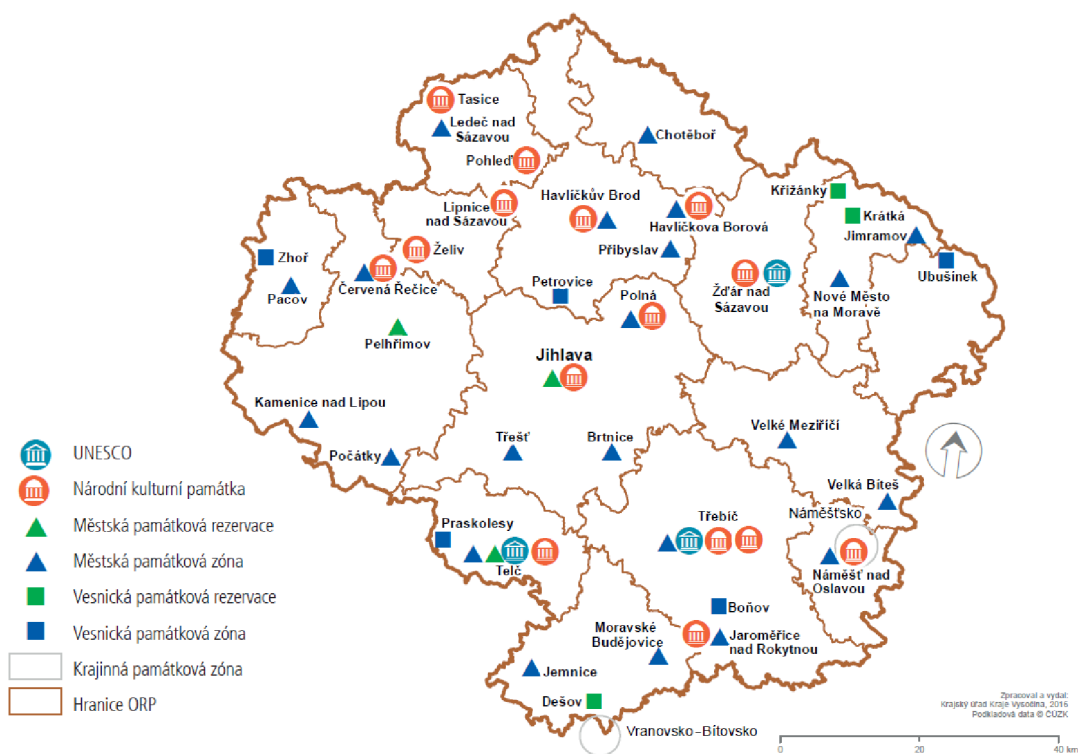
Jihlavská sídelní aglomerace svůj největší kulturní potenciál v integrovaném plánu uvádí právě v městské památkové rezervaci, která obsahuje řadu významným kulturních památek, které však v řadě případů prošly necitlivými a neodbornými stavebními zásahy v době minulého režimu a po desítky let se nachází ve špatném technickém stavu. Kromě kostela sv. Jakuba Většího je v aglomeraci zastoupena národní kulturní památka v podobě kostela Nanebevzetí P. Marie v Polné a také zámek Brtnice, jenž se nachází na indikativním seznamu národních kulturních památek. Regionální význam mají synagogy v Třešti, Polné a v Batelově nebo zřícena hradu Rokštejn⁵¹.

⁴⁹ DAVID, Petr a Vladimír SOUKUP. *Velká turistická encyklopedie*. Praha: Knižní klub, 2009. s. 354

⁵⁰ KRAJ VYSOČINA. *Výroční zpráva 2020*. Kraj Vysočina, 2021. s. 96

⁵¹ MEPCO, s.r.o. a CENTRUM INVESTIC, ROZVOJE A INOVACÍ. *Integrovaný plán rozvoje území Jihlavské sídelní aglomerace, verze 1.12; platnost od 2. 6. 2021*. s. 76

Obrázek 3 Národní kulturní památky a památkově chráněná území v Kraji Vysočina

Zdroj: Výroční zpráva Kraje Vysočina 2020

Široký je na Vysočině i počet muzeí, galerií a dalších veřejně přístupných objektů. V kraji se nachází přes 100 muzejních objektů a institucí včetně jejich poboček. Dále na dvě desítky galerií a stejný počet pamětních síní a galerií⁵².

Za muzeum je dle aktuální definice Mezinárodní muzejní rady považována „*stálá nezisková instituce ve službách společnosti, která odborně zpracovává, sbírá, konzervuje, interpretuje a vystavuje hmotné i nehmotné dědictví. Muzea jsou otevřená veřejnosti, přístupná a inkluzivní. Podporují a rozvíjejí rozmanitost a udržitelnost, fungují a komunikují eticky, profesionálně a za účasti různých komunit. Nabízejí rozličné podněty pro vzdělávání, potěšení, reflexi a sdílení vědomostí*“⁵³. V kraji působí muzea s regionálním i nadregionálním významem, se specifickým zaměřením i muzea a galerie sídlící přímo

⁵² KRAJ VYSOČINA. *Muzea, galerie, pamětní síně a expozice v Kraji Vysočina - Havlíčkův Brod*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/havlickuv-brod/ds-300344/p1=4681>

⁵³ ICOM ČESKÁ REPUBLIKA. *Definice muzea*. [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://icom-czech.mini.icom.museum/icom/definice-muzea/>

v různých kulturních památkách (hrady, zámky, měšťanské domy) zaměřující se na historii právě těchto objektů. Mezi významná muzea a galerie patří ty, která zřizuje Kraj Vysočina:

- Muzeum Vysočiny Jihlava, příspěvková organizace (včetně muzejních poboček hrad Roštejn, Muzeum Třešť a Muzeum Telč),
- Muzeum Vysočiny Třebíč, příspěvková organizace (včetně muzejních poboček Muzeum Moravské Budějovice, Muzeum Jemnice),
- Muzeum Vysočiny Pelhřimov, příspěvková organizace (včetně muzejní pobočky Hrad Kámen),
- Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, příspěvková organizace,
- Horácká galerie v Novém Městě na Moravě,
- Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě,
- Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě⁵⁴.

Muzeum Vysočiny Jihlava má v regionu jedinečné a nejvýznamnější postavení, jelikož se jedná o jedinou muzejní organizaci, která v území vede vlastní vědeckovýzkumné projekty a činnosti⁵⁵.

Dominantní postavení má i z hlediska návštěvnosti. Z ročních výkazů návštěvnosti v roce 2019 dosáhla téměř 100 tisíců návštěvníků, přičemž z toho 54 tisíc tvořila pobočka hrad Roštejn⁵⁶.

Kromě krajských organizací má dle návštěvnosti, která je ve sledovaném období klíčová pro možnost získání dotace v rámci IROP, důležité postavení v regionu také Muzeum rekordů a kuriozit v Pelhřimově, Městské muzeum Bystřice nad Pernštejnem

⁵⁴ KRAJ VYSOČINA. *Seznam příspěvkových organizací v oblasti kultury*. [online]. [cit. 2022-08-10].

Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/seznam-prispevkovych-organizaci-v-oblasti-kultury/ds-300224/p1=1102>

⁵⁵ KRAJ VYSOČINA. *Muzeum Vysočiny Jihlava řeší výzkumné projekty*. [online]. [cit. 2022-08-10].

Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/muzeum-vysociny-jihlava-resi-vyzkumne-projekty-zatim-jako-jedine-v-kraji/d-4065770/p1=3380>

⁵⁶ NÁRODNÍ PORADENSKÉ A INFORMAČNÍ STŘEDISKO PRO KULTURU. *Návštěvnost muzeí a galerií v roce 2019*; platnost od 20. 6. 2020. [online]. NIPOS, 2020. (PDF). s. 54 [cit. 2022-08-10]. Dostupný z: <https://www.statistikakultury.cz/navstevnost-muzei-pamatniku-a-galerii/>

a Městské muzeum v Kamenici nad Lipou⁵⁷. Zcela unikátní postavení má pak Muzeum nové generace ve Žďáře nad Sázavou při tamním zámku. V minulosti získalo ocenění pro nejkreativnější muzeum ve střední Evropě, v kraji patří mezi nejvyhledávanější s průměrnou roční návštěvností kolem 30 tisíc návštěvníků⁵⁸.

Regionální význam mají v rámci Jihlavské sídelní aglomerace (mimo uvedená muzea zřizovaná Krajem Vysočina v tomto území) muzea v Polné, v Lukách nad Jihlavou a v Brtnici⁵⁹.

Systém veřejných knihoven v kraji tvoří čtyři úrovně knihoven. Na první úrovni je Krajská knihovna Vysočiny se sídlem v Havlíčkově Brodě, která je příspěvkovou organizací Kraje Vysočina a zároveň je garantem výkonu regionálních funkcí knihoven v kraji. Na druhé úrovni se nachází čtyři knihovny pověřené výkonem regionální funkce. Jedná se o bývalé okresní knihovny – Městská knihovna Jihlava, p. o., Městská knihovna v Pelhřimově, Městská knihovna v Třebíči a Knihovna Matěje Josefa Sychry ve Žďáře nad Sázavou. Třetí úroveň jsou knihovny základní, zřizované městskými nebo obecními úřady. Jejich počet v roce 2019 na Vysočině dosahoval téměř k šesti stům. Závěrečnou skupinu tvoří Základní knihovny se specializovaným fondem a specializované knihovny registrované v databázi Ministerstva kultury ČR, těch se na území kraje nachází tři desítky. Mezi nimi i muzejní knihovny výše uvedených muzeí a galerií zřizovaných Krajem Vysočina⁶⁰.

⁵⁷ NÁRODNÍ PORADENSKÉ A INFORMAČNÍ STŘEDISKO PRO KULTURU. *Návštěvnost muzeí a galerií v roce 2019*; platnost od 20. 6. 2020. [online]. NIPOS, 2020. (PDF). s. 56 až 58 [cit. 2022-08-10]. Dostupný z: <https://www.statistikakultury.cz/navstevnost-muzei-pamatniku-a-galerii/>

⁵⁸ ČESKÝ ROZHLAS. *Muzeum nové generace zasáhne vaše smysly. ,Vtáhne návštěvníky do příběhu,‘ slibují ve Žďáru nad Sázavou.* [online]. [cit. 2022-08-26]. Dostupný z: https://www.irozhlaz.cz/kultura/vytvarne-umeni/muzeum-nova-generace-smysly-pribeh_2208022222_voj

⁵⁹ Strategie IPRU s. 74

⁶⁰ KRAJSKÁ KNIHOVNA VYSOČINY. *Koncepce výkonu regionálních funkcí knihoven v Kraji Vysočina.*; [online]. (PDF). [cit. 2022-08-10]. Dostupný z: https://www.kr-vysocina.cz/assets/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4107434

3.5.3 Oprávnění žadatelé v území

Dotační výzvy pro památky, muzea a knihovny vyčleňuje oprávněné žadatele podle stanovených kritérií přijatelnosti. Z důvodu vysokého počtu nemovitých kulturních památek v měřítku celé České republiky se opatření pro památky zaměřuje pouze na ty objekty, u nichž je předpoklad a potenciál pro rozvoj regionů z hlediska sociálního a ekonomického růstu. Jedná se o památky zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO, památky zařazené na Indikativním seznamu UNESCO, národní kulturní památky a památky v Indikativním seznamu národních kulturních památek k 1. 1. 2014. A to včetně přílehlých historických zahrad a parků k těmto památkám⁶¹.

Primární zaměřením je revitalizace památek, které je dosahováno prostřednictvím následujících opatření: zajištění vyšší bezpečnosti návštěvníků, zvýšení ochrany památky a jejího zabezpečení, restaurování památek, rekonstrukce nebo budování expozic, digitalizace a další. Současně s obnovou památek je umožněna realizace nebo kompletní výstavba sociálního, technického a technologického zázemí. Tyto aktivity musí být v souladu s hlavním zaměřením specifického cíle a konkrétních dotačních výzev – soulad s funkčností, zpřístupněním, ochranou a využíváním objektů⁶².

V případě památek byli oprávněnými žadateli ve výzvách Revitalizace vybraných památek jejich vlastníci nebo subjekty s právem hospodaření. Podpořenými nemovitými památkami v Kraji Vysočiny mohly být následující objekty:

Tabulka 1 Nemovité památky oprávněné k podpoře

Nemovité Národní kulturní památky:	<ul style="list-style-type: none">- Rodný dům Karla Havlíčka Borovského;- Zámek Telč;- Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře;- Zřícenina hradu Lipnice nad Sázavou;- Zámek Jaroměřice nad Rokytinou;- Zámek Náměšť nad Oslavou;- Klášter s kostelem svatého Prokopa v Třebíči;
---	---

⁶¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020, verze 2.0.* s. 113

⁶² Tamtéž

	<ul style="list-style-type: none"> - Židovský hřbitov v Třebíči; - Kostel svatého Jakuba Většího v Jihlavě; - Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Polné; - Štáflova chalupa v Havlíčkově Brodě; - Klášter premonstrátů v Želivě; - Zámek Červená Řečice; - Sklárna v Tasicích; - Michalův statek v Pohledí⁶³.
Movité národní kulturní památky:	<ul style="list-style-type: none"> - Socha svaté Kateřiny z Jihlavy; - Jihlavská Pieta (kamenné sousoší Panny Marie s mrtvým tělem Ježíše Krista); - Přemyslovský kříž z Jihlavy⁶⁴.
Památky zařazené na Seznamu světového a kulturního dědictví UNESCO:	<ul style="list-style-type: none"> - Historické jádro města Telče (zahrnuje více nemovitých památek v této oblasti); - Poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené Hoře ve Žďáru nad Sázavou; - Židovská čtvrť a Bazilika svatého Prokopa Třebíči (v roce 2018 rozšířeno i o zámek)⁶⁵.
Památky na indikativním seznamu Národních kulturních památek:	<ul style="list-style-type: none"> - Zámek Brtnice; - Premonstrátský klášter v Nové Říši; - Zámek v Červené Řečici; - Kostel sv. Jiří v Řečici; - Rozhledna Babylon v Kladerubech nad Oslavou⁶⁶.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě údajů z výroční zprávy Kraje Vysočina (2021), indikativního seznamu Národních kulturních památek (2014)

⁶³ KRAJ VYSOČINA. *Výroční zpráva 2015*. Kraj Vysočina, 2016. s. 94

⁶⁴ Tamtéž

⁶⁵ Tamtéž s. 95

⁶⁶ IROP. *Kulturní památky na Seznamu národních kulturních památek podporovatelné z IROP k 1. lednu 2014*. [online]. [cit. 2022-08-24]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/>

Na Indikativním Seznamu světového a kulturního dědictví UNESCO se ve sledovaném období na území Vysočiny nenacházela žádná památka. V roce 2018 došlo k rozšíření památek v Třebíči pod ochranou UNESCO. K židovské čtvrti a bazilice, které na seznamu figurují od roku 2003, se zařadil také trebičský zámek na základě rozhodnutí výboru světového dědictví⁶⁷.

Všechny potenciálně podpořené památky musely být v rámci projektu zpřístupněny veřejnosti a zároveň splnit předem stanovený indikátor Zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí. Tato hodnota musela být naplněna rok po skončení realizace projektu⁶⁸.

Muzea a knihovny, další v IROP podporované kulturní oblasti, jsou omezeny podobně jako památky na ty nejvýznamnější krajská muzea a krajská knihovna. Ačkoliv koncentrace v tomto případě není tak vysoká jako u památek, jsou podpořena muzea vyčleněna z přibližného celkového počtu 500 muzeí a galerií a knihovny z počtu zhruba 6 500 všech knihoven na území celé České republiky. Z možnosti podpory jsou zcela vyjmuta komerční turistická zařízení, včetně lázní a jiných ubytovacích a stravovacích zařízení⁶⁹. Oprávněným žadatelem o projekt v části muzeí a knihoven jsou organizace zřizované státem nebo krajem, v případě muzeí musí být spravována sbírka dle zákona č. 122/2000 Sb. a v případě knihoven musí být knihovna zřízena podle zákona č. 257/2001, § 3 odst. 1 písm. b). Muzea navíc musela splnit průměrnou návštěvnost vyšší než 30 tisíc návštěvníků za předchozí tři kalendářní roky. Veškeré způsobilé výdaje jsou navázány na zefektivnění ochrany a využívání sbírkových a knihovnických fondů, a to včetně jejich následného zpřístupnění veřejnosti. Konkrétní zaměření projektů je na veškeré činnosti související s ochranou sbírkových a knihovnických fondů, jejich restaurování a digitalizaci v případě komplexnějších

⁶⁷ TŘEBÍČ. *Pod ochranu UNESCO patří nově také zámek v Třebíči*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://www.trebic.cz/pod-ochranu-unesco-patri-nove-take-zamek-v-trebici/d-40007>

⁶⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Specifická pravidla pro žadatele a příjemce. Kolová výzva č. 21 Muzea, vydání 1.4*; platnost od 20. 8. 2018. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, s. 24 (PDF) [cit. 2022-08-10]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/vyzvy/seznam/vyzva-c-21-muzea>

⁶⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020, verze 2.0*, s. 113

projektů, zajištění vyšší bezpečnosti návštěvníků, zabezpečování objektů knihoven a muzeí a rekonstrukci a budování stávajících nebo nových expozic a depozitárních prostor. Podobně jako u památek je možná modernizace nebo výstavba sociálního a technického zázemí⁷⁰.

Oprávněnými žadateli z řad muzeí, které splnily požadovanou návštěvnost ve třech po sobě jdoucích letech a zároveň spravovaly sbírku dle zákona, byly:

- Muzeum Vysočiny Jihlava, příspěvková organizace;
- Muzeum Vysočiny Třebíč, příspěvková organizace⁷¹;
- Moravské zemské muzeum (specifické postavení v území, muzeum sídlí v Brně, jeho působnost je primárně v Jihomoravském kraji. Na území Vysočiny spravuje Zámek Moravec)⁷².

Žadatelem o dotaci mohl být i vlastník muzeí nebo subjekt s právě hospodaření, pokud podpořené muzeum splnilo popisovanou podmínku návštěvnosti. V tomto případě byl tedy oprávněným žadatel i Kraj Vysočina, jakožto zřizovatel výše uvedených muzeí⁷³.

Jelikož jedinými oprávněnými žadateli mezi knihovnami byly dle pravidel výzev pouze krajské knihovny, zřízené příslušným krajským orgánem, a jejich zřizovatelé, byla na území kraje jedinými potenciálním žadatelem Krajský knihovna Vysočiny v Havlíčkově Brodě, případně její zřizovatel Kraj Vysočina⁷⁴.

3.5.4 Vyhlášené výzvy

Na území celé republiky bylo za období 2014-2020 vyhlášeno celkem 34 výzev IROP v oblasti kultury, v převážné většině se jednalo o výzvy integrovaných nástrojů. Na

⁷⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020, verze 2.0.* s. 116

⁷¹ NÁRODNÍ PORADENSKÉ A INFORMAČNÍ STŘEDISKO PRO KULTURU. *Návštěvnost muzeí a galerií v roce 2019*; platnost od 20. 6. 2020. [online]. NIPOS, 2020. (PDF). [cit. 2022-08-10]. Dostupný z: <https://www.statistikakultury.cz/navstevnost-muzei-pamatniku-a-galerii/>

⁷² MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM. *Moravské zemské muzeum* [online]. MZM [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <http://www.mzm.cz/zamek-moravec>

⁷³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Specifická pravidla pro žadatele a příjemce. Kolová výzva č. 21 Muzea, vydání 1.4.* s. 9

⁷⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Specifická pravidla pro žadatele a příjemce. Kolová výzva č. 25 Knihovny, vydání 1.4*; platnost od 20. 8. 2018. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. s. 24 (PDF) [cit. 10. 08. 2022]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/vyzvy/seznam/vyzva-c-25-knihovny>

území Vysočiny bylo možné žádat o dotaci ve výzvách IROP č. 13, 21, 25, 52, 76, dále v podvýzvách IPRÚ (v rámci výzvy č. 41) a ve výzvě CLLD č. 55. Bližší přehled vyhlášených výzev je uveden v příloze A.

V Kraji Vysočiny bylo z IROP podpořeno celkem 24 investičních kulturních projektů. Přehled projektů v území i v celé ČR je blíže uveden v příloze C a také částečně ve vlastní práci v kapitole č. 4.

3.6 Životní cyklus projektu a jeho hodnocení

Projekt, jakožto časově ohraničená a vymezená aktivita, prochází různými fázemi plynoucími z jeho životního cyklu. Podle typu projektu a podrobnosti členění je cyklus rozdělen na dílčí na sebe navazující části. V základním členění je rozdělen na čtyři části, a to koncept, návrh, realizace a předání. Všechny části uplatňují systémový přístup. Závěrečná fáze předání je definována jako zavržení životního cyklu realizovaného projektu. Ten je ve fázi předání spuštěn do provozu a dochází k testování, hodnocení a ověřování, zda předchozí realizace vyřešila definovaný a řešený problém projektu. Zároveň dochází ke zhodnocení průběhu projektu, které je následně využito pro další projekty⁷⁵.

Jednou z aktivit životního cyklu projektu je také vyhodnocení projektu. Tato aktivita je uskutečněna v době, kdy je uzavřena fáze realizace a na základě známých dat může dojít k posouzení kritérií úspěšnosti projektu. Výsledky projektu jsou sumarizovány a porovnávají se s cíli projektu při jeho zahájení. Tímto postupem lze zhodnotit míru úspěšnosti projektu. Samotný přínos nebo dopad projektu tímto vyhodnocením sledován není. Přínosy projektu mohou nastat a být sledovány až s časovým odstupem⁷⁶.

Determinace řady potřebných informací k hodnocení projektu probíhá často už během jeho realizace, přesto samotné vyhodnocení by mělo proběhnout na konci nebo po skončení

⁷⁵ FIALA, Petr. *Řízení projektů*. Praha: Oeconomica, 2014. s. 19 a 25

⁷⁶ DOLEŽAL Petr. KRÁTKÝ Jiří, CINGL, Ondřej. *5 kroků k úspěšnému projektu*. Grada Publishing 2013. s.

projektu. Žádoucí je vytvoření dokumentace a archivování výsledků, které mohou být později snadno použity pro valuaci dalšího budoucího projektu⁷⁷.

Typickými cíli hodnocení projektů je kromě zjištění úspěšnosti samotné realizace také definování toho, co se může organizace využít v jiných nadcházejících projektech. Dochází k identifikaci rozdílů mezi plánem a skutečnými výstupy. Například z pohledu nákladů nebo časového harmonogramu⁷⁸.

3.6.1 Metody hodnocení veřejných projektů

Veřejně realizované projekty běžně používají několik metod pro jejich hodnocení. Nejběžnějším způsobem jsou nákladově výstupové metody. Ty vhodným způsobem hodnotí projekty nebo dílčí části ve fázi před zahájením realizace, ale mohou mít také přesah do hodnocení po realizaci, byť provedení analýz u většiny z nich probíhá právě před realizací. Typickým příkladem je analýza minimalizace nákladů (CMA), která hledá alternativu s nejnižšími náklady⁷⁹.

Často využívanou, i v prostředí EU projektů, je analýza nákladů a přínosů (CBA). Jako jediná nákladová metoda sleduje peněžní vstupy i výstupy. Při zadávání vstupů je nutné se rozhodnout, zda očekávané výstupy budou vyjádřeny ve stálých cenách a nebo budou počítat i s pohyblivými meziročními cenami. Rozšířený typ CBA sleduje společenské náklady i přínosy, kalkuluje s pozitivními i negativními externalitami, které projekt vytváří⁸⁰.

Pro hodnocení akce lze využít metody CUA vycházející z teorie užitku, která je subjektivním vyjádřením pocíťovaného uspokojení z nabízeného projektu. Hodnocení probíhá na škále od 0 do 10 podle preferovaného stavu hodnotitele. Vždy je verbálně doplněno slovním vyjádřením. CUA je využívána taktéž při vybírání různých projektových

⁷⁷ FIELDING, Paul J. *Jak správně řídit projekty: osvojte si nezbytné dovednosti pro časově a finančně efektivní řízení projektů*. Lingea, 2020. s. 243

⁷⁸ Tamtéž s. 244

⁷⁹ OCHRANA, František. *Hodnocení veřejných zakázek a veřejných projektů*. Vyd. 3. přeprac. Praha: ASPI, 2004. s. 35

⁸⁰ Tamtéž s. 38

variant před samotnou realizací. Lze ji také aplikovat následně pro hodnocení zrealizovaného projektu⁸¹.

Při výběru lze také využívat analýzy založené na dotazníkovým šetřením zjišťující preference uživatelů. Jedná se o metodu WTP zkoumající otázku, na jaké výši nákladů je ochota podílet se, a metodu WTA, která zkoumá přijatelné ztráty s ohledem na daný projekt⁸².

3.6.2 Fáze projektu v IROP

IROP rozlišuje čtyři základní fáze projektu, které jsou sledovány po vydání Právního aktu, tedy po přidělení dotačních prostředků. První fází je zahájení realizace projektu, jež může být zahájena ještě před podáním žádosti o podporu, pokud je tak umožněno příslušnou výzvou. Zahájením projektu se rozumí počátek prvních prací souvisejících s projektem. Druhou fází je ukončení realizace projektu poté, co jsou prokazatelně naplněny veškeré aktivity projektu. Rozhodující je datum podepsaného protokolu o předání a převzetí díla. Na ukončenou realizaci navazuje ukončení financování projektu, což je mezník, do kterého musí být uhrazeny všechny výdaje dodavatelům. Je automaticky nastaveno šest měsíců po ukončení realizace projektu, nesmí však překročit nejzazší termín stanovený pravidly. Následně nastává zahájení udržitelnosti projektu po proplacení poslední platby dotace ze strany Řídícího orgánu IROP. Doba udržitelnosti je pětiletá⁸³.

Cyklus projektu v IROP může sestávat z více etap, případně může být realizován v jediné etapě. O počtu etap a jejich časovém rozmezí rozhoduje sám příjemce dotace s ohledem na průběžné čerpání dotačních prostředků. Etapy nesmí být kratší než tři měsíce⁸⁴.

⁸¹ OCHRANA, František. *Hodnocení veřejných zakázek a veřejných projektů*. Vyd. 3. přeprac. Praha: ASPI, 2004. s. 50

⁸² Tamtéž s. 55

⁸³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, pro všechny specifické cíle a výzvy, vydání 1.13*. s. 100

⁸⁴ Tamtéž

3.6.3 Hodnocení projektu v IROP

Nezbytnou součástí projektového cyklu v IROP je jeho hodnocení a výběr při předložení projektové žádosti. Částečné, základní hodnocení probíhá i po ukončení realizace v době udržitelnosti. Ve fázi schvalování žádostí dochází k podrobnému hodnocení zahrnující kontrolu přijatelnosti a formálních náležitostí projektu, věcné hodnocení projektu, ověření způsobilosti v případě projektů ITI a CLLD, ex-ante analýzu rizik a ex-ante kontrolu. Pokud projekt úspěšně projde těmito hodnoceními, dochází k jeho výběru a přípravě právního aktu⁸⁵.

Na konkrétním příkladu včetně srovnání s následným hodnocením v dalších fázích projektu je tohoto hodnocení výběru projektu uvedeno ve Vlastní práci v kapitole 4 a v příloze B.

Ve fázi ukončení financování projektu probíhá závěrečné vyhodnocení akce. To předkládá příjemce a jedná se o finální uzavření projektu. Vyhodnocení akce je poskytovateli dotace předkládáno ve formě závěrečné zprávy o realizaci a posuzuje kritéria úspěšnosti projektu v souladu s výše uvedeným vyhodnocením projektu. Příjemce dotace uvádí popis závěrečných prací a vyhodnocení v porovnání s nastavenými kritérii – zejména s indikátory projektu a realizovanými aktivitami⁸⁶.

3.7 Územní dopady projektů podle metodiky TIA

Hodnocení územních dopadů projektových záměrů případně i realizovaných projektů, se spolufinancováním z rozpočtů EU se Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) věnuje v Metodice hodnocení územních dopadů intervencí/projektů, která vychází a je inspirována principy Territorial Impact Assessment (dále TIA). Tato problematika byla zpracována v průběhu sledovaného období prostřednictvím projektu spolufinancovaného z OP Technická pomoc. MMR sestavilo metodiku hodnocení územních dopadů projektů s cílem motivovat kraje, obce a apod., aby se této problematice věnovaly a hodnocení využívaly pro

⁸⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, pro všechny specifické cíle a výzvy, vydání 1.13.* s. 82

⁸⁶ Tamtéž

realizované i budoucí projekty. Větší uplatnění má pro projekty ve fázi před jejich realizací, aby se žadatel dokázal rozhodnout mezi více projektovými záměry. Hodnocení bylo sestaveno jak pro projekty pro období 2014-2020, tak pro období následující⁸⁷.

Metodika pracuje s uvědoměním absence podrobnějšího hodnocení projektů, zejména ve fázi záměrů. Dosavadními nástroji pro projektového hodnocení jsou především studie proveditelnosti a posouzení finanční analýzy (CBA - cost-benefit analýza nákladů a přínosů). Finanční analýza nereflektuje skutečný dopad projektu do území, který není většinou sledován ani v rámci cílů projektu. Skrze TIA lze porovnávat projekty se stejným účelem, zohledňuje různorodost území i intervencí, posuzuje široké spektrum dopadů pozitivních i negativních v různých oblastech dotační podpory⁸⁸.

Cílem metodiky je „...zpracování návrhu metod a nástrojů využitelných na národní, regionální a lokální úrovni k zjištění rozvojových efektů územně diferencovaných projektů (tj. dopadů rozvojových projektů) do typologicky různorodých území.“⁸⁹

Hodnocení územních dopadů probíhá ve dvou kolech. První kolo lze vyhodnotit online na webové stránce www.tiammr.cz/hodnotici-formular. V šesti oblastech a celkově v deseti otázkách žadatel vybírá z připravených odpovědí z číselníku, na základě čehož je projekt prvotně vyhodnocen. Zda má takový dopad do území, aby bylo vhodné jej dále posuzovat. Pokud ano, je podle bodové hodnocení rozdělen na projekt se středním dopadem, projekt s významným dopadem a projekt se zásadním dopadem⁹⁰.

⁸⁷ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *TIA – Hodnocení územních dopadů*. [online]. [cit. 2022-10-10]. Dostupný z: <https://www.tiammr.cz/o-projektu>

⁸⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *TIA Hodnocení územních dopadů projektových záměrů - brožura*. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. (PDF). s. 7 [cit. 2022-10-10]. https://www.tiammr.cz/files/uploads/brozura/tia_brozura-1.pdf

⁸⁹ CASSIA DEVELOPMENT & CONSULTING, s r. o., BERMAN GROUP, s. r. o. a FAKULTA ARCHITEKTURY ČVUT. *Metodika hodnocení územních dopadů intervencí/projektů*. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (PDF). s. 11 [cit. 2022-10-10]. Dostupný z: <https://www.tiammr.cz/metodika-hodnoceni-uzemnich-dopadu>

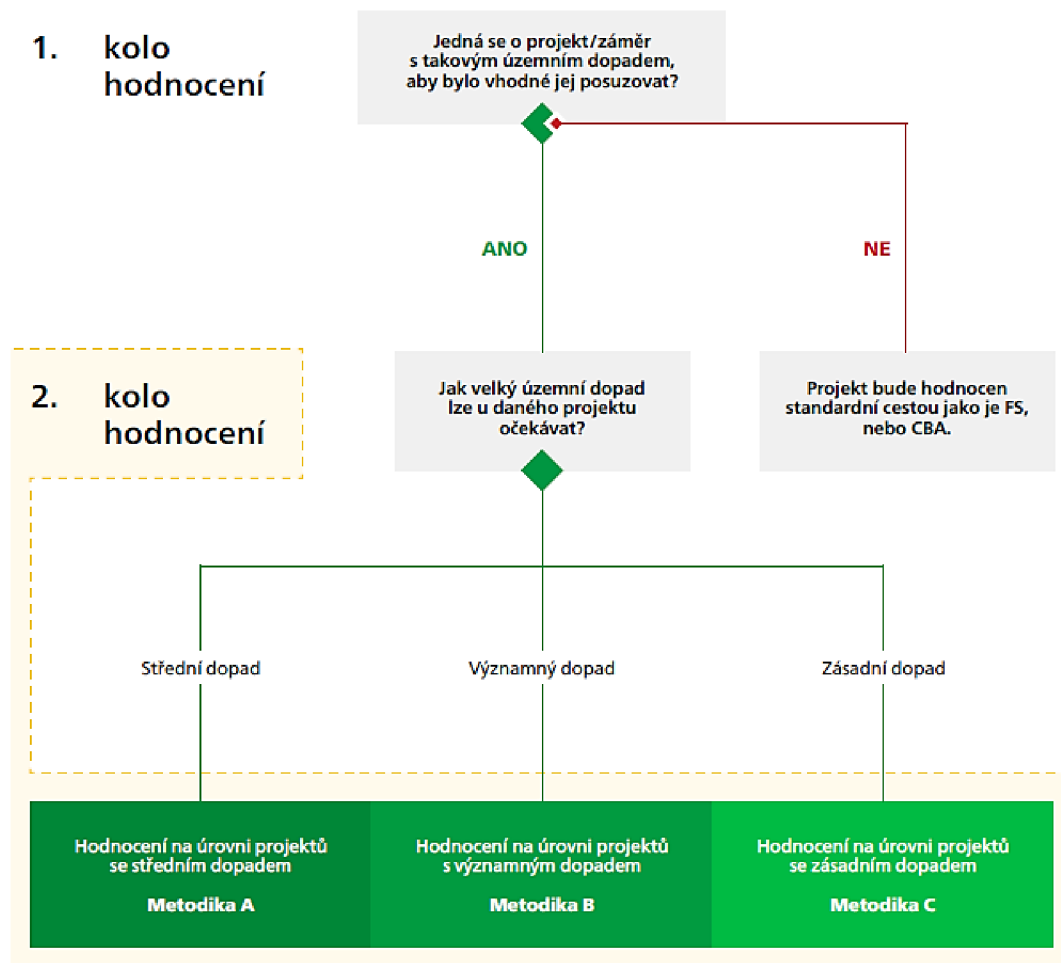
⁹⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *TIA Hodnocení územních dopadů projektových záměrů - brožura*. [online]. s. 9 až 11

Ve druhém kole hodnocení jsou zapojeni experti na dané specializované téma, jelikož dochází k určení jednotlivých dopadů a jejich dalšímu hodnocení. Druhé kolo probíhá v pěti fázích:

- Popis projektu pomocí teorie změny (podrobnější určení, koho a jakým způsobem se projekt dotkne, jakého a jak velkého území, s vazbou na finanční náklady);
- Popis cílových skupin a dotčených subjektů (všechny projektem ovlivněné subjekty, včetně obyvatelstva, veřejné správy apod.);
- Vyhodnocení dopadů s využitím matice (matice dopadů, u nichž hodnotitel určí pravděpodobnost a rozsah dopadu, vyloučení irelevantních dopadů);
- Vlastní hodnocení (na základě výsledků z prvního kola je použita metodika A, B nebo C);
- Souhrnné hodnocení projektu (souvislý text obsahující závěry hodnocení)⁹¹.

⁹¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *TIA Hodnocení územních dopadů projektových záměrů - brožura*. [online]. s. 13 až 14

Obrázek 4 Proces hodnocení územního dopadu

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, brožura TIA

Hodnocení územních dopadů TIA je primárně zaměřeno na projekty ve fázi záměru, tedy před zahájením realizace. Základním cílem je odpovědět na otázku „Co a jak se v území změní, kdyby se projekt realizovat“. Hodnocení lze částečně aplikovat i pro projekty ve fázi realizace i ve fázi po ukončení fyzické realizace. Toto rozdělení reflektuje navržená matice ve druhé fázi hodnocení. V případě odlišnosti hodnocení v různých fázích projektu je posuzován význam dopadů u vyšší hodnoty⁹².

⁹² CASSIA DEVELOPMENT & CONSULTING, s r. o., BERMAN GROUP, s. r. o. a FAKULTA ARCHITEKTURY ČVUT. Metodika hodnocení územních dopadů intervencí/projektů. [online]. s. 15

3.7.1 Dopad na kulturu

Metodikou je řešena široká škála oblastí potenciálních dopadů, a to včetně dopadů do kultury. Sledovány jsou v základním obecném rozsahu dopady na zachování kulturního dědictví a dopady na kulturní rozmanitost a angažovanost obyvatel v kulturním dění, dostupnosti a jak se tyto dopady projeví v ekonomickém rozvoji území. Analýza by měla proběhnout formou výzkumu, a to přímo u návštěvníků kulturních památek či kulturních akcí a také formou oslovení odborníka na památkovou péči s otázkami na zachování kulturního dědictví, ekonomického využití a jeho přínosu pro území. Sledovány mohou být dopady s přesahem do cestovního ruchu – zda bude návštěvník motivován díky projektu strávit v území delší dobu, vynaložit více výdajů či se opětovně vracet. Výstupem hodnocení je zodpovězení základní otázky, zda má projekt dopad na kulturní dědictví a nabídku kultury a jak se tato intervence projeví v daném území. Indikátorem může dopad na ekonomický rozvoj území vlivem zvýšené návštěvnosti dané památky nebo muzea. Výsledné hodnocení proto obsahuje dopady vyjádřené kvantifikačně, ale také dopady okomentované slovně ve vztahu ovlivnění kulturního dědictví a jaké z toho plynou důsledky například pro návštěvníky oblasti/objektu nebo místní komunitu. Posuzován je také vliv na vznik nových pracovních pozic⁹³.

V provázanosti s kulturními dopady jsou také dopady na intenzitu vědy a výzkumu, které jsou v rámci metodiky taktéž sledovány. Konkrétně se zaměřuje na zvýšení rozsahu a kvality výzkumných aktivit ve výzkumných organizacích – v akademických institucích i veřejných výzkumných institucích; a na zvýšení rozsahu a kvality výzkumných aktivit ve firemním sektoru. Analyzovány jsou ekonomické přínosy uplatnění absolventů na trhu práce, průzkum probíhá na základě oslovení dotčených výzkumných organizací či firem dotčených v území a sekundárních výzkumných institucí tj. odborné školy, gymnázia, vysoké školy. Hlavní zaměření průzkumu této oblasti jsou očekávané ovlivnění kvality kompetencí a zaměření absolventů, kvality spolupráce výzkumných organizací s firmami

⁹³ CASSIA DEVELOPMENT & CONULSTING, s r. o., BERMAN GROUP, s. r. o. a FAKULTA ARCHITEKTURY ČVUT. Metodika hodnocení územních dopadů intervencí/projektů. [online]. s. 251, 252

v oblasti vědy a výzkumu a nepřímých dopadů na komerční služby tj. obchody, pohostinství apod⁹⁴.

3.8 Kvalitativní výzkum

Výzkumným procesem dochází ke zjišťování poznatků pomocí systematické analýzy dat, která jsou získána vhodným, metodologicky podloženým výzkumem. Výzkum je dělen na základní a aplikovaný, přičemž v případě aplikovaného výzkumu jsou hledány odpovědi na otázky s bezprostředním vlivem pro praxi. Cílem je hledání řešení praktických problémů a sestavování návrhu opatření, intervencí či programů. Výzkum aplikovaný probíhá v přirozeném nelaboratorním prostředí⁹⁵.

Výzkumy se dále dělí na dvě základní formy – výzkum kvantitativní a kvalitativní. Forma kvalitativního výzkumu je zaměřena na hloubková studia případů v souladu s orientací na běžnou exploraci kvalitativního výzkumu. Plán je pružný a v průběhu realizace výzkumu se vyvíjí. Probíhá formou pozorování a rozhovorů. Naproti tomu kvantitativní výzkum probíhá strukturovaně a je zaměřen na předem definované proměnné, které je cílem testovat. Oba typy výzkumů lze vhodnými způsoby kombinovat⁹⁶.

„Výzkumník kvalitativního výzkumu vytváří komplexní holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“⁹⁷

Mezi přednosti kvalitativního výzkumu patří získání podrobností o daném zkoumaném tématu, studování procesů, možnost navrhnout teorie v průběhu zkoumání, dobré reagování na situace a podmínky či dokáže dobře hledat lokální příčinné souvislosti. Naopak mezi nevýhody se řadí obtížné kvantitativní predikce, úzký záběr zkoumaného tématu, malá transparentnost nebo možnost ovlivnění výsledků výzkumníkem a jeho osobními preferencemi⁹⁸.

⁹⁴ CASSIA DEVELOPMENT & CONCLUSTING, s. r. o., BERMAN GROUP, s. r. o. a FAKULTA ARCHITEKTURY ČVUT. Metodika hodnocení územních dopadů intervencí/projektů. [online]. s. 279, 280

⁹⁵ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. s. 39

⁹⁶ Tamtéž s. 63

⁹⁷ Tamtéž s. 50

⁹⁸ Tamtéž s. 52

3.9 Focus group

Mezi konkrétní metody kvalitativního výzkumu patří tzv. focus group (česky též ohnisková skupina). Podobně jako další metody kvalitativního výzkumu lze focus group využívat jako samostatnou metodu, hlavní zdroj údajů výzkumu. Zároveň může být tato metoda využita jako doplňkový zdroj s jinou hlavní metodou výzkumu. Pokud jsou použity samostatně, mohou být vhodným podkladem pro celou studii. Ve specifických oblastech, jako např. tržní aplikace, jsou tradičně prováděny jako předběžný krok, na nějž navazuje kvantitativní výzkum. Ve společensko-vědních oborech má tento druh kvalitativního výzkumu poměrně dlouhou tradici, sahá do dvacátých let minulého století, přičemž významnou roli skupinové rozhovory hrály v dobách druhé světové války⁹⁹.

Focus group lze definovat široce jako techniku výzkumu shromažďující údaje na základě skupinových interakcí. Ty probíhají v tematicky předem určené debatě vedené badatelem, který určuje hlavní zájem neboli ohnisko diskuze¹⁰⁰. Tento způsob výzkumu zaujímá místo uprostřed dalších kvalitativních metod, jakými jsou zúčastněné pozorování a interview s otevřeným koncem¹⁰¹.

Setkat se lze také s výrazem moderovaná skupinová diskuze. Skupina spočívá v setkání osob na konkrétním místě a čase. Moderátor skupiny na základě scénáře pokládá otázky k danému tématu. Focus group lze vést i prostřednictvím internetové diskuze, kde bývá zachována určitá část anonymity a všichni zúčastnění mají větší prostor na odpovědi, čímž se zároveň ztrácí určitá spontánnost odpovědi¹⁰².

Výhody focus group vychází z předností kvalitativních výzkumů. Badatel získává velké množství údajů týkajících se přímo předmětu sledovaného zájmu. Prostřednictvím skupin lze získat přístup k informacím a také okamžité a přímo zacílení těchto informací na

⁹⁹ MORGAN, David L. *Ohniskové skupiny jako metoda kvalitativního výzkumu*. Tišnov: Sdružení SCAN, 2001. s. 14 a 15

¹⁰⁰ Tamtéž s. 17

¹⁰¹ Tamtéž s. 21

¹⁰² PODNIKATEL.CZ. *Focus Group*. [online]. [cit. 2022-10-10]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/pruvodce/obchodni-znacka-brand/focus-group/>

zájmy badatele. Práce s ohniskovými skupinami se ze zkušeností jeví jako výrazně efektivnější než řízení několika individuálních rozhovorů. Jak po stránce získaných informací, tak po stránce časové náročnosti a analyzování výstupů¹⁰³.

Využití metody focus group musí být vhodné pro výzkumný projekt. Účastníci musí diskutovat aktivně bez bariér zamezujících aktivní a snadnou interakci. Bariéry mohou překonány diskuzními technikami. Doporučeno je určit náhradní strategii sběru dat pro případ, že výsledky výzkumu budou neuspokojivé¹⁰⁴.

Možné je kombinovat ohniskové skupiny s dalšími metodami, zejména s individuálním interview. Při výzkumném projektu je to způsob, jak prozkoumat nejefektivnější použití každé z nich. Focus group může proběhnout jako předběžný výzkum a podklad pro další individuální rozhovor. Naopak individuální dotazování může vést k pozdějšímu úspěšnému vedení diskuze v průběhu skupiny¹⁰⁵.

3.9.1 Design, typy účastníků

Plánování projektu s focus group vychází z dřívějších zkušeností z realizovaných výzkumů touto metodou. Obecně je doporučováno vést skupinu jako relativně strukturovaný rozhovor s vysokou mírou zásahů moderátorem. Skupina by měla obsahovat 6 až 10 účastníků, kteří se navzájem neznají, a proběhnout může i více skupin. V závislosti na řešeném tématu a nad tím, co chce badatel zjistit, lze ale volit i skupiny ve složení osob, které se navzájem znají. V některých přirozeně vznikajících skupinách, zvláště těch se specifickou kategorií účastníků, je vzájemná obeznámenost jejich členů nevyhnutelná. Počet skupin je v přímé úměře s velikostí, strukturou výzkumného týmu a řešeného tématu. Obecně se vytváří tolik skupin, kolik jich vyžaduje získání pravdivé a cenné odpovědi na zkoumanou otázkou. Problematické může být realizování pouze jedné

¹⁰³ MORGAN, David L. *Ohniskové skupiny jako metoda kvalitativního výzkumu*. Tišnov: Sdružení SCAN, 2001. s. 27

¹⁰⁴ Tamtéž s. 30

¹⁰⁵ Tamtéž s. 37

skupiny, a to s ohledem na to, pokud by nepřinesla požadované odpovědi zkoumaného tématu¹⁰⁶.

3.9.2 Analýza a zpráva o výzkumu

Výstupem kvalitativního výzkumu formou focus group je zpráva o výzkumu. Její povaha je základním prvkem při rozhodování způsobů analýzy údajů. Procedury mohou být obvyklé pro analýzu kvalitativních výzkumů, ale v závislosti na složení skupiny a povaze zkoumaného mohou vyžadovat odlišné přístupy k analýze a zprávám¹⁰⁷.

V aplikovaném výzkumu se nejčastěji uplatňuje detailní závěrečná zpráva v souladu se zadáním projektu. Pokud jsou zkoumány předem stanovené výzkumné otázky, je vhodné pro prezentaci a shromáždění dat používat strukturovanější přístup. Systematicky sumarizuje údaje nad reakcemi skupin a účastníků na každou otázku. Údaje ze skupinových rozhovorů jsou v kvalitativní analýze kódovány. Zaznamenávají se všechny zmínky o daném kódu, zda individuální účastník kód zmínil a nebo zda vůbec diskuze v jednotlivých skupinách daný kód obsahovala. Analyzovat výsledky lze na základě číselné interpretace, zároveň lze odpovědět výzkumné otázky bez číselných kódů. Pevná a neměnná pravidla neexistují, forma z velké části reflektuje dřívější rozhodnutí badatele¹⁰⁸.

Interpretovány jsou údaje, které pro ohniskovou skupinu byly zajímavé, byly předmětem diskuze a indikovaly zájem účastníků. Sledována je četnost zmínek ve skupinách i mezi účastníky a celková energie a entusiasmus během diskuze¹⁰⁹.

Výzkumná zpráva přibližuje, čím se výzkum zabýval, definuje fakta (nalezení klíčových konceptů, kdo a jak se výzkumu účastnil, jaké proměnné se objevily a co vedlo k důležitému poznání), obsahuje základní data (grafy, záznamy interview apod.) a formuluje závěry a přibližuje je v bližším významu pro vědu¹¹⁰.

¹⁰⁶ MORGAN, David L. *Ohniskové skupiny jako metoda kvalitativního výzkumu*. Tišnov: Sdružení SCAN, 2001. s. 51 až 60

¹⁰⁷ Tamtéž s. 76

¹⁰⁸ Tamtéž s. 77

¹⁰⁹ Tamtéž s. 81

¹¹⁰ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. s. 315

4 Vlastní práce

Kapitola 4.1 včetně podkapitol je fází **Intelligence**.

4.1 Srovnání hodnocení projektů v různých fázích životního cyklu

Projekt podaný do výzvy IROP byl ve fázi předložení projektu hodnocen z hlediska formálních záležitostí (napravitelných a nenapravitelných) a v případě splnění těchto podmínek došlo k následnému věcnému hodnocení. Rozdílná kritéria byla aplikována pro projekty jednotlivé výzvy. Značně odlišným způsobem je pak projekt sledován v době ukončení realizace v době udržitelnosti.

Rozdíly a jejich srovnání byly pro účely této práce uvedeny souhrnně na výzvách Muzea, Památky a Knihovny. Podrobněji byl sledován konkrétní realizovaný projekt z 21. výzvy IROP Muzea: *Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic* (žadatel Kraj Vysočina, číslo projektu: CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001630). Vyhodnocení tohoto projektu je uvedeno v příloze B.

4.1.1 Hodnocení při předložení projektu

Tabulka 2 Kritéria věcného hodnocení projektů

Výzva	Kritéria věcného hodnocení	Bodové hodnocení
Muzea	<ul style="list-style-type: none">- Podmínky uchování a prezentace sbírkových předmětů (vyhovující/nevhovující)- Projektem je řešeno zabezpečení sbírkového fondu nebo jeho částí (řeší požární ochranu, ochranu sbírkových předmětů před odcizením, manipulací apod.)- Harmonogram projektu je reálný a proveditelný (ano/ne)- Projekt uvádí hlavní možná rizika a jejich eliminaci (ano/ne)	Ano, projekt pro podporu musel získat alespoň 25 bodů z maximálního počtu 35 bodů.
Památky	<ul style="list-style-type: none">- Technický stav památky (havarijní / nevhovující / nehavarijní stav)	Ano, projekt pro podporu

	<ul style="list-style-type: none"> - Zpřístupnění dosud nezpřístupněných prostor (ano/ne) - Doba zpřístupnění památky (dny v týdnu, dny v roce) - Obnova památkových hodnot (interiér a exteriér, restaurování) - Obnova zahrad a parků (řeší/neřeší) - Ochrana památky a její zabezpečení (řeší/neřeší) - Rekonstrukce a budování expozic či depozitářů (řeší/neřeší) - Zaměření projektu na digitalizaci a zveřejnění výstupů (ano/ne) - Harmonogram projektu je reálný a proveditelný (ano/ne) - Projekt uvádí hlavní možná rizika a jejich eliminaci (ano/ne) 	<p>musel získat alespoň 55 bodů z maximálního počtu 105 bodů.</p>
Knihovny	Projekt věcně nehodnocen	Ne

Zdroj: Vlastní zpracování na základě Specifických pravidel pro příjemce a žadatele IROP (kolová výzva č. 21 Muzea, kolová výzva č. 13 Revitalizace vybraných památek, kolová výzva č. 25 Knihovny)

4.1.2 Hodnocení při realizaci a ukončení projektu

Na konci každé etapy projektu a v závěru celé realizace byly předkládány Zprávy o realizaci a Závěrečná zpráva o realizaci. Hodnocení projektů v těchto zprávách probíhá v souladu s aktivitou vyhodnocení projektu, kdy dochází k posouzení kritérií úspěšnosti a splnění projektu a porovnání s cíli při jeho zahájení. Veškeré hodnocení provádí sám příjemce dotace. Z pohledu projektů IROP jsou hodnoceny zejména výstupy v podobě indikátorů a aktivit projektu.

Konkrétní příklad hodnocení je uveden v příloze B.

Indikátory projektu a jejich hodnoty jsou stanoveny při projektové žádosti. Jejich naplnění je pro poskytnutí dotace závazné. Ve výzvě Muzea jsou indikátory vázány na počet

podpořených fondů nebo podsbírek. Změna/přírůstek jsou vykazovány taktéž na konci etap či projektu.

U památek se indikátory liší. Vykazován je výsledkový indikátor „Zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a trakcí“, dále na počet revitalizovaných památkových objektů, počet revitalizací přírodního dědictví a počet rozvoje infrastrukturních opatření (tj. obnova cest, klidových zón, parků, sociálních zázemí).

Kromě aktivit a indikátorů dále žadatel vykazuje horizontální principy na projektu (Rovné příležitosti a nediskriminace, Udržitelný rozvoj, Rovné příležitosti mužů a žen), v případě kulturních projektů je vliv na tento princip vždy neutrální.

Další hodnocení prováděno není. Kontrola Zprávy o realizaci a Žádosti o platbu schvaluje sledované a vykazované hodnoty ze strany příjemce, které jsou závazné pro přijatelnost způsobilých výdajů projektu a pro jejich proplacení v rámci Žádosti o platbu.

4.1.3 Hodnocení při udržitelnosti projektu

V době pětileté udržitelnosti k dalšímu hodnocení nebo sledování dopadů projektu nedochází. Příjemce v rámci zpráv vykazuje popis uplynulého roku udržitelnosti a prohlašuje, že byly zachovány naplněné aktivity a indikátory, že nedošlo ke změně vlastnictví či podstatné změně ovlivňující povahu projektu a ohrožení původních cílů.

4.1.4 Vlastní srovnání

Výše uvedený příklad jednoho konkrétního realizovaného projektu je pouze dílčím v systému hodnocení projektů v IROP. Věcně se odlišuje hodnocení kulturního projektů ve výzvách Muzea, Památky a Knihovny. Liší se především ve sledovaných indikátorech, ochraně movitého a nemovitého kulturního dědictví. Jednotlivé fáze, celková struktura a rozdíly jsou zachovány ve stejném formátu na všech výzvách. Uvedený příklad z muzejní výzvy včetně podrobností uvedených v příloze B je tak vhodným vzorkem pro porovnání hodnocení a sledování dopadů v různých fázích projektu z pohledu IROP.

Na níže přiloženém vlastním srovnání je ve vytvořeném přehledu patrné, že v přístupy k hodnocení projektů a dalšímu sledování různých proměnných jsou výrazně nevyvážené napříč jednotlivými fázemi.

Ze srovnání je patrné, že intenzita sledování a hodnocení projektů se výrazně s časem snižuje. Ve fázi po fyzické realizaci je sledováno pouze zachování výstupů bez dalšího bližšího hodnocení. S ukončením udržitelnosti už není investice dále nikterak sledována.

Tabulka 3 Je projekt hodnocen a sledován v různých fázích životního cyklu?

	Fáze podání projektu	Fáze realizace a ukončení projektu	Fáze udržitelnosti nebo později
Věcné hodnocení projektu	Ano bodově hodnoceno	Ano, částečně, (bez hodnocení)	Ne
Dopady na cílové skupiny, movité a nemovité památky	Ano, součást věcného hodnocení, bodově hodnoceno	Ano, částečně, (bez hodnocení)	Ne
Finanční analýza	Ano, ve formě CBA analýzy, není blíže hodnocena	Finance jsou sledovány na úrovni rozpočtu projektu a žádostí o platbu. CBA se dále nesleduje	Ne, CBA se dále nesleduje, ani další výdaje v udržitelnosti
Výstupy projektu	<i>Nerelevantní v této fázi</i>	Sledování indikátorů a aktivit (bez hodnocení)	Sledování udržitelnosti výstupů indikátorů a aktivit (bez hodnocení)
Hodnocení dopadů	Ano, částečně. Jsou hodnoceny při věcném hodnocení, finanční analýze a ve	Ano, částečně. Dopady jsou sledovány ve vztahu	Ne

	<p>studii proveditelnosti ze strany žadatele (např. při popisu nulové varianty).</p> <p>Veškeré hodnocení se týká čistě nemovitého dědictví v rozdělení podle výzvy (nemovité – výzva Památky; movité – výzva Muzea), další dopady sledovány nejsou.</p>	<p>k naplnění aktivit a indikátorů projektu.</p>	
--	--	--	--

Vlastní zpracování

Pozn.: Do finanční analýzy nejsou dle prvotních verzích Obecných pravidel pro žadatele a příjemce (pro všechny specifické cíle a výzvy) zahrnovány nepeněžní účetní položky, tj. např. odpisy¹¹¹. V pozdějších verzích pravidel se již tato skutečnost výslovně neobjevuje.

¹¹¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, pro všechny specifické cíle a výzvy, vydání 1.2*; platnost od 2. 11. 2015. s. 44 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. (PDF) [cit. 2023-02-02]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/zakladni-dokumenty/obecna-pravidla-pro-zadatele-a-prijemce/archiv-obecna-pravidla-pro-zadatele-a-prijemce>.

Kapitoly 4.2 a 4.3 včetně podkapitol jsou fází **Design**.

4.2 Ekonomická analýza

Ekonomická analýza byla provedena na základě podkladů poskytnutých Centrem pro regionální rozvoj České republiky, oddělení monitoringu. O podklady bylo požádáno prostřednictvím Územního odboru IROP pro Kraj Vysočina – CRR. Žádost o poskytnutí podkladů je uvedena v příloze D.

Cílem ekonomické analýzy je zhodnocení sledovaného období po stránce celkových výdajů kulturních projektů, jejich výše a podílů dotací, skutečného čerpání, rozdělení v rámci krajů s bližším srovnáním Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje a konkrétních dopadů projektů na rozpočet Kraje Vysočina. S veškerými částkami bylo v analýze pracováno při zaokrouhlení na celé koruny.

V analýze je pracováno s následujícími zkratkami, hodnotami a údaji:

- CZV – Celkové způsobilé výdaje projektu tj. výdaje projektu složené z dotace EU, dotace státního rozpočtu (SR) a vlastního podílu.
- CZV dle právního aktu (PA) – celkové způsobilé výdaje uvedené na rozhodnutí o poskytnutí dotace (na právním aktu) před zahájením realizace projektu.
- Celková dotace – získaná dotace EU + podíl státního rozpočtu.
- Čerpání – skutečný stav některé z hodnot (CZV, dotace aj.) k datu ukončení projektu nebo k datu 31. 1. 2023 v případě stále realizovaných projektů.

4.2.1 Projekty na území České republiky

Osm vyhlášených výzev IROP pro projekty s kulturním zaměřením zaregistrovalo a podpořilo 311 projektů v hodnotě 15,56 mld. Kč celkových způsobilých výdajů při dotaci EU ve výši 13,27 mld. Kč (tabulka 4). Celkově byly projekty ve fázi vydání právního aktu podpořeny dotací (EU + státní rozpočet) ve výši 14,59 mld. Kč. Skutečné finální čerpání je možné k lednu 2023 vyčíslit u 200 plně zrealizovaných (tj. ukončených) projektů, dalších 111 projektů je i v roce 2023 ve fázi realizace (finančně neuzavřeno). Některé (více etapové) projekty čerpaly dotační prostředky a vykazovaly celkové způsobilé výdaje průběžně během sledovaných etap. Všechny podpořené projekty musí být dokončeny včetně finančního vypořádání v průběhu kalendářního roku 2023.

Tabulka 4 Souhrn - ČR

	Všechny aktivity	Památky	Muzea	Knihovny
Počet projektů	311	216	82	13
CZV dle právního aktu (PA)	15 588 486 758 Kč	10 390 624 512 Kč	4 308 211 061 Kč	889 651 185 Kč
Dotace EU dle právního aktu	13 274 093 839 Kč	8 855 755 431 Kč	3 662 134 901 Kč	756 203 507 Kč
Čerpání CZV k 01/2023	11 059 021 415 Kč	7 447 382 905 Kč	2 727 987 919 Kč	883 650 591 Kč
Z toho investiční výdaje k 01/2023	7 769 767 419 Kč	4 435 973 483 Kč	2 507 054 708 Kč	826 739 228 Kč
Neinvestiční výdaje k 01/2023	3 289 253 996 Kč	3 011 409 422 Kč	220 933 212 Kč	56 911 362 Kč
Čerpání dotace EU k 01/2023	9 415 189 625 Kč	6 345 150 923 Kč	2 318 935 700 Kč	751 103 002 Kč
Čerpání celkové dotace (EU + SR) k 01/2023	10 248 342 006 Kč	6 912 017 649 Kč	2 531 897 909 Kč	804 426 448 Kč
Podíl dotace EU k CZV (PA)	85,15 %	85,23 %	85,00 %	85,00 %
Podíl čerpané dotace EU a CZV (k 01/2023)	85,14 %	85,20 %	85,00 %	85,00 %
Podíl celkové čerpané dotace (EU+SR) a CZV (k 01/2023)	92,67%	92,81 %	92,81 %	91,03 %

Vlastní zpracování z dat CRR

Vlastní podíl žadatele se v závislosti na druhu žadatele a aktivity pohyboval od 0 do 15 % celkových způsobilých výdajů. Celkové vlastní zdroje na spolufinancování projektů činily ve fázi právních aktů o poskytnutí podpory 637 333 684 Kč. Srovnání skutečných podílů čerpané dotace k CZV s podíly dotace a CZV ve fázi právního aktu ukazuje, že projektům se dařilo čerpat dotační prostředky bez výraznějšího krácení.

Další vlastní prostředky (nezpůsobilé výdaje projektu) neměly žadatelé/příjemci povinnost směrem k poskytovateli dotace vykazovat. Sledovány v části období byly u projektů, které se blížily limitu investice malého měřítka (později zrušeno viz kap. 3.4). Celkový rozpočet projektu a celkové výdaje příjemce uvádí v rámci rozpočtu, ale nemusí vždy uvést veškeré celkové prostředky vztahující se k projektu/jeho záměru, stěžejním údajem jsou proto celkové způsobilé výdaje.

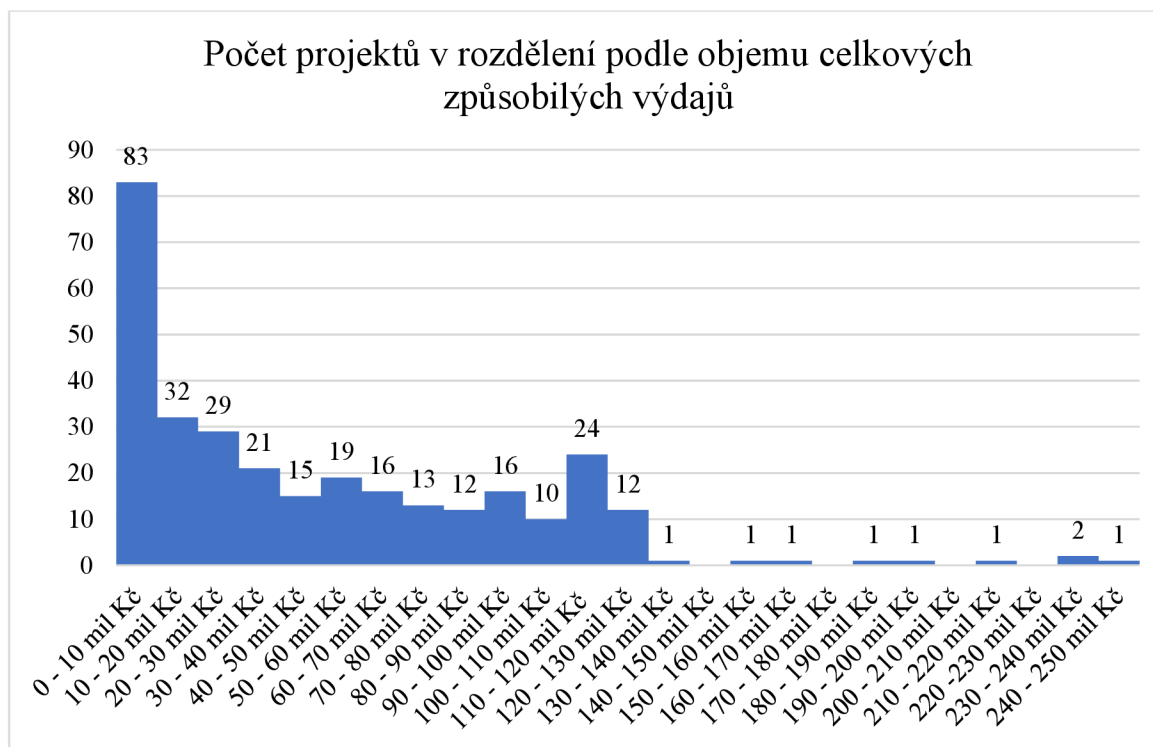
Většina podpory kulturních projektů směřovala do aktivity Památky (67 % CZV), Muzea pokryla 27 % alokace, nejméně připadlo na Knihovny se 6 % (pouze 13 projektů v celé republice). Medián celkových způsobilých výdajů všech projektů je na hodnotě 34,3 mil. Kč (tabulka 5), přičemž nejvíce projektů bylo realizováno s výdaji do 10 mil. Kč. Průměrnou hodnotu 50,1 mil. Kč určuje silná skupina projektů v intervalu od 110 až 120 mil. Kč CZV a také tři projekty, jejichž investice přesáhla 230 mil. Kč (graf 2).

Tabulka 5 Statistika – ČR. Údaje z právního aktu

	Všechny aktivity	Památky	Muzea	Knihovny
Medián CZV	34 256 588 Kč	29 571 309 Kč	37 081 351 Kč	72 551 764 Kč
Průměr CZV	50 123 752 Kč	48 104 743 Kč	52 539 159 Kč	68 434 707 Kč
Nejvyšší CZV	243 849 056 Kč	243 849 056 Kč	235 294 118 Kč	123 242 463 Kč
Nejnižší CZV	428 145 Kč	428 145 Kč	630 000 Kč	3 943 945 Kč
Medián dotace EU	29 118 100 Kč	25 135 612 Kč	31 519 148 Kč	61 669 000 Kč
Průměr dotace EU	42 681 974 Kč	40 998 868 Kč	44 660 182 Kč	58 169 501 Kč
Nejvyšší dotace EU	207 271 697 Kč	207 271 697 Kč	200 000 000 Kč	104 756 094 Kč
Nejnižší dotace EU	406 738 Kč	406 738 Kč	598 000 Kč	3 352 354 Kč

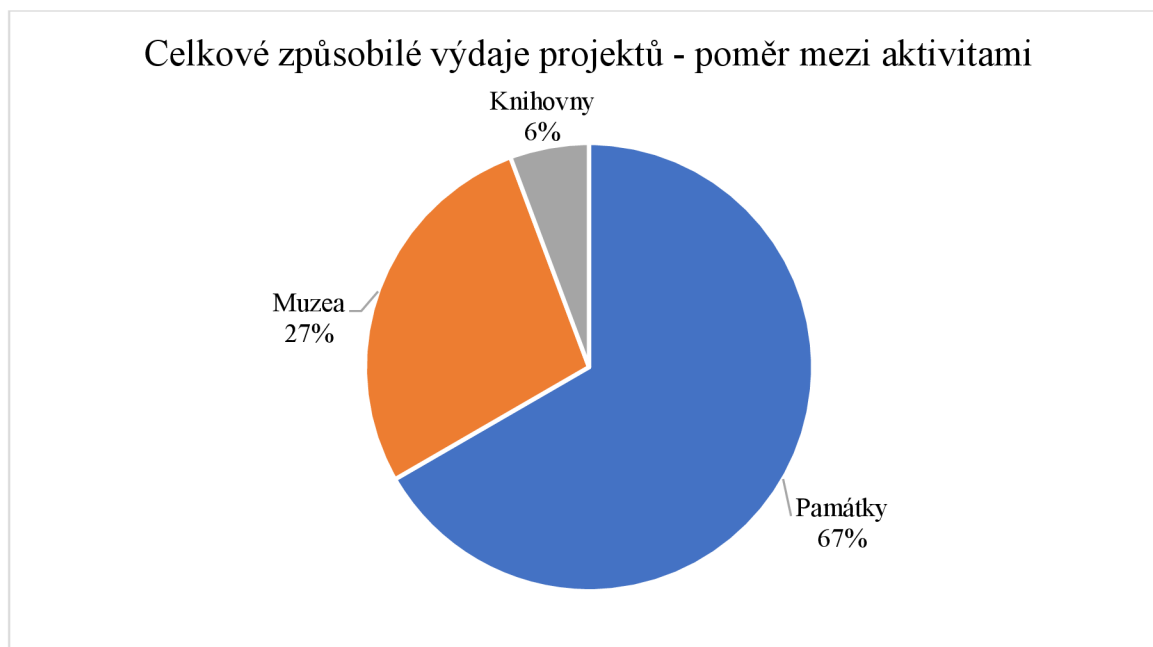
Vlastní zpracování z dat CRR

Graf 2 Intervalové rozdělení všech kulturních projektů v ČR ve vztahu k CZV

Vlastní zpracování z dat CRR

Graf 3 Celkové způsobilé výdaje všech projektů v ČR – poměr mezi aktivitami

Vlastní zpracování z dat CRR

4.2.2 Kraj Vysočina

Tabulka 6 Souhrn – Kraj Vysočina

	Všechny aktivity	Památky	Muzea	Knihovny
Počet projektů	24	19	5	0
CZV dle právního aktu (PA)	1 061 919 619 Kč	811 700 466 Kč	250 219 153 Kč	0 Kč
Dotace EU dle právního aktu	903 800 398 Kč	691 114 118 Kč	212 686 280 Kč	0 Kč
Čerpání CZV k 01/2023	592 735 643 Kč	480 638 242 Kč	112 097 401 Kč	0 Kč
Z toho investiční výdaje k 01/2023	374 430 992 Kč	295 015 694 Kč	79 415 298 Kč	0 Kč
Z toho neinvesti. výdaje k 01/2023	218 304 652 Kč	185 622 548 Kč	36 682 104 Kč	0 Kč
Čerpání dotace EU k 01/2023	504 859 709 Kč	409 576 918 Kč	95 282 791 Kč	0 Kč
Čerpání celkové dotace EU + SR) k 01/2023	549 790 877 Kč	448 818 049 Kč	100 972 828 Kč	0 Kč
Podíl dotace EU k CZV (PA)	85,11 %	85,14 %	85,00 %	
Podíl čerpané dotace EU a CZV (k 01/2023)	85,17 %	85,22 %	85,00 %	
Podíl celkové čerpané dotace (EU+SR) a CZV (k 01/2023)	92,75%	93,38 %	90,08 %	

Vlastní zpracování z dat CRR

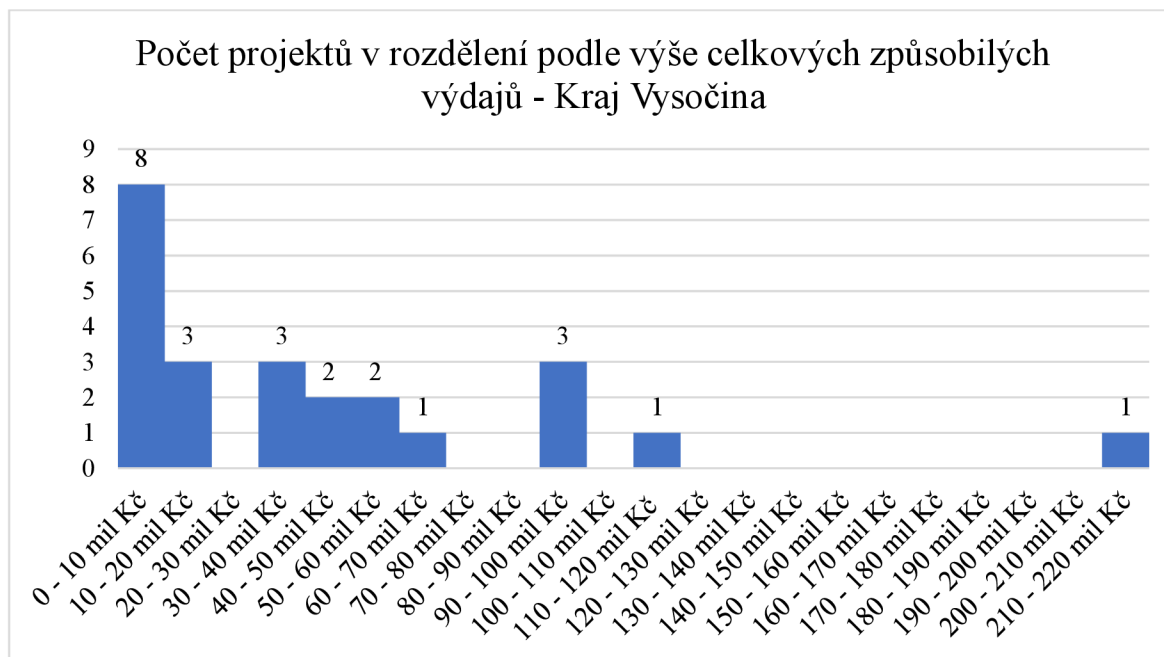
Pozn.: Zdánlivé zvýšení podílu čerpané dotace EU k CZV je dáno různou procentuální výší vlastních podílů žadatele a dřívějším dokončením projektů, kde je celkový podíl žadatele menší. U projektů, jímž náleží 85% dotace EU, je podíl průběžného čerpání na úrovni 84,99 %.

Tabulka 7 Statistika – Vysočina. Údaje z právního aktu

	Všechny aktivity	Památky	Muzea	Knihovny
Medián CZV	31 960 315 Kč	18 979 119 Kč	34 256 588 Kč	0 Kč
Průměr CZV	44 246 651 Kč	42 721 077 Kč	50 043 831 Kč	0 Kč
Nejvyšší CZV	210 870 789 Kč	210 870 789 Kč	97 535 713 Kč	0 Kč
Nejnižší CZV	428 145 Kč	428 145 Kč	16 965 980 Kč	0 Kč
Průměr celkové dotace (EU+SR)	40 120 912 Kč	39 117 251 Kč	43 734 090 Kč	0 Kč
Průměr dotace EU	37 658 350 Kč	36 374 427 Kč	42 537 256 Kč	0 Kč
Medián dotace EU	27 166 268 Kč	16 132 251 Kč	31 519 148 Kč	0 Kč
Nejvyšší dotace EU	179 240 171 Kč	179 240 171 Kč	200 000 000 Kč	0 Kč
Nejnižší dotace EU	406 738 Kč	406 738 Kč	598 000 Kč	0 Kč

Vlastní zpracování z dat CRR

Graf 4 Intervalové rozdělení kulturních projektů na Vysočině ve vztahu k CZV

Vlastní zpracování z podkladů CRR

Kompletní seznam všech podpořených projektů v území včetně hlavních ekonomických ukazatelů je uveden v příloze C.

V Kraji Vysočina bylo podpořeno 24 projektů, jejichž rozdělení z pohledu celkových výdajů resp. získané dotace je srovnatelné s celorepublikovým trendem – nejvíce projektů má rozpočet CZV do 10 mil. Kč, mediánová a průměrná hodnota je pod celorepublikovým průměrem (tabulka 7, graf 4). Podpořeny byly dvě investice nad 100 mil. Kč, přičemž projekt Státní zámek Telč – Růže Vysočiny patří s celkovými výdaji 210,9 mil. Kč mezi čtyři největší projekty v republice.

Nejpozději v lednu 2023 bylo na území Vysočiny plně dokončeno 14 projektů. Na nich lze vyjádřit porovnání výdajů a dotací v době schválení se skutečností po závěrečných žádostech o platbu. Z ukazatelů uvedených v tabulce 8 vyplývá, že žadatelům se průměrně podařilo do území čerpat 95% dotaci oproti původně schváleným částkám. Snížení absolutní hodnoty výdajů a dotací je dáno rezervami v původních rozpočtech a možnými úsporami plynoucími z veřejných soutěží nebo uzavřených dodatků smluv. Pokud bude zachován tento trend i pro zbývající zatím nedokončené projekty, nevyčerpáno souhrnně zůstane přibližně 45 mil. Kč dotace (EU+SR), což převyšuje průměrnou hodnotu dotace na jeden projekt. Rozdělení investičních a neinvestičních výdajů v průběžném čerpání je 63,2 % ku 36,8 %.

Tabulka 8 Plně dokončené projekty v Kraji Vysočina k 01/2023

	Stav při schválení dotace (právní akt)	Skutečnost (stav po dokončení realizace)	Rozdíl	Procentuální vyjádření skutečnosti
CZV	278 907 341 Kč	265 160 716 Kč	13 746 625 Kč	95,07 %
Dotace EU	238 116 464 Kč	226 421 021 Kč	11 695 443 Kč	95,09 %
Dotace celkem (EU+SR)	258 270 256 Kč	245 681 121 Kč	12 589 135 Kč	95,13 %

Vlastní zpracování z dat CRR

4.2.3 Srovnání s dalšími kraji

Tabulka 9 Porovnání mezi všemi kraji

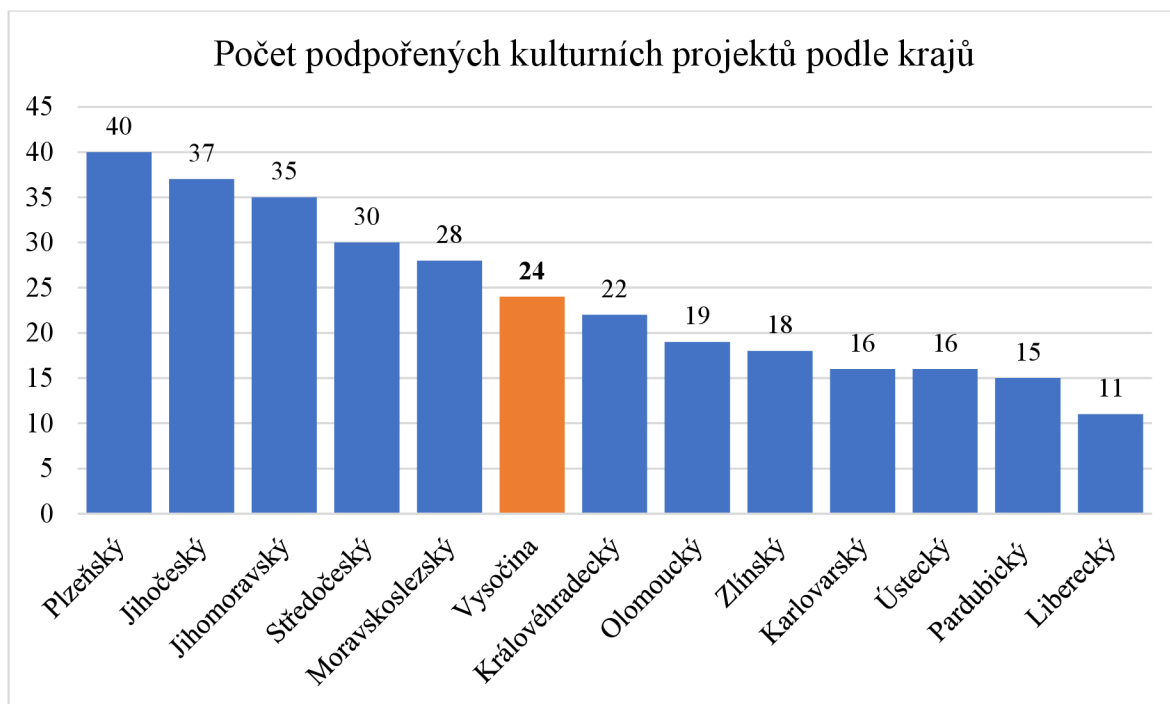
Kraj	CZV (PA)	Čerpání CZV k 01/2023	Dotace EU (PA)	Čerpání dotace EU k 01/2023
Jihomoravský	2 079 172 774 Kč	1 071 670 509 Kč	1 769 690 745 Kč	912 771 453 Kč
Středočeský	1 915 528 244 Kč	1 519 478 852 Kč	1 630 872 133 Kč	1 294 103 091 Kč
Plzeňský	1 652 364 709 Kč	1 059 640 485 Kč	1 412 676 833 Kč	906 106 085 Kč
Jihočeský	1 427 356 569 Kč	1 105 031 636 Kč	1 215 231 688 Kč	937 518 743 Kč
Královéhradecký	1 240 276 493 Kč	998 234 317 Kč	1 056 365 165 Kč	850 581 466 Kč
Zlínský	1 132 914 441 Kč	876 451 703 Kč	963 410 652 Kč	745 415 268 Kč
Moravskoslezský	1 126 393 127 Kč	950 227 925 Kč	959 470 652 Kč	809 730 230 Kč
Pardubický	1 119 603 869 Kč	784 644 642 Kč	952 155 446 Kč	666 947 945 Kč
Vysočina	1 061 919 619 Kč	592 735 643 Kč	903 800 398 Kč	504 859 709 Kč
Olomoucký	998 883 756 Kč	802 175 944 Kč	849 340 453 Kč	682 138 813 Kč
Ústecký	793 280 800 Kč	634 750 516 Kč	674 521 312 Kč	539 550 304 Kč
Karlovarský	540 612 645 Kč	335 088 117 Kč	461 405 606 Kč	285 909 059 Kč
Liberecký	500 179 713 Kč	328 891 127 Kč	425 152 756 Kč	279 557 457 Kč
průměr	1 199 114 366 Kč	850 693 955 Kč	1 021 084 142 Kč	724 245 356 Kč

Vlastní zpracování z dat CRR

Ve srovnání s ostatními kraji je Vysočina lehce pod průměrem v celkové získané dotaci a celkových způsobilých výdajích. Počet realizovaných projektů a získaných dotací v jednotlivých územích je samozřejmě ovlivněn kulturní infrastrukturou, druhovým složením a angažovaností potenciálních žadatelů a také možnostmi zapojit se nejenom do individuálních, ale také i integrovaných výzev.

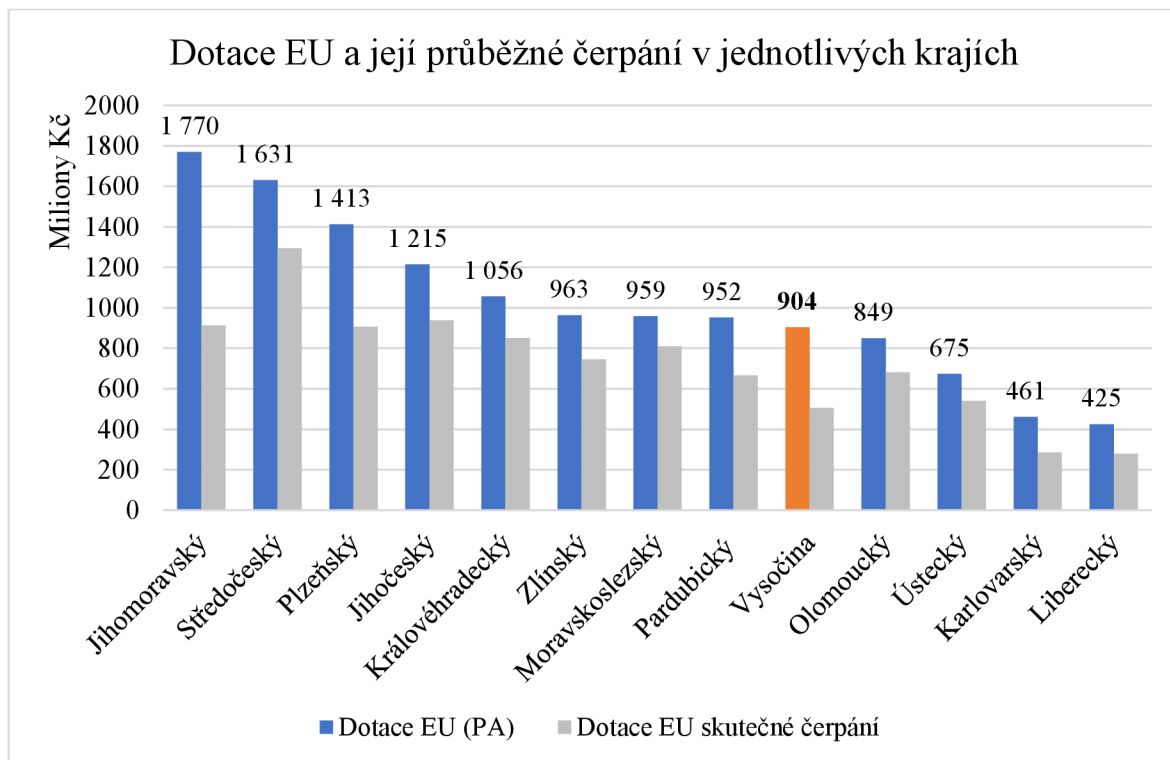
Zajímavé je srovnání čerpání dotace k lednu 2023, kde Vysočina výrazně zaostává za průměrem. Tento ukazatel udává stále několik nedokončených projektů (čerpáno 55,9 % z celkové dotace). Podobný poměr vykazuje i investičně největší region Jihomoravský kraj s průběžným čerpáním 51,6 %.

Graf 5 Počet podpořených projektů v rozdělení podle krajů

Vlastní zpracování z dat CRR

Graf 6 Dotace EU a její průběžné čerpání v jednotlivých krajích (k 01/2023)

Vlastní zpracování z dat CRR

Pozn.: Hodnoty uvedené v grafu se vztahují k prvnímu sloupci- dotaci EU dle právního aktu.

Relevantní je bližší srovnání Kraje Vysočina s Jihomoravským krajem, společně tvořící NUTS II Jihovýchod. Dále také ekonomické ukazatele integrovaných projektů na Vysočině a v Jihočeském kraji, konkrétně se jedná o srovnání Jihlavské aglomerace a Českobudějovické aglomerace, nositelů IPRÚ, i integrovaných projektů CLLD. Aglomerace jsou si navzájem geograficky nejbližší. Srovnatelné jsou i jejich rozlohy pokrytého území.

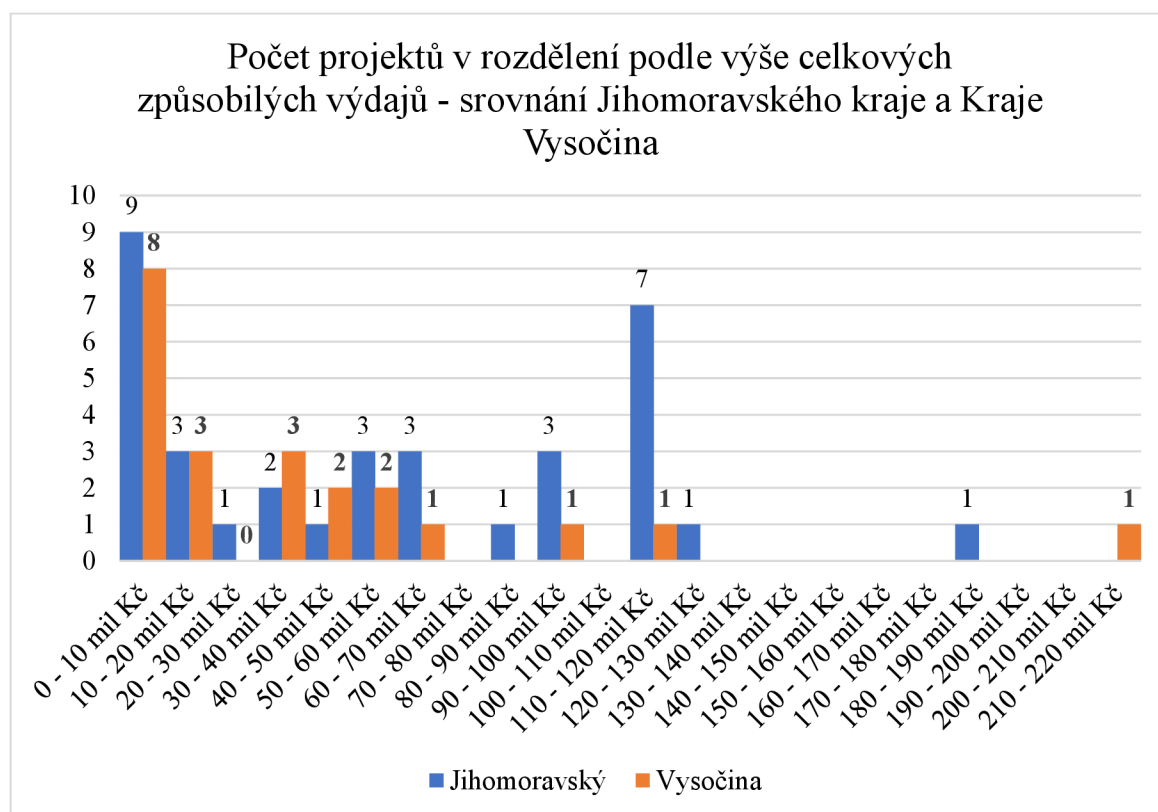
Tabulka 10 Bližší srovnání Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje

		Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj
Podpořené projekty celkem (počet)		24 projektů	35 projektů
	CZV (právní akt)	1 061 919 619 Kč	2 079 172 774 Kč
Individuální projekty (počet)		13 projektů	29 projektů
	CZV (právní akt)	1 017 232 404 Kč	2 055 233 903 Kč
Integrované projekty (počet)		9 projektů	6 projektů
	CZV (právní akt)	44 687 215 Kč	23 938 871 Kč
Aktivita Památky		19 projektů	17 projektů
	CZV (právní akt)	811 700 466 Kč	1 018 761 769 Kč
Aktivita Muzea		5 projektů	17 projektů
	CZV (právní akt)	250 219 153 Kč	966 172 005 Kč
Aktivita Knihovny		0 projektů	1 projekt
	CZV (právní akt)	0 Kč	94 239 000 Kč
Průměrná dotace EU (právní akt)		37 658 350 Kč	50 562 593 Kč
Medián dotace EU (právní akt)		27 166 268 Kč	48 130 676 Kč
Poměr čerpání dotace EU (dokončené projekty) – skutečnost/právní akt		95,09 %	97,41%
Počet projektů a jejich % podíl na CZV dle právní formy žadatele	Kraj	1 (6,5 % CZV)	0
	Obec	4 (7,1 % CZV)	5 (16,7 %)
	Státní přísp. organizace	4 (29,4 % CZV)	16 (59,9 %)
	Přísp. organizace kraje	3 (7,9 % CZV)	8 (11,5 % CZV)
	Církevní právnická os.	10 (39,9 % CZV)	5 (11,8 % CZV)
	Družstvo	1 (9,1 % CZV)	0
	Fyzická osoba	1 (0,1 % CZV)	1 (0,1 % CZV)

Vlastní zpracování z dat CRR

Absolutní hodnoty ekonomických ukazatelů projektů v Kraji Vysočina a sousedním Jihomoravském kraji jsou výrazně odlišné. Celkové výdaje a získaná dotace jsou v Jihomoravském kraji dvojnásobné. Na Vysočině se realizovalo více integrovaných projektů a podpořeno bylo více záměrů z aktivity Památky. Významný vliv na srovnání má kulturní infrastruktura muzeí v Jihomoravském kraji, která splnila podmínky přijatelnosti (30 tis. návštěvníků/rok). Podpořeno tak mohlo být 17 muzejních projektů, zatímco na Vysočině byl okruh způsobilých žadatelů omezený. Významnou roli hrály státní příspěvkové organizace – i v případě této právní formy žadatele byl potenciál výrazně vyšší na straně Jihomoravského kraje, a to ve všech podporovaných aktivitách. Oproti Vysočině se dařilo investovat do výrazně většího počtu investičně velkých projektů nad 100 milionů Kč.

Graf 7 Intervalové porovnání projektů na Vysočině a v Jihomoravském kraji ve vztahu k CZV (PA)

Vlastní zpracování z dat CRR

Tabulka 11 Srovnání integrovaných projektů – Vysočina a Jihočeský kraj

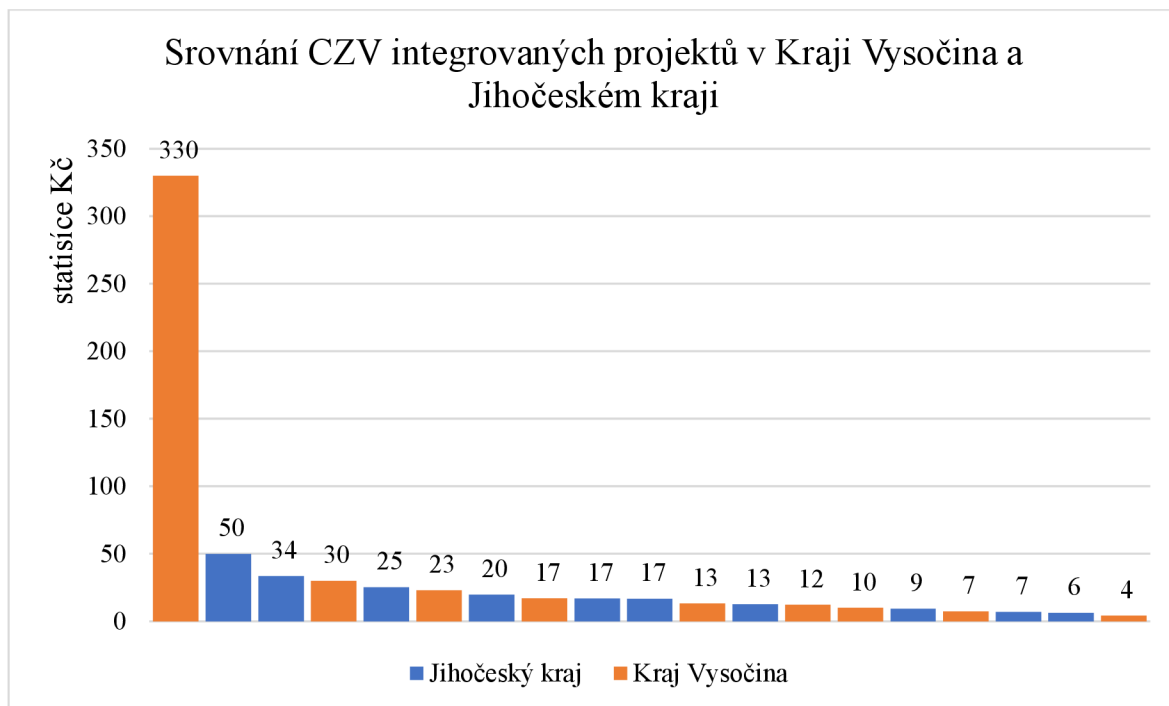
		Kraj Vysočina	Jihočeský kraj
		Jihlavská aglomerace	Českobuděj. aglomer.
Integrované projekty celkem (počet)		9 projektů	10 projektů
CZV (právní akt)		44 687 215 Kč	19 786 044 Kč
Integrované projekty IPRÚ (počet)		1 projekt	0
CZV (právní akt)		33 000 000 Kč	0 Kč
Integrované projekty CLLD (počet)		8 projektů	10 projektů
CZV (právní akt)		11 687 215 Kč	19 786 044 Kč
Aktivita Památky		8 projektů	8 projektů
CZV (právní akt)		11 687 215 Kč	18 231 044 Kč
Aktivita Muzea		1 projekt	2 projekty
CZV (právní akt)		33 000 000 Kč	1 555 000 Kč
Průměrná dotace EU (právní akt)		4 350 317 Kč	1 879 674 Kč
Medián dotace EU (právní akt)		1 261 526 Kč	1 601 765 Kč
Poměr čerpání dotace EU (dokončené projekty) – skutečnost/právní akt		98,97 %	99,03 %
Počet projektů a jejich % podíl na CZV dle právní formy žadatele	Kraj	0	0
	Obec	2 (6,0 % CZV)	2 (22,8 % CZV)
	Státní přísp. organizace	2 (7,7 % CZV)	3 (46,0 % CZV)
	Přísp. organizace kraje	1 (73,9 % CZV)	2 (7,8 % CZV)
	Církevní právnická os.	3 (9,7 % CZV)	1 (8,6 % CZV)
	Akciová společnost	0	1 (8,4 % CZV)
	Fyzická osoba	1 (2,7 % CZV)	1 (6,4 % CZV)

Vlastní zpracování z dat CRR

V Kraji Vysočina se podařilo získat výrazně větší finanční prostředky z integrovaných projektů než v Jihočeském kraji respektive Českobudějovické aglomeraci (tabulka 11). Rozdíl vzniká právě na úrovni IPRÚ, kde v případě Jihlavské aglomerace byl podpořen jeden projekt ve výši 33 milionů Kč, zatímco v Českobudějovické aglomeraci nebyly na kulturní projekty vyčleněny žádné prostředky. Ostatní integrované projekty byly realizovány na úrovni CLLD. Zde se jedná o projekty s výrazně nižšími výdaji. Počty

realizovaných projektů a získaných dotací jsou v tomto typu integrovaných projektů mezi oběma kraji takřka srovnatelné.

Graf 8 CZV integrovaných projektů v Kraji Vysočina a Jihočeském kraji

Vlastní zpracování z dat CRR

4.2.4 Dopady na rozpočet Kraje Vysočina

Reálné ekonomické dopady realizovaných projektů mohou být vyjádřeny ve vztahu k rozpočtům žadatelů/příjemců dotace, a to v porovnání s jinými investičními akcemi financovanými z vlastních zdrojů, případně při srovnání těchto rozpočtů s ušetřenými prostředky díky získání dotačních prostředků. Toto srovnání je provedeno na rozpočtech Kraje Vysočina a jím zřizovaných příspěvkových organizací.

Kraj byl příjemcem dotace u jednoho projektu (Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic), další tři (Optimalizace péče o sbírky a prezentace sbírek v Muzeu Vysočiny Jihlava; Muzeum Vysočiny Jihlava - modernizace expozic; Modernizace a rozšíření expozic v pobočce Muzeu řemesel Moravské Budějovice) jsou realizovány příspěvkovými organizacemi předfinancovanými z krajského rozpočtu prostřednictvím bezúročné zápůjček.

Získané dotace jsou organizacemi průběžně vráceny do rozpočtu kraje. Ekonomické podrobnosti o těchto projektech jsou uvedeny v přílohách C.

Tabulka 12 Roční výdaje krajského rozpočtu do nemovitého majetku v oblasti kultury

Rok	Roční výdaje (skutečné čerpání)	Výdaje do obnovy, ochrany kulturního dědictví	Výdaje mimo obnovu a ochranu kulturního dědictví	Získaná dotace EU + SR z IROP 2014-20 (kulturní projekty)
2014	5 916 067 Kč	5 916 067 Kč	0 Kč	0 Kč
2015	3 334 446 Kč	3 169 522 Kč	164 924 Kč	0 Kč
2016	10 048 536 Kč	6 294 665 Kč	3 753 871 Kč	0 Kč
2017	15 267 213 Kč	1 492 499 Kč	13 774 714 Kč	0 Kč
2018	23 238 394 Kč	13 787 642 Kč	9 450 752 Kč	25 634 421 Kč
2019	98 493 093 Kč	4 808 337 Kč	93 684 756 Kč	12 449 130 Kč
2020	79 129 408 Kč	6 823 243 Kč	72 306 165 Kč	16 038 293 Kč
2021	11 817 290 Kč	11 817 290 Kč	0 Kč	15 503 161 Kč
2022	8 684 308 Kč	3 975 111 Kč	4 709 197 Kč	30 496 167 Kč
2023				29 700 000 Kč*
celkem	255 928 755 Kč	58 084 376 Kč	197 844 379 Kč	129 821 172 Kč
průměr	28 436 528 Kč	6 453 820 Kč	24 730 547 Kč	nerrelevantní

Zdroj: Vlastní zpracování ze zdrojů: Kraj Vysočina – příloha E a statistiky pro veřejnost¹¹², data CRR

* Předpokládaná maximální výše dotace z dosud neukončeného projektu.

Pozn.: Tabulka řeší investice do nemovitého majetku. Další investice jsou zahrnuty v Grafu 9 v investičním příspěvku.

V tabulce č. 12 jsou v posledním sloupci uvedeny získané prostředky z IROP z realizovaných projektů v rozdělení v letech podle skutečného příjmu do rozpočtu Kraje Vysočina. Uvedeny jsou také dotace z akcí realizovaných příspěvkovými organizacemi, jelikož následně byly vyplacené dotační prostředky navraceny do rozpočtu zřizovatele. Tabulka sleduje srovnání s Kapitolou Kultura, jakožto kapitolou rozpočtu vyčleněnou na

¹¹² KRAJ VYSOČINA. *Transparentní kraj*: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/Transparentni-kraj.aspx> [online]. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/Transparentni-kraj.aspx>

investiční kulturní akce. Z Kapitoly jsou financovány taktéž zápůjčky pro příspěvkové organizace na realizace EU projektů.

Pro účely relevantnějšího srovnání byly z rozpočtové kapitoly vyčleněny výdaje, které primárně nesměřují do péče o kulturní dědictví. Jedná se o investice do budov zřizovaného divadla a do výstavby nové budovy Krajské knihovny Vysočiny.

Z vyčíslení je patrné, že ekonomický dopad do rozpočtu Kraje Vysočina je významný, jelikož dotace získaná mezi lety 2018 až 2022 (s výhledem na rok 2023) přesahuje běžné roční výdaje na investiční akce do kulturního dědictví. Ve srovnání s celkovými výdaji kapitoly tvořila mezi lety 2018 až 2022 přijatá dotace 45,2% všech výdajů. Vedle přijaté dotace je nutné také reflektovat vlastní podíl žadatele a nezpůsobilé výdaje projektů – v případě Kraje Vysočina a jeho organizací byl souhrnný vlastní podíl a další nezpůsobilé výdaje ve výši 18,1 mil. Kč.

Ekonomické dopady lze vhodným způsobem vyjádřit v porovnání s dalšími vybranými akcemi/projekty, které byly ve stejném období realizovány čistě z vlastních prostředků kraje.

Tabulka 13 Srovnání dotace IROP s dalšími projekty z vlastních zdrojů

Roky	Získaná dotace IROP	Další realizované projekty z vlastních zdrojů	Náklady
2017 až 2018	25,6 mil. Kč	Rekonstrukce Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě (kulturní památka)	6,0 mil. Kč
		Rekonstrukce budov Horáckého divadla Jihlava (kavárna, zkušebna)	13,8 mil. Kč
		Rekonstrukce dvorního traktu Horácké galerie v Novém Městě na Moravě (kulturní památka)	3,5 mil. Kč
2019 až 2021	44,0 mil. Kč	Stavební a restaurátorské úpravy kaple Panny Marie Bolestné, Kámen (kulturní památka)	19,7 mil. Kč
		Projektová příprava dalších investičních projektových záměrů pro IROP 2021-2027	1,4 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování ze zdrojů: Kraj Vysočina – příloha E a statistiky pro veřejnost¹¹³

¹¹³ KRAJ VYSOČINA. *Evropské projekty*: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/evropske-projekty.aspx> [online]. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/Transparentni-kraj.aspx>

Pozn.: Tabulka zobrazuje investice do nemovitého majetku. Pokud součástí projektů bylo i vnitřní vybavení, jsou tyto výdaje promítnuty v Grafu 9 v ukazateli investiční příspěvek.

Největší investicí na úseku kultury byla ve sledovaném období výstavba nové budovy Krajské knihovny Vysočiny. Ačkoliv Knihovny byly podporovanou aktivitou v IROP, kraj o výzvu neusiloval. Podpořené aktivity směřovaly primárně do rekonstrukce a budování knihovních depozitářů, administrativního a sociálního zázemí, nikoliv ke komplexní výstavbě nové knihovny. Realizaci této velké investiční akce lze po finanční stránce porovnat s projekty IROP financovanými z rozpočtu Kraje Vysočina (tabulka 14).

Tabulka 14 Srovnání EU projektů s realizací Krajské knihovny Vysočiny

Projekt EU	Celkové náklady (CZV + nezpůs.)	Získaná dotace (EU+SR)	Termín realizace
Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic	69,5 mil. Kč	58,6 mil. Kč	2017 - 2021
Optimalizace péče o sbírky a prezentace sbírek v Muzeu Vysočiny Jihlava	29,5 mil. Kč	26,2 mil. Kč	2018 - 2022
Modernizace a rozšíření expozic v pobočce Muzeu řemesel Moravské Budějovice	19,1 mil. Kč	15,3 mil. Kč	2018 - 2022
Muzeum Vysočiny Jihlava - modernizace expozic	33,0 mil. Kč*	29,7 mil. Kč*	2021 - 2023
celkem	151,1 mil. Kč	129,8 mil. Kč	
Projekt (vlastní zdroje)	Celkové náklady		Termín realizace
Krajská knihovna Vysočiny – nová budova včetně vybavení	202,8 mil. Kč		2018 - 2022

* Předpoklad - dosud neukončený projekt.

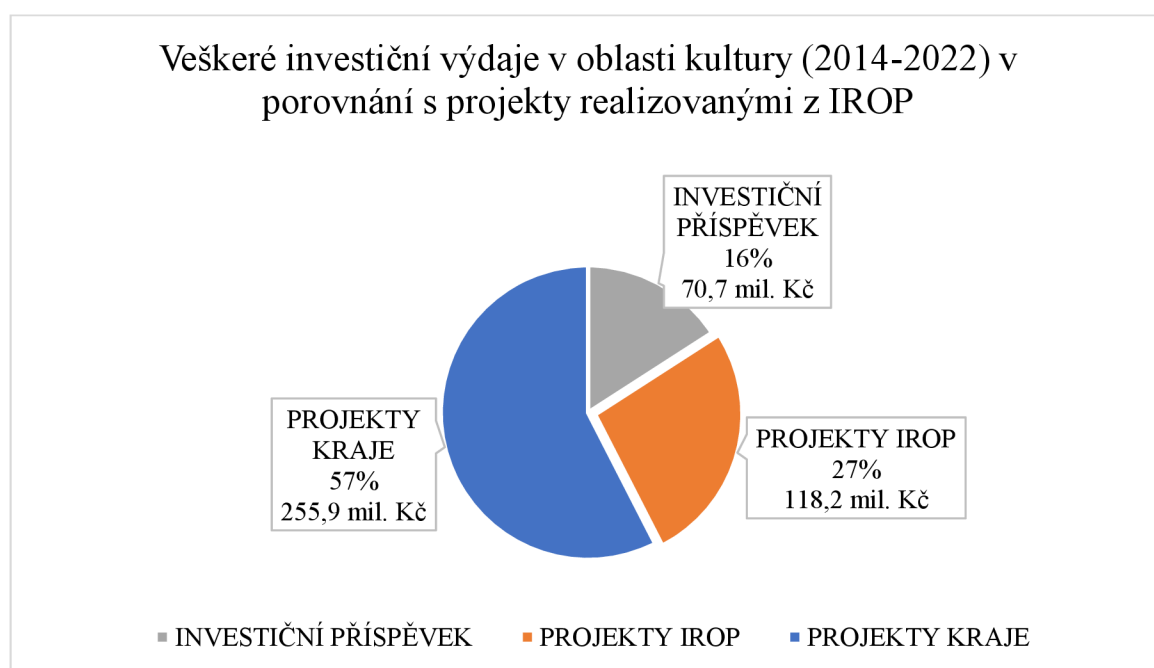
Zdroj: Vlastní zpracování ze zdrojů: Kraj Vysočina – příloha E a statistiky pro veřejnost¹¹⁴

¹¹⁴ KRAJ VYSOČINA. *Evropské projekty*: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/evropske-projekty.aspx> [online]. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/Transparentni-kraj.aspx>

Dotace IROP z ostatních projektů přijatých v letech 2018 až 2022 by pokryly 49,4 % všech výdajů výstavby nové budovy Krajské knihovny Vysočiny. Celkově mohou veškeré výdaje realizovaných projektů (včetně vlastního podílu a nezpůsobilých výdajů) mezi lety 2017 až 2023 dosáhnout až 64 % výdajů novostavby knihovny (bez započtení meziroční inflace).

Souhrnně v letech 2014 až 2022 vydal Kraj Vysočina na úseku kultury 255,9 mil. Kč na investiční akce financované z vlastních prostředků (tabulka 12, graf 9). Příspěvkovým organizacím byl v tomto období poskytnut investiční příspěvek v celkové výši 70,7 mil Kč (investice do nemovitého i movitého majetku, včetně nákup akvizic – sbírkových předmětů). V porovnání s těmito výdaji tvořily výdaje na projekty spolufinancované z EU (projekty kraje i projekty příspěvkových organizací) 27 % všech investičních výdajů. V části „Projekty IROP“ v grafu 9 jsou promítnuty veškeré výdaje tj. i vlastní podíl a nezpůsobilá část projektu. Zároveň nejsou uvedeny výdaje z IROP 2007-2013, v roce 2014 ještě kraj evidoval dílčí výdaje k tomuto končícímu období.

Graf 9 Investiční výdaje Kraje Vysočina v oblasti kultury (2014-2022)

Zdroj: Vlastní úprava z podkladů poskytnutých Kraje Vysočina – příloha E a statistiky pro veřejnost¹¹⁵

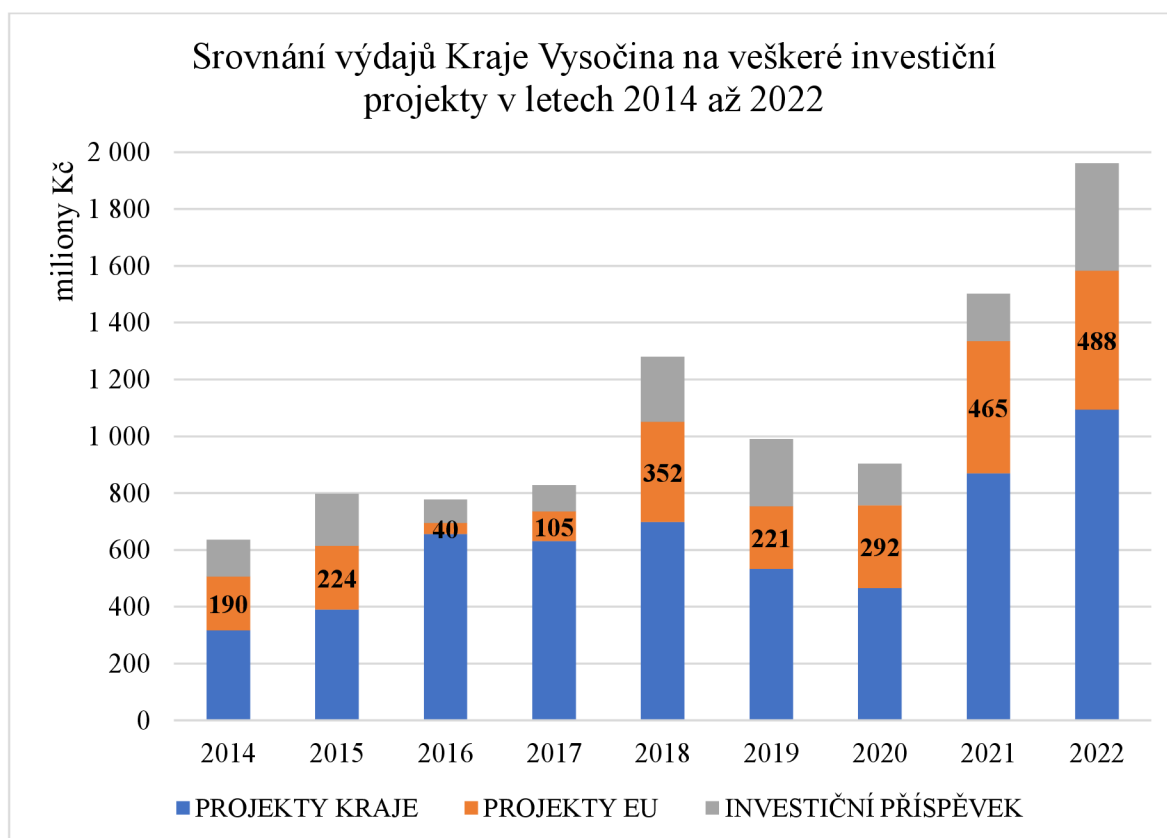
¹¹⁵ KRAJ VYSOČINA. *Analytické a statistické služby - veřejnost*. [online]. [cit. 2023-02-01].

<https://analytika.kr-vysocina.cz/SitePages/DomovskaStranka.aspx>

V grafu 10 jsou uvedeny veškeré investiční výdaje Kraje Vysočina ve sledovaných letech v rozdělení na investiční akce realizované z vlastních zdrojů (projekty kraje), projekty spolufinancované z EU a veškeré investiční příspěvky směrem k příspěvkovým organizacím kraje. Projekty EU jsou veškerými spolufinancovanými akcemi realizovanými přímo krajem (promítnuty tedy nejsou projekty, jejichž nositeli byly příspěvkové organizace), a to nejenom z IROP, ale i z dalších operačních programů. Výdaje z krajského projektu IROP (Hrad Roštejn) uvedeného ve srovnání výše jsou v tomto souhrnném grafu promítnuty v letech 2018 až 2021 v části Projekty EU.

Graf je uváděn z důvodu komplexního vyjádření, jaký dopad na rozpočet kraje mají právě všechny evropské spolufinancované projekty (u nichž je nositelem právě kraj) vůči celkovému objemu investičních prostředků. V letech 2014 a 2015 jsou promítnuty i výdaje, které souvisí s dokončovanou realizací projektů z programového období 2007 – 2013.

Graf 10 Investiční výdaje Kraje Vysočina (2014 až 2022)

Zdroj: Poklady poskytnuté Krajem Vysočina (příloha E)

4.3 Základní návrh hodnotícího modelu

Před provedením kvalitativního výzkumu, jehož výsledky mají za cíl vytvořit model pro hodnocení dopadů a jejich sledování, je sestaven základní návrh modelu podle teoretických východisek metodiky TIA (při její možné aplikaci na již zrealizované projekty), sledovaných kritérií při předkládání projektů do výzev, ukazatelů uvedených v ekonomické analýze a teoretické a praktické znalosti zaměření realizovaných projektů. Základní návrh modelu slouží jako strukturovaný scénář předem určené debaty aplikované při kvalitativním výzkumu. Scénář umožňuje pro badatele určené ohnisko debaty pokládat k danému tématu konkrétní otázky.

Základní návrh modelu je ekvivalentem pro 1. kolo hodnocení metodou TIA sloužící pro další rozpracování územního dopadu projektu. Použití přesnou metodiku včetně prvního kola pro hodnocení kulturních projektů nelze, jelikož sledovaná témata v 1. kole (zaměstnanost, životní prostředí, doprava, trh/konkurence, zlepšení nabídky veřejných služeb, charakter a kvalita/progresivita investice) nereflktují ve většině svých částech kulturní projekty nebo jsou zcela nerelevantní. Kulturní projekt může být snadno metodikou vyhodnocen parametrem „Projekt není nutné dále hodnotit“, čímž nelze sledovat jeho další dopad. Případně je ve většině případů zařazen mezi projekty se „Středním dopadem“ a dále je hodnocen, byť jenom z pohledu dopadů do území, a to ještě poměrně úzce zaměřených. Do kategorie „Významný dopad“ se kulturní projekt dostane jenom ve výjimečných případech, a to za předpokladu, že může vykazat pozitivní dopady na životní prostředí, dopravu nebo zaměstnanost.

Navržená struktura základního modelu / scénáře kvalitativního výzkumu:

- Dopady na kulturní dědictví (movité, nemovité)
- Rozsah realizovaného projektu
- Změna nabídky kultury – dopad do cestovního ruchu
- Návštěvnost, velikost dotčené populace
- Angažovanost obyvatel
- Dopady ekonomického charakteru

Kapitoly 4.4 až 4.9 včetně podkapitol jsou fází **Choice**.

4.4 Vyhodnocení ekonomické analýzy

Průběžné vyhodnocování ekonomických ukazatelů bylo prováděno formou popisů a komentářů v jednotlivých částech analýzy. Pro fázi Choice lze souhrnně vyhodnotit, že kulturní projekty měly na území Vysočiny významný ekonomickým dopad. Ten lze kvantifikovat ekonomickými ukazateli či porovnáním s ostatními kraji. Srovnání bylo provedeno na aktivitách Památky a Muzea. Aktivita Knihovny nebyla na Vysočině na rozdíl od ostatních krajů (s výjimkou Pardubického) realizována.

Nejrelevantnější údaje poskytují analýzy ve srovnání evropských projektů s rozpočty žadatele/příjemce a jeho zřizovaných organizací ve stejné oblasti. V analýze byly sledovány rozpočty Kraje Vysočina. Z porovnání je zřejmé, že ve sledovaném období (pro účely sledování rozpočtů se jednalo o období 9leté) pokryly evropské projekty z IROP 2014-2020 27 % veškerých investic v oblasti kultury, včetně veškerých investičních příspěvků pro zřizované organizace. V některých letech (2018, 2021 a 2022) byly přijaté dotace z IROP dokonce vyšší než veškeré další investičními projekty do nemovitého majetku v oblasti kultury z vlastního rozpočtu. Lze předpokládat, že u základních ÚSC nebo jiných typů žadatelů byl dopad do rozpočtů poměrně na celkovém výdaji na investiční kulturní projekty ještě významnější než v případě sledovaného vyššího ÚSC – Kraje Vysočina.

Z ekonomické analýzy dále vyplývá, že lze dobře aplikovat dopady jednoho konkrétního projektu na celou dotační výzvu, oblast, sledované území, případně konkrétně na rozpočet žadatele. Sledování těchto dopadů je na základě ekonomické analýzy navrženo v základním návrhu hodnotícího modelu. Nutnost sledovat ekonomické výsledky bude dále, mimo jiné, zkoumána v následujícím kvalitativním výzkumu, a v případě potvrzení relevantnosti sledování tohoto dopadu bude zanesen do finálního hodnotícího modelu a dále aplikován na vybrané sledované projekty.

Celou analýzu je vhodné v průběhu roku 2024 aktualizovat o výsledky posledních realizovaných projektů a porovnat všechny ukazatele z právních aktů se skutečnými celkovými způsobilými náklady a vyplacenými dotacemi.

4.5 Kvalitativní výzkum

4.5.1 Zdůvodnění výběru kvalitativního výzkumu a odborné veřejnosti

Pro sestavení komplexního hodnotícího modelu byla vybrána kvalitativní forma výzkumu. Důvodů pro zvolení tohoto typu výzkumu je několik. Pro specifickou kulturní oblast je žádoucí zapojení odborné veřejnosti z oblastí památkové péče, muzejnictví, cestovního ruchu, zástupce samospráv a žadatelů podílející se na realizaci projektů ve sledovaném období a oblasti. Osloveni nebyli zástupci knihovnictví, jelikož se na Vysočině v této aktivitě žádný projekt nerealizoval.

Při výběru kvantitativního typu sběru dat mezi širokou veřejností, případně konkrétně u návštěvníků památek a muzeí, by při této metodě hrozila výrazná subjektivita hodnocení. Každý respondent by navíc musel být velmi důkladně informován o realizovaných projektech, operačním programu a mechanismech dotační politiky. Nelze předpokládat, že by většina respondentů dokázala odlišit prolínající se podporu do nemovitého a movitého kulturního dědictví, odpovídat na odborné otázky a být schopna posuzovat ekonomické ukazatele. Zkoumat dopady na kulturní projekt má u veřejnosti význam na jednotlivých akcích, dotazovat se na konkrétní dílčí výstupy přímo v místě realizace projektu, jak ostatně uvádí metodika TIA. Tato varianta by se vzhledem k získávání podrobnějšího názoru účastníka v přirozeném prostředí ale spíše blížila právě kvalitativnímu typu výzkumu. Navíc by byla v současné době nesnadno aplikovatelná s ohledem na možnou deformovanost běžného návštěvnického provozu a změn vyvolaných nestandardními prezentačními postupy v době pandemie covid mezi roky 2020 až 2022.

Rizikem výběru kvalitativního výzkumu je možné nezískání všech potřebných informací při nižšímu počtu respondentů, navíc se specifickým společným zaměřením. Dotazování mohou vzhledem ke znalosti realizovaných projektů snadněji inklinovat ke konkrétním výstupům, což sice povede k žádoucímu komplexnímu zkoumání reálných dopadů na daném území, ale zároveň mohou být tyto výsledky hůře aplikovatelné na jiné projekty mimo území Vysočiny.

4.5.2 Design, účastníci

Výzkum proběhl formou jedné focus group o osmi účastnících:

- Mgr. Roman Fabeš - náměstek hejtmána Kraje Vysočina pro oblast kultury, památková péče, cestovní ruch a mezinárodní vztahy (od r. 2020); starosta města Telč (2002 až 2021);
- Ing. Jana Fischerová, CSc. - náměstkyně hejtmána Kraje Vysočina pro oblast Kultury, cestovního ruchu, památkové péče a mezinárodních vztahů (2016 až 2020), členka Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (2010 až 2017);
- Ing. arch. Olga Čermáková – vedoucí oddělení památkové péče Odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Kraje Vysočina;
- Mgr. et Mgr. Jana Zdražilová – úředník na úseku evidence kulturních památek Kraje Vysočina (odbor kultury památkové péče a cestovního ruchu);
- RNDr. Karel Malý, Ph.D. – ředitel Muzea Vysočiny Jihlava;
- Mgr. Ondřej Hájek – ředitel Muzea Vysočiny Pelhřimov;
- Bc. Martina Skryjová, DiS. - úředník na úseku ekonomické agendy odboru kultury památkové péče a cestovního ruchu, finanční manažerka projektů;
- Olga Königová – ředitelka Vysočina Tourism.

S ohledem na přirozeně vznikající skupinu, zvláště s takto specifickou kategorií účastníků, byla nevyhnutelná vzájemná obeznámenost členů mezi sebou. Složení účastníků bylo zvoleno na základě komplexního průřezu odborností zkoumaných otázek.

Focus group proběhla dne 10. 2. 2023 v zasedacích místnostech Muzea Vysočiny Jihlava, a to ve čtyřech postupných částech:

- 1) Všem účastníkům byla přiblížena základní východiska uvedená v předchozích kapitolách – způsoby hodnocení v IROP, přehled realizovaných projektů v kraji, základní finanční východiska uvedená v ekonomické analýze.
- 2) Každý z účastníků vytvořil na základě vstupních informací libovolný počet možných sledovaných dopadů na kulturní projekty a přednesl je před ostatními. Příprava proběhla tak, aby se účastníci navzájem nemohli ovlivnit. Názory účastníků jsou uvedeny v jednotlivých textových polích v podkapitole 4.5.3.
- 3) Přednesené dopady byly zaznamenány (tabulka 15), srovnány se základním návrhem modelu, který byl účastníkům v této fázi představen. Následně byly společnou diskuzí v ohniskové skupině doplněny ještě další možné dopady,

v rámci tabulky č. 15 pak byly sledovány i četnosti souhlasných stanovisek jednotlivých účastníků s daným dopadem jakožto relevantním pro kulturní projekty. Zároveň byla účastníkům přiblížena metodika TIA a jí zkoumané dopady. Relevantní položky pro kulturní projekty byly zaznamenány (tabulka č. 16) včetně četností.

- 4) Nad specifickými částmi a možnou podobou finálního hodnotícího modelu včetně způsobu hodnocení bylo dále mezi účastníky diskutováno. Výsledky této diskuze jsou zapsány dále v následující podkapitole.

4.5.3 Výsledky výzkumu

V následujících textových polích jsou zachyceny pohledy účastníků na téma Hodnocení dopadu evropských projektů v ČR: Kulturní investiční projekty v Kraji Vysočina.

Respondent Mgr. Roman Fabeš
Především ekonomické záležitosti – jak velké dotační prostředky se podařilo získat pro krajská kulturní zařízení; Dopady na ekonomickou stránku projektu ve fázi udržitelnosti; Reálné dopady projektu na technické stavy kulturních památek a muzejních budov, tedy na záchranu kulturního dědictví; Dopady na způsob prezentace expozic, komfort pro návštěvníky a jejich zvýšenou návštěvnost; Dopady na zvýšení prestiže realizátorů a rekonstruovaných zařízení – srovnání s ostatními kraji.

Respondent Ing. Jana Fischerová, CSc.
Dopady na návštěvníky – vyšší návštěvnost v následujícím období, více realizovaných akcí jako možnost setkávání se; Rozšíření kulturní nabídky; Dopady na kulturní dědictví; Ekonomické záležitosti v podobě dopadů na rozpočty nositele projektu a provozovatele; Zachování památek pro budoucí generace; Dopad na další synergické oblasti jako je vzdělávání.

Respondent Ing. arch. Olga Čermáková

Projekty by měly plnit předpokládané účely, být udržitelné; Zkoumanými dopady mohou být navržena řešení po stránce jejich vhodnosti; Dále dříve neidentifikovaná pozitiva a negativa; Důležité jsou dopady na kulturní dědictví, jeho prezentaci; Dopady z hlediska skutečného rozsahu projektu a rozsahu záchrany památky; Je vhodné sledovat, jaké památky a muzea byly podpořeny; Nejdůležitější je efektivnost vynaložených prostředků.

Respondent Mgr. et Mgr. Jana Zadražilová

Hodnotit by se měla výše a úměrnost vynaložených nákladů, ačkoliv na samotné finance by neměl být kladen příliš velký důraz; Důležitá je kvalita provedených prací; Zvýšení návštěvnosti, ale zároveň nesmí vznikat negativní dopad v příliš vysoké návštěvnosti, která by ohrozila kvalitu prostředí; Dopad na smysluplnost, zda projekt přinesl něco nového, něco chybějícího na trhu; Obecně důležité jsou všechny dopady na kulturní dědictví; Dopady na veřejnost, kolik osob projekt osloví a ovlivní; Dopady na možnosti vzdělávání a další spolupráce.

Respondent RNDr. Karel Malý, Ph.D.

Pro kvantifikované posouzení jsou kulturní projekty složité téma. Řadu dopadů a přínosů lze jen těžko číselně vyjádřit; V oblasti kultury a péče o historické a přírodní dědictví sice lze využít ekonomických indikátorů, použití návštěvnosti atd., ale nemohou to být rozhodně jediná hodnotících kritéria; Ekonomické dopady určitě nepatří mezi nejdůležitější; Sledovat by se měly reálné dopady na kulturní dědictví, fakticky se mohou projevit až později, třeba i za desítky let; Sledovány by měly být ochrana kulturního dědictví a zabezpečení movitých předmětů ve sbírkách a expozicích; Důležité jsou dopady na nabídku kultury; Sledovat, jaké druhy památek a muzeí byly podpořeny; Dopady na vědu a výzkum; Dopady na vzdělávání; Z ekonomického pohledu je vhodné sledovat dopady na běžný provoz apod.

Respondent Mgr. Ondřej Hájek
Skutečné přispění k zachování a prezentaci kulturního dědictví; Nároky na rozpočet investora a provozovatele na zajištění provozu projektových výstupů; Jak dlouho vydrží výstupy projektu; Kolika osob se výsledky projektu dotýkají; Dopady na dopravu v okolí; Na jaké typy muzeí a památek měl projekt dopad; Nutné sledovat i negativní dopady, především zvýšení návštěvnosti památek a muzeí za hranicí únosnosti objektu, jelikož pro objekty to může být výrazné ohrožení.

Respondent Bc. Martina Skryjová, DiS.
Vyšší návštěvnost a z toho plynoucí vyšší tržby; V případě rekonstrukce starých expozic provozní úspory; Dopady na sbírkové předměty – v jakém množství jsou prezentovány, restaurovány a chráněny; Ekonomické dopady na rozpočty, celková výše investice; Dopady na nabídku kultury a cestovního ruchu; Dopady na zachování kulturního dědictví.

Respondent Ol'ga Königová
Zvýšení návštěvnosti památky nebo muzea; Ekonomický dopad vkladu s ohledem na propočet výnosu zvýšení počtu zaměstnanců; Rozšíření kulturní nabídky například o edukační programy; Rozšíření celkové nabídky pro cestovní ruch; Sledovat, v kterých částech regionu se dopady projektů objevují, zda jde o venkov nebo velká města; Dopady se musí kombinovat z více pohledů, některé záchrany kulturního dědictví mají určitě větší prioritu než ekonomický dosah.

Tabulka 15 Zaznamenané dopady a jejich četnosti

Zkoumaný dopad	Četnost
Dopady na kulturní dědictví (movité i nemovité): ochrana, zlepšení stavu, zpřístupnění apod.	8
Dopad na kulturní dědictví z hlediska řešeného rozsahu	8
Skutečný rozsah projektu (porovnání původního rozsahu se skutečným)	7

Dopady na rozšíření nabídky kultury a cestovního ruchu v území	8
Dopady na zvýšení návštěvnosti v podpořeném muzeu, památce	6
Dopady na širokou veřejnost - jakého počtu osob se potenciálně dotýkají výstupy projektu	5
Ekonomické dopady - výše investice, dotace, dopad na rozpočet nositele projektu nebo zřizovatele apod.	7
Ekonomické dopady na běžný provoz, odpisy, opravy apod. vyvolané provozní fází projektu	5
Ekonomické dopady na zvýšení příjmu ze vstupného, prodeje suvenýrů, dalších služeb (pronájmy, doprovodné programy)	4
Dopady na zlepšení nebo vytvoření nové spolupráce s jinými subjekty v kulturní oblasti, oblasti cest. ruchu i jiných dalších relevantních oblastech	5
Dopady na synergii projektu v jiné oblasti (např. dopad na školství/vzdělání, ochranu životního prostředí apod.)	5
Počet nově vytvořených pracovních míst	3
Dopady na horizontální principy (rovnost mužů a žen, rovnost sociálních menšin)	1
Dopady na vědu a výzkum	6

Vlastní zpracování

V potaz byly pro hodnotící model brány dopady, které dosáhly více než nadpoloviční četnosti, tedy 5 a více. Dále byly účastníci dotázáni na posouzení vhodnosti kritérií metodiky TIA ve vztahu ke kulturním projektům.

Tabulka 16 Zaznamenané dopady z metodiky TIA a jejich četnosti

Zkoumaný dopad	Četnost
Dopady na dopravu v blízkém okolí	7
Sledování, zda byl projekt realizován území nebo v blízkosti NATURA, CHKO, Národního park, přírodního park apod.?	4
Sledování, v jaké části regionu byl projekt realizován (město, venkov, periferie)	6
Vliv na trh a konkurenci v území	6

Vlastní zpracování

Výsledky diskuze nad specifickými dopady a možnou podobou hodnotícího modelu. Vzhledem k tomu, že níže uvedené závěry jsou výsledky diskuze více odborníků na dané téma se souhlasným souhrnným stanoviskem (nebo vzájemným kompromisem), nejsou k jednotlivým blokům přiřazovány jména účastníků výzkumu.

- Na **ukazatele návštěvnosti** je nutné dívat se dvojím pohledem. Zvýšení návštěvnosti může být zajímavým ekonomickým přínosem pro památky i pro muzea, zároveň ale pro řadu podpořených subjektů nemusí jít o příliš relevantní dopad. Pokud bude sledován nárůst návštěvnosti, musí být zároveň sledována trvalá udržitelnost památky **z pohledu maximální únosnosti návštěvnosti**. Příliš vysoká návštěvnost také může ohrozit kvalitu prostředí, tedy není vhodné jí vždy zvyšovat. Hranici únosnosti musí stanovit sám provozovatel a vyhodnocovat, zda dochází k ohrožení či už byla hranice únosnosti a udržitelnosti překročena.
- Z hlediska vlivu na trh a konkurenci by v případě kulturních projektů mělo být posuzováno, zda dopadem projektu, jeho výstupem, je zcela **nový jedinečný výstup** v daném území. Něco, co dosud chybělo na trhu. Případně zda podpora směřovala už do stávajícího jedinečného prvku.
- Jako doplnění reálných dopadů by mělo být sledováno, **do jakého typu památky** (stupně ochrany) podpora směřovala či **do jakého typu a**

významu podpořeného muzea. Je obtížné vyjádřit, zda je důležitější podpořit vyšší stupeň ochrany či nižší. Záleží na více okolnostech. Sledování stupně ochrany památky a významu muzea by mělo sloužit pro ucelený přehled napříč výzvou, regionem či celým programem. Pokud souhrnné výsledky ukážou, že podpořeny byly výhradně velká muzea a národní kulturní památky, měl by existovat jiný způsob financování i pro další subjekty a objekty. Případně by na mělo být cíleno v dalším programovém období.

- **Rozsah projektu** a z něj plynoucí dopady by měly být sledovány také ve vztahu k podpořené památce, ať už jde o nemovitou nebo movitou památku. Mohou vznikat významné dopady, ale je žádoucí porovnat je s rozsahem památky, zda jsou dopady sledovány na celé památce – například rekonstrukce celého objektu, zpřístupnění celé sbírky apod., nebo byla řešena jenom část památky. Dopad musí být logicky větší, pokud byl rozsah fakticky širší.
- Projekty mohou mít dopad **na vědu a výzkum**. Jediným měřítkem množství a kvality vědy a výzkumu je publikační činnost. Publikační činností se zde rozumí recenzovaná, odborná (nikoli tedy např. popularizační) publikační činnost - na její hodnocení existují obecně používané metriky. Hodnotí se kvantita (tedy množství publikací) i jejich kvalita (např. podle zařazení odborného časopisu v citačních databázích).
- Je vhodné sledovat, **v jakém typu regionu** byl projekt realizován, a kde tak má svoje dopady. Zda se jednalo o venkov, periferii nebo centrum města. Je to důležité z hlediska regionálního rozvoje a cestovního ruchu.
 - Zároveň u kulturních projektů nelze kvantifikovat a ohodnotit, zda je významnější dopad ve městě než na venkově či naopak.
 - Tento dopad je doporučeno sledovat, ale nehodnotit.
- Hodnotící model by měl **vždy obsahovat časový údaj** – kdy je hodnocení provedeno. Některé dopady se mohou projevit až po letech nebo se v čase mění. Projekty, u nichž výstupy vznikají etapově, lze hodnotit i v průběhu realizace nebo bezprostředně po ukončení realizace.

- Hodnocení by mělo vždy být prováděno **podle jasné struktury**. Hodnotitel může být externí, ale zároveň musí úzce spolupracovat s realizátorem nebo provozovatelem pro získání všech informací. Zároveň by hodnotit dopady neměl realizátor či provozovatel sám, jelikož hrozí vysoká míra subjektivity.
- Jako relevantní dopad může být posouzení **kvality odvedené práce** na kulturním dědictví. Nelze však tento dopad generalizovat. Za kvalitu práce odpovídá realizátor a odborní pracovníci během realizace projektu pod dozorem státní památkové péče a vlastníka dědictví. Každý takový realizovaný projekt musí být považován za kvalitně odvedený. Hlavním smyslem poskytnuté podpory je efektivní a správné vynaložení prostředků. Kvalitně odvedená práce má své praktické mechanismy přímo během realizace i teoretické preventivní kroky jako jsou zadávací podmínky na výběrová řízení, zajištění nezbytných technických a autorských dozorů, závazná stanoviska památkové péče apod.
 - Dopad není vhodné sledovat v rámci souhrnného hodnotícího modelu. Měl by být vyčleněn případně zvlášť a podroben důkladnému zkoumání odborníků na památkovou péči na každém projektu zvlášť.
- Po ekonomické stránce je vhodné sledovat a porovnávat **CBA**. Analýza je sestavována před podáním projektu, a to i s výhledem na období udržitelnosti, ale dále už není sledována ani upravována. Z pohledu žadatele a dotčených subjektů, jako je provozovatel, je vhodné srovnat plánovanou CBA se skutečnou. Do analýzy je nutné zahrnout i další náklady jako odpisy, které zpravidla tvoří výraznou část nákladů. Zároveň díky sledování výnosů a nákladů lze kvantifikovat a dále hodnotit dopady plynoucí z provozu projektu.
- Vzhledem k tomu, že často podpora z IROPu směřuje na oba typy kulturního dědictví (výstupem obnovy památky je zpřístupnění a tedy i možná prezentace movitého dědictví; výstupem muzejních projektů je v řadě případů i zásah do nemovitého dědictví), je doporučeno, aby hodnotící formulář striktně **nerozděloval projekty podle výzev** (aktivit). Dopady by měly být sledovány souhrnně. Tato absence je dobře viditelná ve věcném

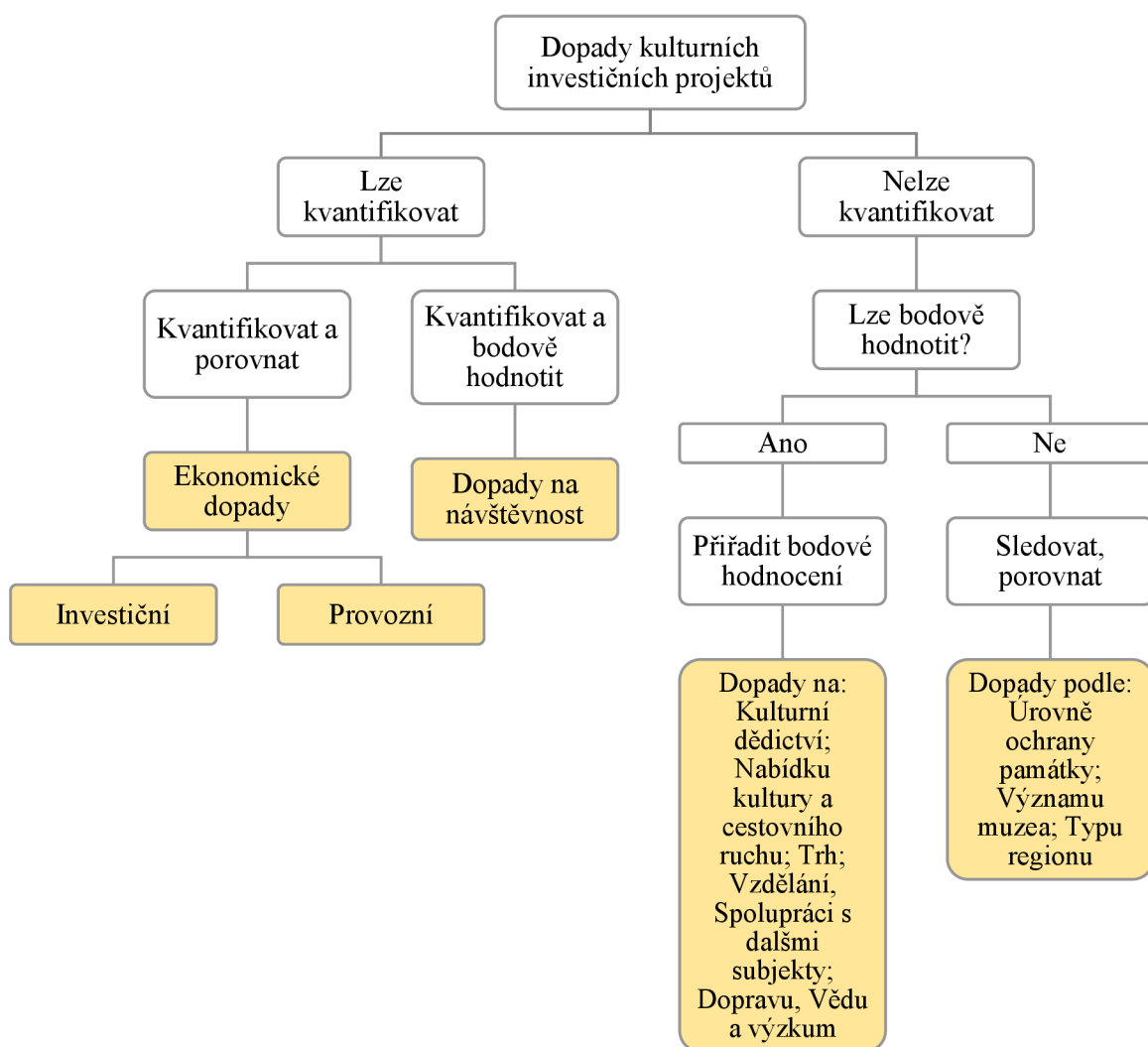
hodnocení při předkládání projektů do dotačních výzev. Hodnocení muzejních projektů nikterak nereflektuje možné zásahy do nemovitého kulturního dědictví, hodnocení památek naopak nesleduje movité kulturní dědictví. Navíc obě aktivity následně mohou mít dopad do dalších oblastí, které by také měly být sledovány.

- Přesah do dalších oblastí může být sociální přesah zastoupený v podobě **vzdělávání a dalších edukací veřejnosti** o ochraně kulturního dědictví, o ochraně přírody nebo o historii navštěvovaných památek, muzeí a dalších prezentovaných témat. Tedy motivace návštěvníka na ochraně kulturního dědictví.

4.6 Způsob sestavení modelu

Dopady identifikované v rámci výzkumu lze rozdělit podle způsobu sledování. Nejzákladnějším kritériem pro další rozklad je rozčlenění podle toho, zda dopad může být kvantifikován. Pokud ano, je vyjádřen a dále porovnáván, případně bodově hodnocen. Pokud ne, může být bodově hodnocen nebo jenom sledován, případně porovnáván.

Diagram 1 Základní rozčlenění dopadů

Vlastní zpracování

Uveden není v diagramu 1 dopad na potenciální dosah projektu a jeho vlivu směrem k veřejnosti. Jde totiž o dopad, který lze částečně kvantifikovat (populace v místě projektu, celková návštěvnost památky nebo celého muzea za kalendářní rok).

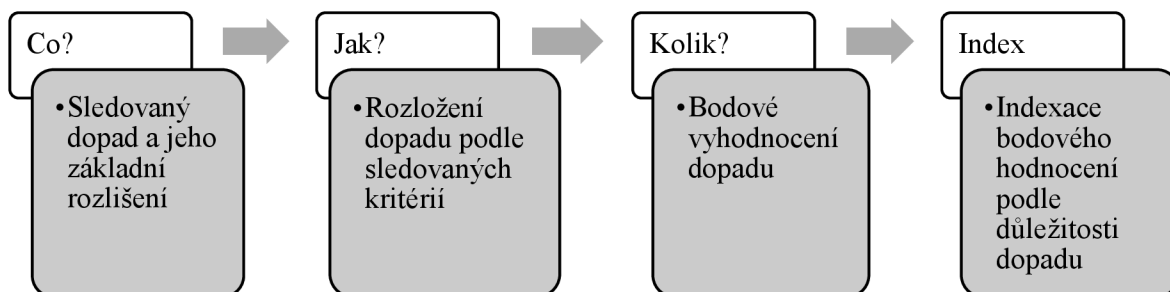
- Populace v místě: Přímou ovlivněné osoby výstupy projektu (vliv na dopravu, pohyb osob v místě atd.)
- Celková návštěvnost památky, muzea: Potenciální dosah projektu vůči skutečným návštěvníkům. Vhodné vztáhnout k celé návštěvnosti památky nebo muzea za kalendářní rok.

Nejde o přesné a relevantní číselné vyjádření, zda skutečně byl potenciální dosah v takovéto šíři. Není vhodné jej dále hodnotit, ale měl by být sledován a případně porovnáván s dalšími projekty.

Diagram 1 u některých dopadů uvádí jejich následné porovnávání. Proběhnout by mělo mezi ostatními projekty stejného zaměření, a to na různých úrovních – srovnání na úrovni sledovaného regionu, aktivity, výzvy či celé oblasti. Kvantifikovatelné dopady lze snadno srovnávat, jedná se především o ekonomické dopady sledující výše investice, dále o ekonomického dopady projektu ve fázi udržitelnosti a později, tedy vhodné srovnání s plánovanými příjmy a výdaji (CBA) se skutečností (včetně odpisů). Srovnání může proběhnout i na úrovni přesně kvantifikované návštěvnosti. Dopady, které nelze kvantifikovat, přesto je navrženo další srovnání, jsou sledovány z důvodu komplexního dopadu realizace projektů právě na uvedených úrovních (region, aktivita, výzva, celá dotační oblast) – smyslem tohoto srovnání a sledování absolutních četností je vytvořit ucelený přehled dopadů, především sledovat, kde se ostatní kvantifikované a hodnocené dopady promítají (typ kulturní památky, význam muzea, venkov/město a další).

U dopadů, které nelze kvantifikovat, ale je možné je dále hodnotit, je využíván následující postup:

Diagram 2 Postup u dopadů, kterou jsou bodově hodnoceny

Vlastní zpracování

Tento postup je využíván na dalších uvedených diagramech sledující nekvantifikovatelné dopady. Bodové hodnocení je uvedeno na škále 1-5-10, jakožto dopady s nižší intenzitou, střední a vyšší. Podobný způsob hodnocení je aplikován v některých hodnocených kritériích v metodice TIA.

Po přiřazení bodového hodnocení je každý dopad násoben indexem důležitosti dopadu. Tento index vznikl na základě četností dopadu v rámci kvalitativního výzkumu (četnost / celkový počet účastníků). Dopad, který zaznamenal maximální počet četností, má index ve výši 1,0. Ostatní hodnoty jsou zaokrouhleny na celé desetiny. Při sledování jednotlivých hodnotících kritérií lze samozřejmě sledovat dopady v absolutních hodnotách. V komplexnosti hodnotícího modelu je vhodnější použít indexaci, aby byly vyčleněny důležitější dopady ve stejné kategorii sledování. Jednotlivé indexy dopadů jsou uvedeny v kapitole 4.7 v tabulce č. 17 zachycující finální návrh hodnotícího modelu.

Diagramy uvedené na následujících stranách slouží jako návod pro vyplnění hodnotícího formuláře u bodovaných dopadů. V doprovodných popisech je zároveň uvedeno, zda mohou být bodové hodnoty v rámci jednoho dopady kombinovány, či nikoliv.

Většina sledovaných dopadů by ideálně měla obsahovat doplňující nebo závěrečný shrnující komentář hodnotitele. Ten by měl vznikat za úzké spolupráce s realizátorem projektu. Ve finálním návrhu modelu je proto navržen prostor pro komentář, v případě nutnosti složitějšího či rozsáhlejšího komentáře je navrženo zanesení potřebných informací do přílohy formuláře viz kapitola 4.8 a 4.9.

Diagram 3 Dopad na kulturní dědictví

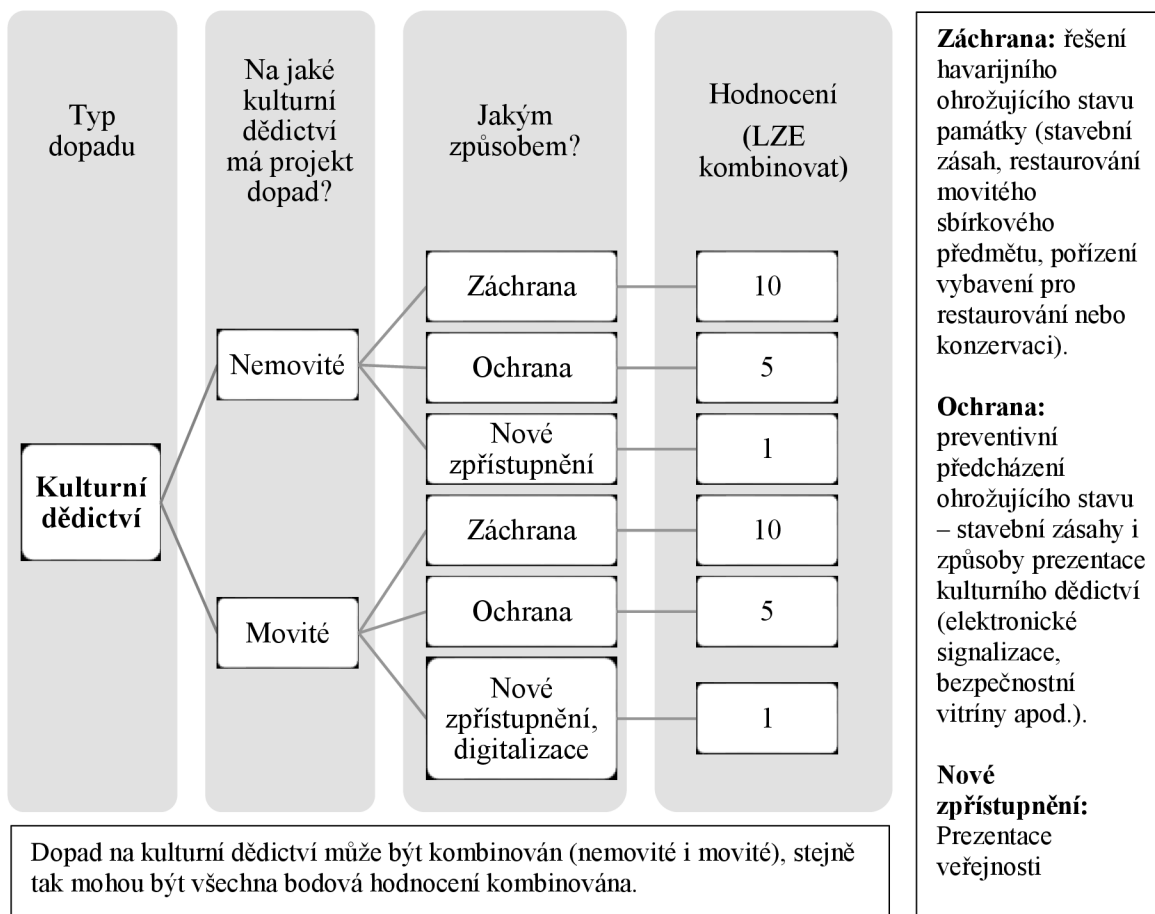

Diagram 4 Dopad na nabídku kultury a cestovního ruchu

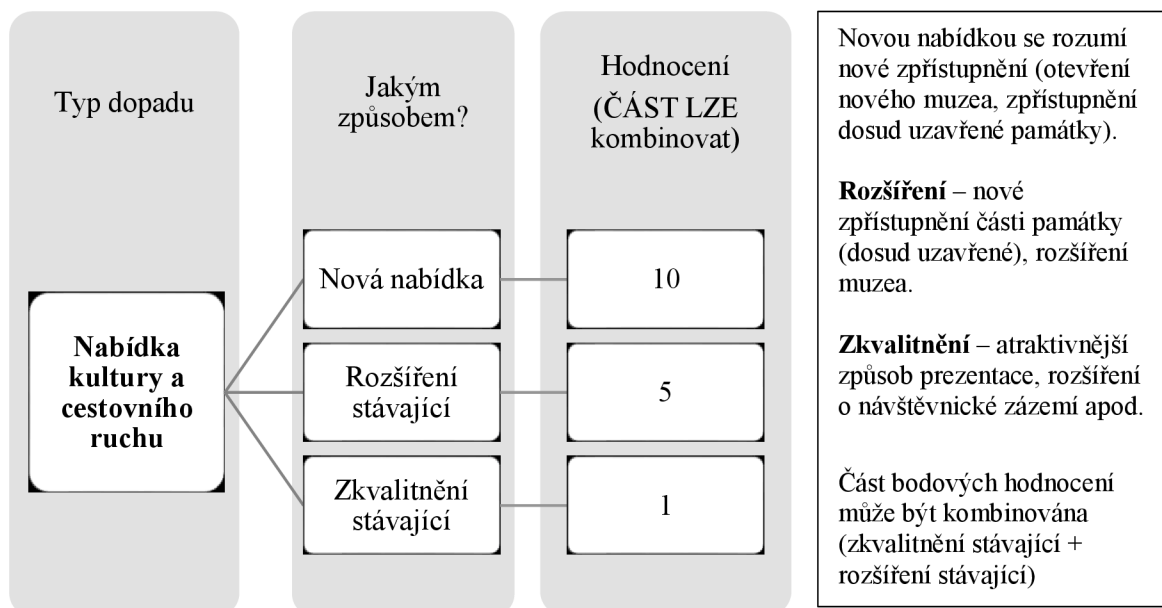
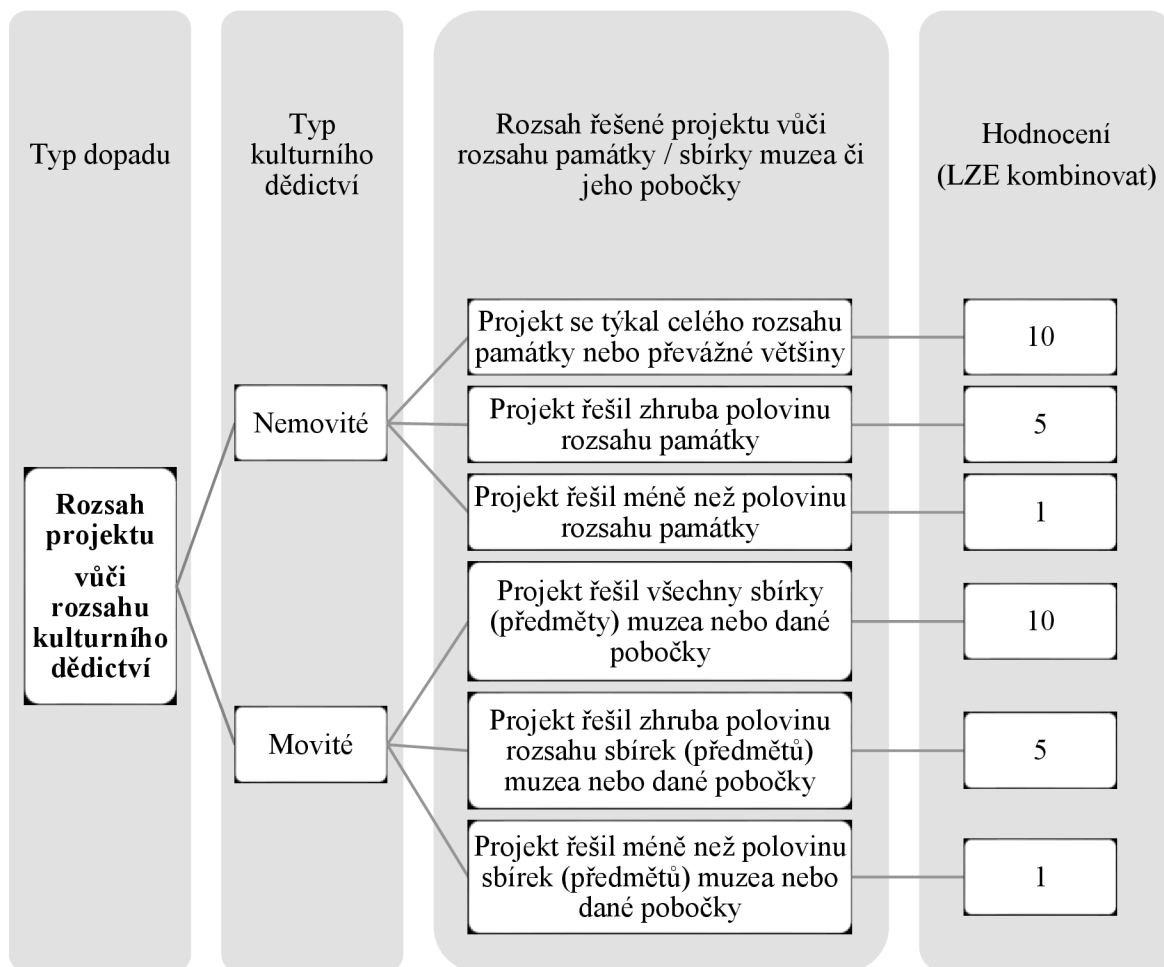

Diagram 5 Dopad na kulturní dědictví po stránce rozsahu

Skutečný rozsah projektu je pro hodnocení dopadů jednou z klíčových částí. Diagram sleduje dopady v rozdělení na nemovitě a movité. V rámci jednoho projektu může být rozsah dán oběma částmi. Bodové hodnocení nelze dále kombinovat.

Diagram 6 Dopad na trh a konkurenci – jedinečnost výstupu

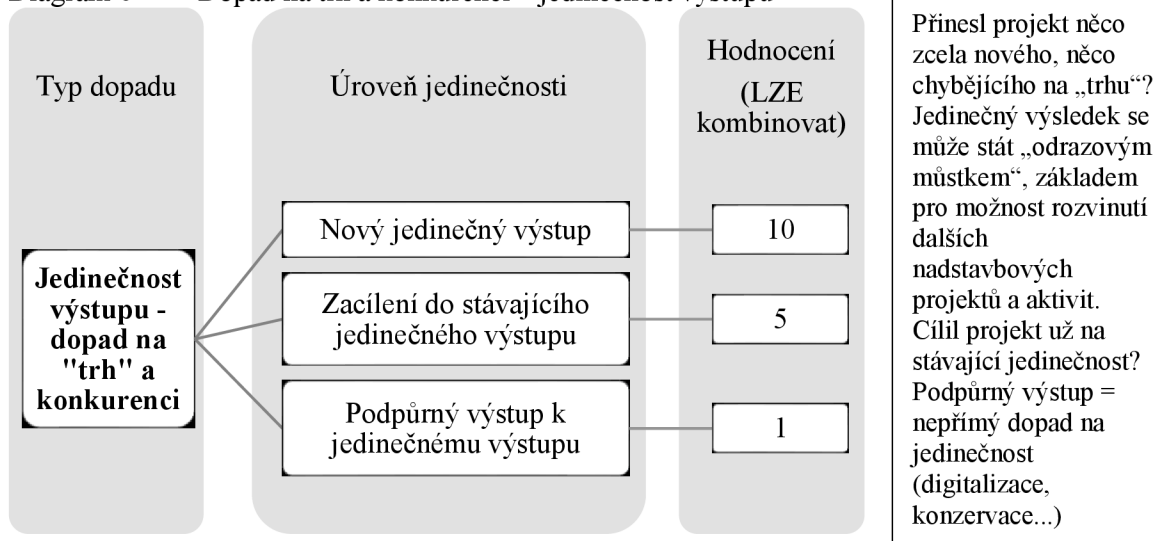
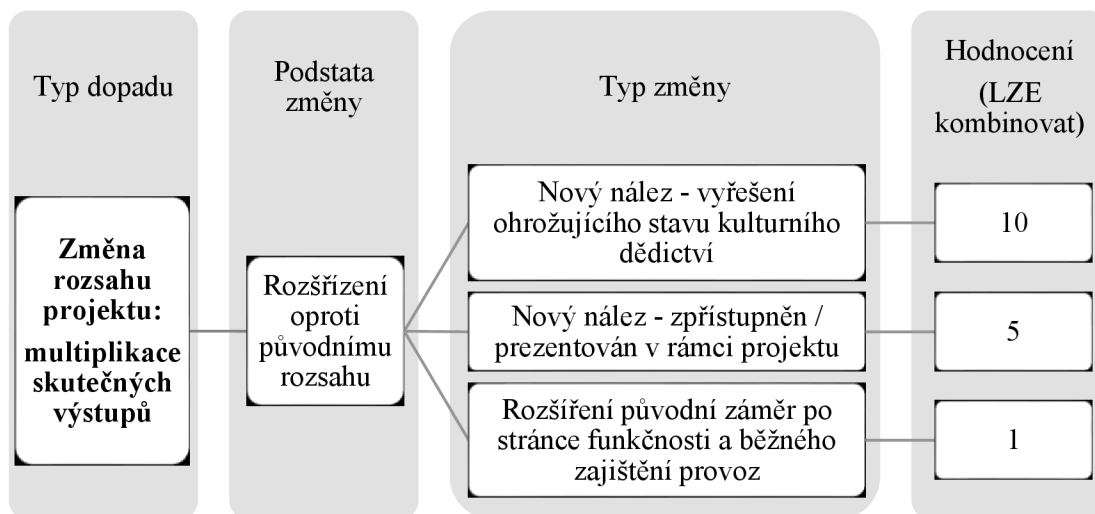
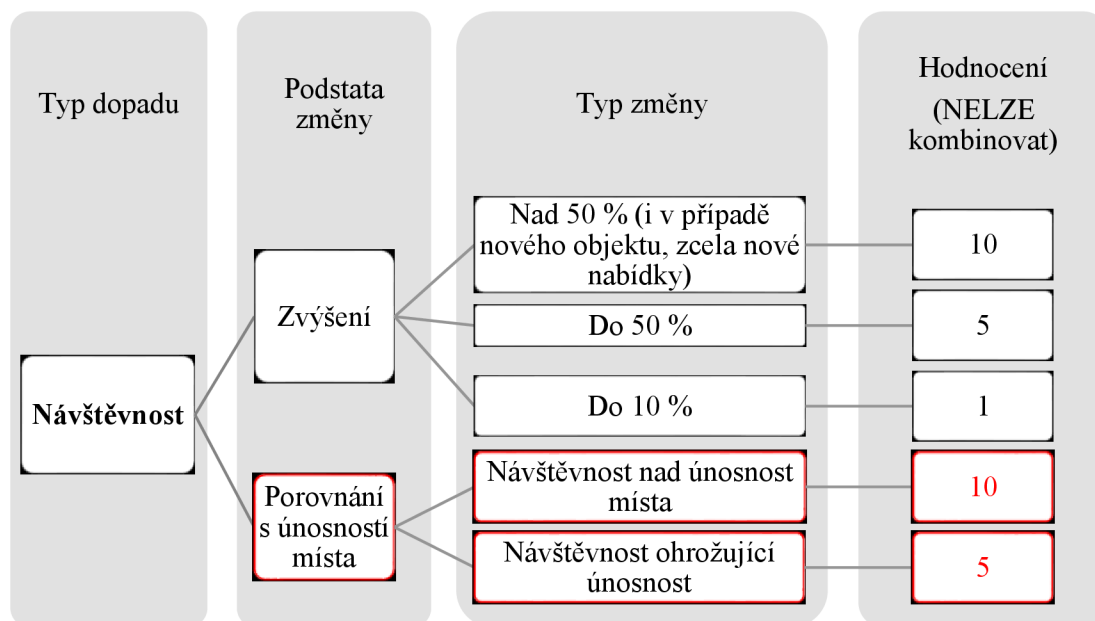

Diagram 7 Dopad na multiplikaci skutečných výstupů

Dopad sleduje, zda samotná realizace projektu z nucených důvodů překonala původní rozsah (očekávaný dopad). Jedná se o jeden z klíčových dopadů ve vztahu ke kulturnímu dědictví. Díky realizaci projektu mohou být objeveny a vyřešeny ohrožující stavy památky, sbírkového předmětu nebo být nalezeny nové skutečnosti a zpřístupněny veřejnosti. Dochází tak k jisté multiplikaci skutečných dopadů.

Diagram 8 Dopady na návštěvnost a únosnost místa

Na ukazatele návštěvnosti je nahlíženo dvojím pohledem – jako pozitivní a jako negativní dopad. V případě pozitivního dopadu je sledováno zvýšení návštěvnosti, vhodná je průměrná roční statistika. Zvýšení návštěvnosti může být zajímavým ekonomickým přínosem pro památky i pro muzea a má pozitivní sociální dopady na ochranu dědictví, vzdělávání apod. Zároveň se sledováním nárůstu návštěvnosti musí posuzován dopad na trvalou udržitelnost památky z pohledu maximální únosnosti návštěvnosti. Příliš vysoká návštěvnost může ohrozit kvalitu prostředí, tedy není v každém případě vhodné ji zvyšovat. Hranice únosnosti musí stanovit sám provozovatel, a to dvěma možnými způsoby: 1) roční návštěvnost, 2) denní návštěvnost v hlavní sezoně.

Diagram 9 Dopad na vzdělání

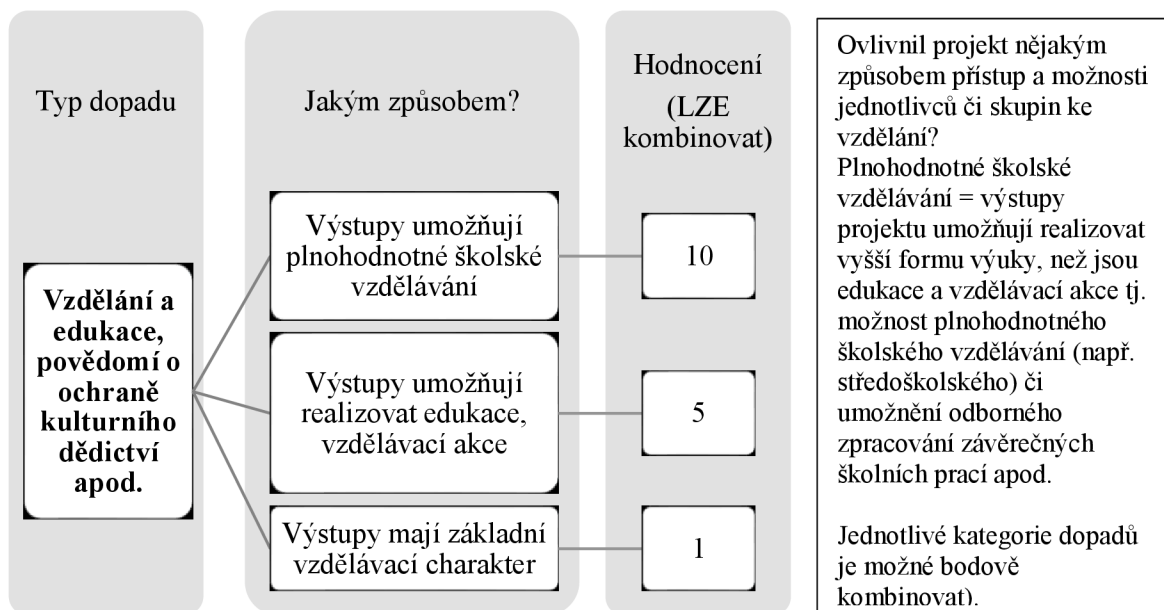

Diagram 10 Dopad na spolupráci

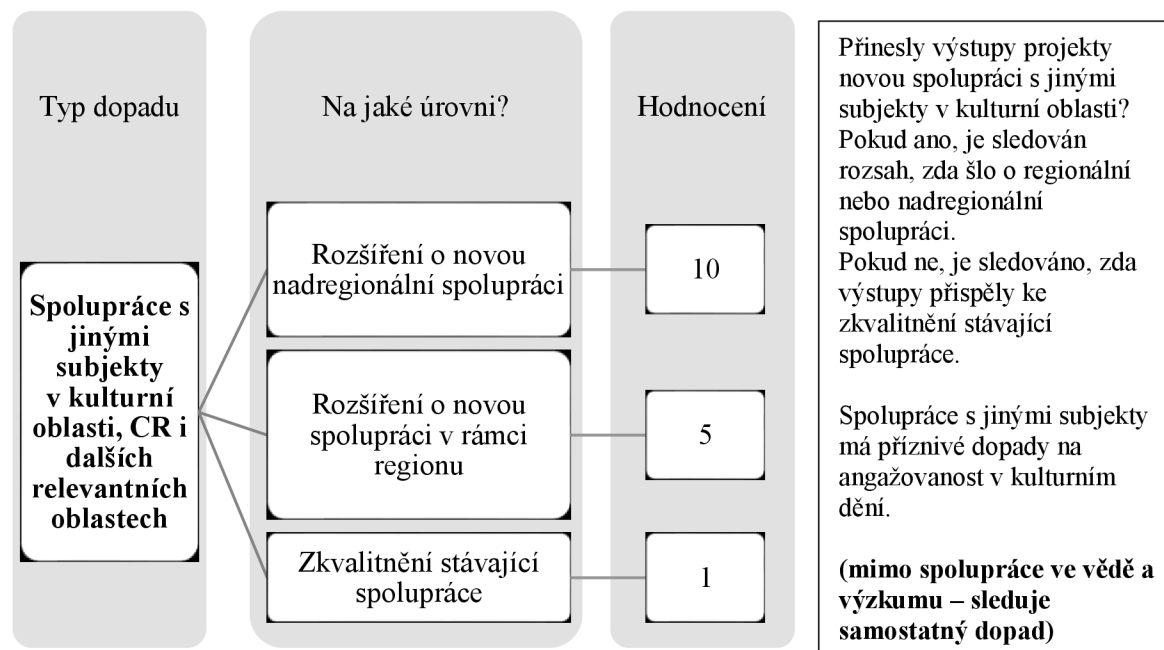

Diagram 11 Negativní dopady na dopravu v blízkém okolí

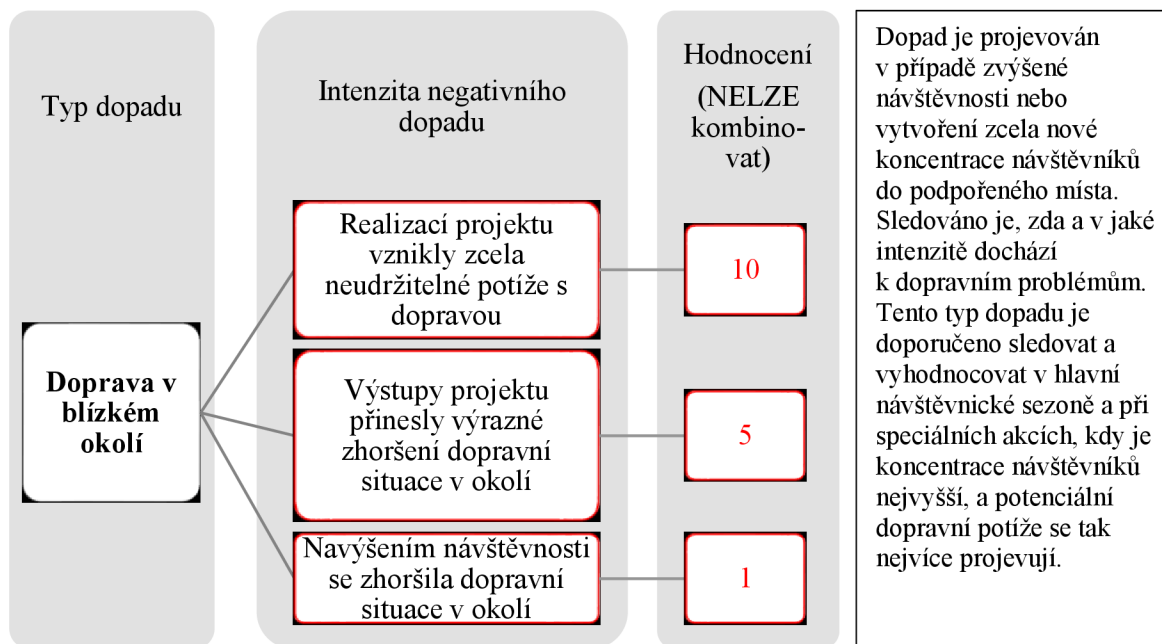
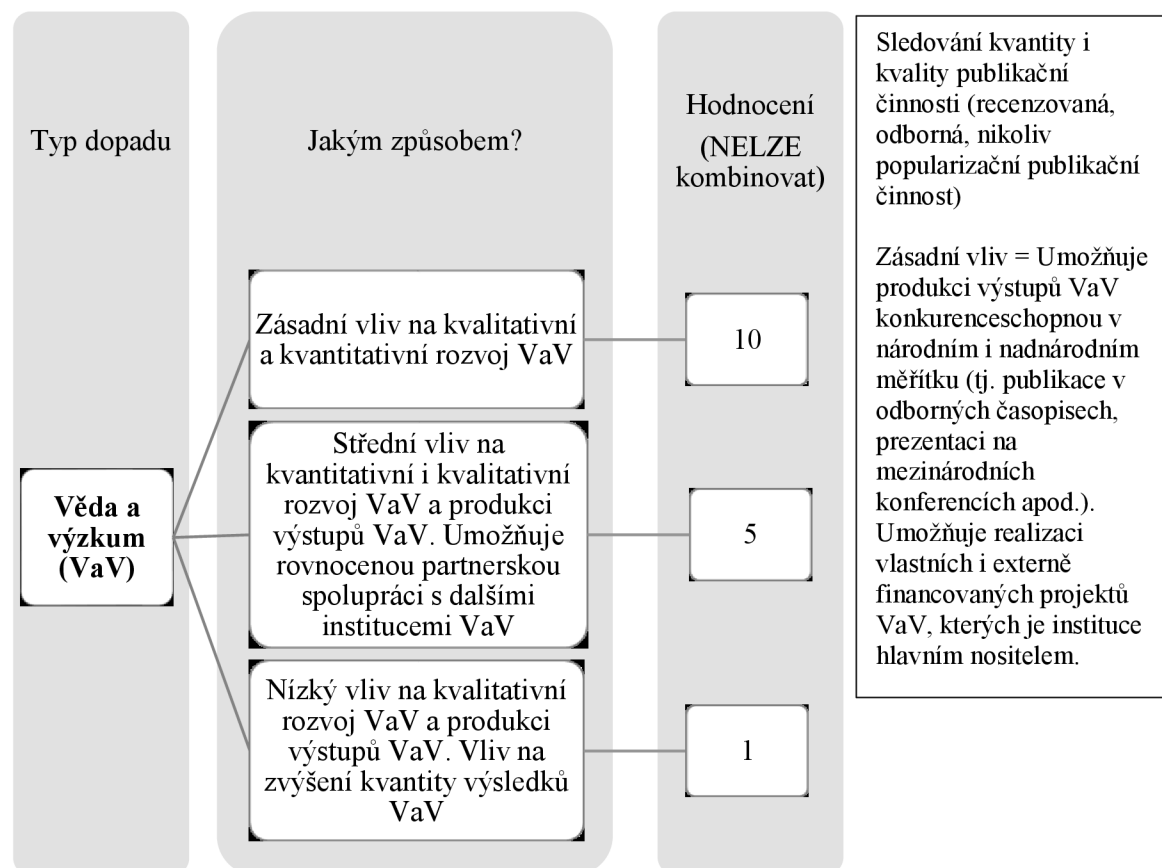

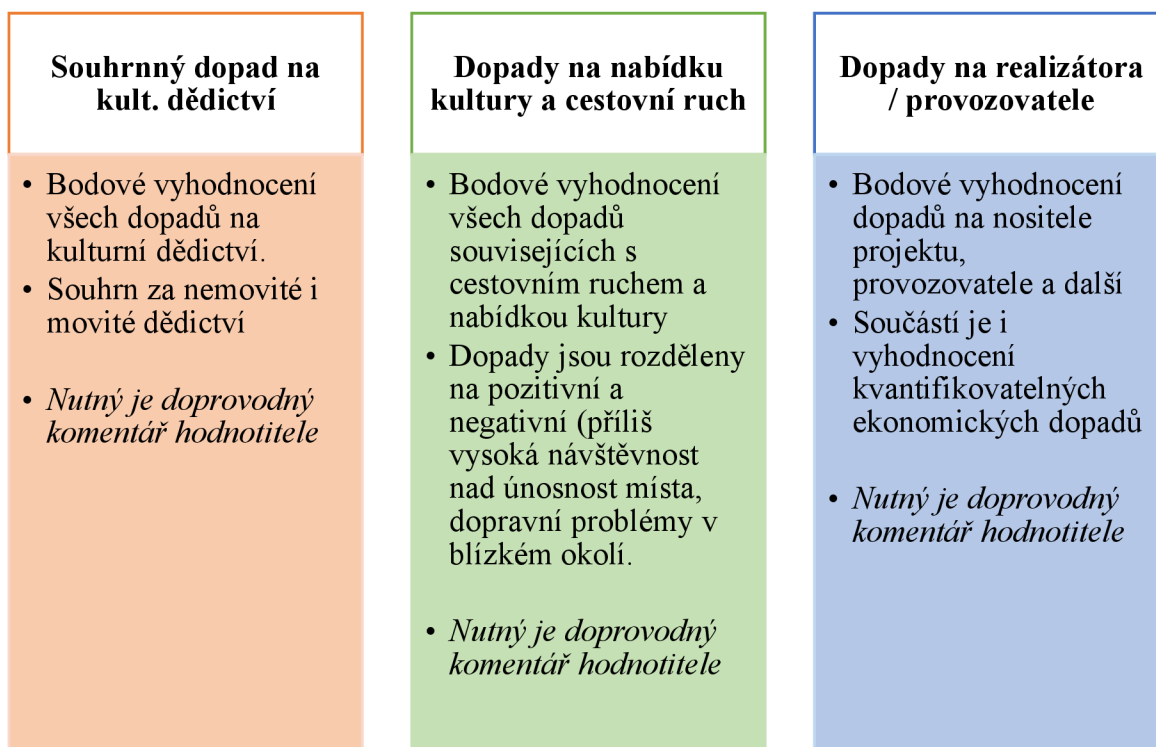
Diagram 12 Dopad na vědu a výzkum (VaV)

Pozn.: Zdroj diagramů 3 až 12: Vlastní zpracování

Závěrečnou fází modelu je rozdělení dopadů podle logických okruhů. Následně po tomto rozdělení mohou být dopady bodově vyhodnoceny a slovně popsány. Tři kategorie jsou vyčleněny barevně. Ve stejném barevném rozlišení s nimi bude pracováno ve finálním hodnotícím modelu.

Diagram 13 Rozdělení dopadů podle souhrnných oblastí

Vlastní zpracování

Některé z dopadů se mohou fakticky mísit mezi souhrnnými oblastmi. Například negativní dopady uvedené v části „nabídka kultury a cestovní ruch“ se promítají také v dopadech na realizátora i v souhrnném dopadu na kulturním dědictví. Bez ohledu na to, ve které části se tyto „migrující“ dopady mezi souhrnnými oblastmi nachází, je třeba je správně vyhodnotit, sledovat a případně s nimi dále pracovat. Pro závěrečné vyhodnocení finálního návrhu hodnotícího modelu bude využito právě rozdělení uvedené v diagramu 13.

4.7 Finální návrh modelu

Tabulka 17 Hodnotící model

Hodnocený projekt	Aktivita, výzva		
	Příjemce/realizátor:		
Zaměření projektu (základní uvedení realizovaných aktivit – stavební obnova, restaurování, expozice apod.)	Období realizace:		
	Místo realizace	Obec, kraj	
	Aktuální stav	Udržitelnost / po udržitelnosti	
	Datum vyhodnocení dopadů	Datum (a pořadí)	
<i>Dopady bodově hodnocené</i>			
<i>Typ dopadu</i>	<i>Bližší rozčlenění dopadu</i>	<i>Hodnocení</i>	<i>Index</i>
Kulturní dědictví nemovité	Záchrana kulturního dědictví	10	1,0
	Ochrana kulturního dědictví	5	
	Nové zpřístupnění KD, digitalizace	1	
Kulturní dědictví movité	Záchrana kulturního dědictví	10	1,0
	Ochrana kulturního dědictví	5	
	Nové zpřístupnění KD, digitalizace	1	
Rozsah vůči nemovitému dědictví	Celý rozsah/ převážná většina řešené památky	10	1,0
	Polovina rozsahu památky	5	
	Méně než polovina rozsahu	1	
Rozsah vůči movitému dědictví	Všechny sbírky (předměty) muzea/pobočky	10	1,0
	Cca polovina sbírky/předmětů muzea/pobočky	5	
	Méně než polovina sbírky/předmětů	1	
Rozšíření nabídky kultury a cestovního ruchu v území	Vytvoření zcela nové nabídky	10	1,0
	Rozšíření stávající nabídky	5	
	Zkvalitnění stávající nabídky	1	
Negativní dopad na dopravu v blízkém okolí	Vznik neudržitelných potíží	10	0,9
	Výrazné zhoršení dopravy	5	
	Udržitelné zhoršení dopravy	1	
Trh a konkurence – jedinečnost výstupu	Nový jedinečný výstup	10	0,9
	Zacílení do stávajícího jedinečného výstupu	5	
	Podpurný výstup k jedinečnému výstupu	1	
Multiplikace skutečných výstupů – změna rozsahu projektu	Nový nález - řešení ohrožujícího stavu KD	10	0,9
	Nový nález - zpřístupněn / prezentován	5	
	Nutné rozšíření záměru – provoz, funkčnost	1	
Dopady na vědu a výzkum	Zásadní vliv na rozvoj VaV (kvalit. i kvantit.)	10	0,9
	Střední vliv na rozvoj VaV (kvalit. i kvantit.)	5	
	Nízký vliv na rozvoj VaV (kvalit. i kvantit.)	1	
Zvýšení návštěvnosti (průměrná roční návštěvnost)	Zvýšení nad 50 %	10	0,9
	Zvýšení do 50 %	5	
	Zvýšení do 10 %	1	
Negativní dopad návštěvnosti – únosnost podpořeného místa	Návštěvnost nad únosnost místa	10	0,9
	Návštěvnost ohrožující únosnost místa	5	
Vzdělání a edukace	Plnohodnotné školské vzdělávání	10	0,6

	Výstupy umožňují edukace, vzdělávací akce	5	
	Výstupy mají základní vzdělávací charakter	1	
Spolupráce s jinými subjekty v kulturní oblasti, CR i dalších relevantních oblastech	Rozšíření o novou nadregionální spolupráci	10	0,6
	Rozšíření o novou spolupráci v rámci regionu	5	
	Zkvalitnění stávající spolupráce	1	
<i>Dopady sledované, nehodnocené</i>			
Úroveň ochrany památky	UNESCO, Indikativní seznam UNESCO, NKP, KP		
Velikost a význam muzea	Význam, výzkumný statut, počet zaměstnanců		
Typ regionu realizace	Nadregionální, celý region, město, periferie, venkov		
Potenciální dosah projektu (vliv)	Populace obce, roční návštěvnost (památky, muzea)		
<i>Dopady kvantifikovatelné a porovnatelné</i>			
Ekonomické dopady – výše investice	Ekonomické dopady - provozní	Dopady na návštěvnost	
Celkové způsobilé výdaje:	Očekávané CBA:	Návštěvnost před realizací:	
částka	rok	výnosy	rok hodnota
Celková dotace EU:		náklady	rok hodnota
částka	rok	výnosy	Návštěvnost při/po realizaci:
Srovnání (ČR)		náklady	rok hodnota
Srovnání (aktivita)	Skutečné CBA včetně odpisů:		rok hodnota
Srovnání (kraj)	rok	výnosy	rok hodnota
		náklady	rok hodnota
X % CZV všech projektů ČR	rok	výnosy	rok hodnota
X % CZV projektů v aktivitě		náklady	rok hodnota
<i>Vyhodnocení a komentář</i>			
Souhrnný dopad na kulturní dědictví		Bližší komentář hodnotitele. Bodová škála: 54 – 66,4 b. mimořádný dopad (movité i nemovité KD) 35 – 53 b. významný dopad (výrazný dopad alespoň na jeden druh kulturního dědictví) 20 – 34 b. střední dopad na kulturní dědictví do 20 b. dopad na kulturní dědictví základního rozsahu	
Max. hodnota	66,4 bodů		
$(16+16+10+10)+16*0,9$			
Z toho nemovité:	X b.		
Z toho movité:	X b.		
Dopady na nabídku kultury a cestovní ruch		Bližší komentář hodnotitele. Bodová škála pozitivních dopadů: 28 – 34,6 b. mimořádný dopad , 23 – 27 b. významný dopad 10 – 22 b. střední dopad , do 10 b. dopad základního rozsahu Negativní dopady: 10 – 18 b. závažné negativní dopady 1 – 9 b. ohrožující negativní dopady	
Pozitivní dopad			
Max. hodnota	34,6 b.		
$16+10*0,9+16*0,6$			
Negativní dopad			
Max. hodnota	18 b.		
Dopady na realizátora / provozovatele		Bližší komentář hodnotitele 21 – 24 b. mimořádný dopad , 17 – 20 b. významný dopad 7 – 16 b. střední dopad , do 7 b. dopad základního rozsahu V této části je nutné vyhodnotit a okomentovat provozní náklady a ekonomické ukazatele výše investice vůči rozpočtu realizátora / provozovatele. Škálu významu zde nelze generalizovat, význam dopadu určuje sám hodnotitel.	
Max. hodnota	24 bodů		
$10*0,9+10*0,9+10*0,6$			
Význam investice			
Provozní výnosy - náklady			

Zdroj: Vlastní zpracování. Pozn.: **Tučně** uvedené bodové hodnoty ve sloupci *Hodnocení* mohou být v rámci jednoho dopadu sčítány

4.8 Aplikace modelu – první vybraný projekt

Tabulka 18 Hodnocení dopadů projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic

Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic		Aktivita a výzva	Muzea, 21. výzva IROP
		Příjemce/realizátor:	Kraj Vysočina
		Období realizace:	05/2017 – 11/2020
Rekonstrukce hradu, realizace expozičních tras, restaurování sbírkových předmětů, úprava nádvoří		Místo realizace	Doupě, Kraj Vysočina
		Aktuální stav	Udržitelnost (konec 2. roku)
		Datum vyhodnocení dopadů	23. 2. 2023 (1. verze)
<i>Dopady bodově hodnocené</i>			
<i>Typ dopadu</i>	<i>Bližší rozčlenění dopadu</i>	<i>Hodnocení</i>	<i>Index</i>
Kulturní dědictví nemovité	Záchrana kulturního dědictví	10	1,0
	Ochrana kulturního dědictví	5	
	Nové zpřístupnění KD, digitalizace	1	
Kulturní dědictví movité	Záchrana kulturního dědictví	10	1,0
	Ochrana kulturního dědictví	5	
	Nové zpřístupnění KD, digitalizace		
Rozsah vůči nemovitému dědictví	Celý rozsah/ převážná většina řešené památky	10	1,0
	Polovina rozsahu památky		
	Méně než polovina rozsahu		
Rozsah vůči movitému dědictví	Všechny sbírky (předměty) muzea/pobočky	10	1,0
	Cca polovina sbírky/předmětů muzea/pobočky		
	Méně než polovina sbírky/předmětů		
Rozšíření nabídky kultury a cestovního ruchu v území	Vytvoření zcela nové nabídky		1,0
	Rozšíření stávající nabídky		
	Zkvalitnění stávající nabídky	1	
Negativní dopad na dopravu v blízkém okolí	Vznik neudržitelných potíží		0,9
	Výrazné zhoršení dopravy		
	Udržitelné zhoršení dopravy	1	
Trh a konkurence – jedinečnost výstupu	Nový jedinečný výstup	10	0,9
	Zacílení do stávajícího jedinečného výstupu		
	Podpurný výstup k jedinečnému výstupu		
Multiplikace skutečných výstupů – změna rozsahu projektu	Nový nález - řešení ohrožujícího stavu KD	10	0,9
	Nový nález - zpřístupněn / prezentován	5	
	Nutné rozšíření záměru – provoz, funkčnost		
Dopady na vědu a výzkum	Zásadní vliv na rozvoj VaV (kvalit. i kvantit.)		0,9
	Střední vliv na rozvoj VaV (kvalit. i kvantit.)		
	Nízký vliv na rozvoj VaV (kvalit. i kvantit.)		
Zvýšení návštěvnosti (průměrná roční návštěvnost)	Zvýšení nad 50 %		0,9
	Zvýšení do 50 %	5	
	Zvýšení do 10 %		
Negativní dopad návštěvnosti – únosnost podpořeného místa	Návštěvnost nad únosnost místa		0,6
	Návštěvnost ohrožující únosnost místa	5	
Vzdělání a edukace	Plnohodnotné školské vzdělávání		0,6

	Výstupy umožňují edukace, vzdělávací akce	5		
	Výstupy mají základní vzdělávací charakter	1		
Spolupráce s jinými subjekty v kulturní oblasti, ČR i dalších relevantních oblastech	Rozšíření o novou nadregionální spolupráci		0,6	
	Rozšíření o novou spolupráci v rámci regionu	5		
	Zkvalitnění stávající spolupráce			
<i>Dopady sledované, nehodnocené</i>				
Úroveň ochrany památky	Kulturní památka			
Velikost a význam muzea	Krajské muzeum, výzkumná instituce, 43 zaměstnanců			
Typ regionu realizace	Venkov			
Pot. dosah projektu (vliv)	350 os. (obec Růžená), roční návštěvnost muzea 81 tisíc os.			
<i>Dopady kvantifikovatelné a porovnatelné</i>				
Ekonomické dopady – výše investice	Ekonomické dopady - provozní	Dopady na návštěvnost		
Celkové způsobilé výdaje:	Očekávané CBA:	Návštěvnost před realizací:		
65 111 357 Kč	2021	výnosy 506 tis. Kč	2013	28 569
		náklady 506 tis. Kč	2014	32 198
Celková dotace EU:		výnosy 506 tis. Kč	2015	33 982
55 344 653 Kč	2022	náklady 506 tis. Kč	2016	37 674
Nadprůměrné v rámci ČR				
Nadprůměr. v aktivitě Muzea	Skutečné CBA včetně odpisů:	Návštěvnost při/po realizaci:		
Vysočina: 6. největší projekt	2021	výnosy 2,79 mil. Kč	2019	37 613
		náklady 2,59 mil. Kč	2020	47 925
0,42 % CZV všech projektů ČR	2022	výnosy 3,25 mil. Kč	2021	40 321
1,51 % CZV všech muzeí ČR		náklady 3,22 mil. Kč	2022	37 794
<i>Vyhodnocení a komentář</i>				
Souhrnný dopad na kulturní dědictví		Projekt měl mimořádný dopad na kulturní dědictví nemovitě, a to ve všech sledovaných aspektech. Nemovitě dědictví bylo zachráněno (napadené dřevěné konstrukce, zatékání do svislých konstrukcí, provedení restaurátorských zásahů na výmalbách, kamenných ostěních apod.), ochráněno (ošetření proti dřevokazným škůdcům, realizace nového vnějšího pláště apod. i nově zpřístupněno (poprvé... <i>pokračuje komentář A</i>		
Dosažená hodnota	64,5 b.			
Z toho nemovitě:	39,5 b.			
Z toho movitě:	25 b.			
Dopady na nabídku kultury a cestovní ruch		Dopady na nabídku kultury a cestovního ruchu jsou středně významné . Stávající nabídka byla realizací projektu zkvalitněna , nikoliv však rozšířena nebo vytvořena zcela nová. Zachovány jsou dvě expoziční trasy a výstup na věž. Vznikl nový jedinečný výstup , a to expoziční trasa zaměřena na téma Lovectví, přírody a myslivosti. Trasa je jedinečná svým zaměřením a provedením.... <i>pokračuje komentář B</i>		
Pozitivní dopad				
Dosažená hodnota	13,6 b.			
Negativní dopad				
Dosažená hodnota	5,4 b.			
Dopady na realizátora / provozovatele		Dopady, které podléhaly bodovému vyhodnocení, vykazují souhrnnou střední hodnotu dopadu . Projekt měl pozitivní dopad na návštěvnost . V letech před realizací a v letech při/po realizaci (sledována je i návštěvnost při realizaci, jelikož projekt byl realizován za návštěvníckého provozu a otevírán etapově) došlo k nárůstu o 23,6 %, přičemž v prvních dvou letech byl nárůst zhruba... <i>pokračuje komentář C</i>		
Dosažená hodnota	7,5 b.			
Roční zisky až 200 tis. Kč				
Významný dopad investice vzhledem k dalšímu rozpočtu				

Zdroj: Vlastní zpracování. Pozn.: **Tučně** uvedené bodové hodnoty ve sloupci *Hodnocení* mohou být v rámci jednoho dopadu sčítány

<i>Doplňující komentáře</i>
<p>Komentář A – (pokračování) ... byla veřejnosti zpřístupněna hradní kaple včetně restaurovaného oltáře). Movité kulturní dědictví bylo zachráněno (restaurování sbírkových předmětů – nábytku, obrazů a plastik) a ochráněno (způsob prezentace v prachotěsných vitrinách, využití infračervené závoře apod.). Projektem byla řešena celá kulturní památka Hrad Roštejn s výjimkou dříve zrekonstruovaného prostoru černé kuchyně. Přesto lze považovat rozsah projektu a jeho dopady na téměř celém objektu. Jelikož hrad Roštejn je samostatnou pobočkou muzea a v projektu byly řešeny a zpřístupněny všechny sbírkové předměty pobočky, navíc s doplněním o další podsbírkky Muzea Vysočiny Jihlava, je rozsah dopadů na movitém dědictví hodnocen nejvyšší známkou. Skutečný rozsah projektu významně předčil původní zaměření v oblasti záchrany a ochrany kulturního dědictví. Během realizace byly při provádění stavebních prací objeveny závažné statické poruchy původní gotické věže ze 14. století, dominanty hradu (nový nález - řešení ohrožujícího stavu). Došlo tak k rozšíření původního záměru projektu o výplně původních kamenných bloků v celém rozsahu věže, čímž byla památka zachráněna. Nebýt realizace projektu, nevznikl by tento pozitivní dopad, naopak by v blízké budoucnosti hrozila významná poškození kulturního dědictví. Dále došlo k novému nálezu a jeho následné prezentaci, a to odkrytí původních okenních otvorů severní stěny kaple. Nález je prezentován prostřednictvím prosklené podlahy v hradním ochozu. Vzhledem k podstatě tohoto dopadu vstupuje bodové hodnocení do dopadů nemovitěho dědictví, na movitém KD změna rozsahu projektu nenastala.</p>
<p>Komentář B – (pokračování) ...v podobě interaktivní naučné expozice zaměřené na rodiny s dětmi. Další dopady jsou vzdělávací – právě tato popisovaná trasa má základní vzdělávací charakter. Zároveň mají výstupy dopady na pořádání pravidelných edukačních aktivit dětských a školních kolektivů. Pro účely edukace vznikaly v expoziční části projektu také konkrétní edukační listy.</p> <p>Negativní dopady vznikají v oblasti dopravy, ačkoliv jde o stále udržitelný stav. V hlavní sezoně se památka potýká s dopravními problémy po stránce parkování (nemá vlastní parkoviště), negativní dopad vzniká i v přilehlých obcích Doupě a Růžená, odkud na hrad vedou jediné komunikační trasy. Druhým negativním dopadem je únosnost místa po stránce návštěvnosti, a to z pohledu celkové roční návštěvnosti a denní návštěvnosti v hlavní sezoně. Z běžného provozu se ukazuje, že roční návštěvnost cca 45 tisíc osob už překonává běžně zvládnutelný provoz – negativní dopady jsou pozorovány na parkování, průvodcovské službě, pokladně, stravování, odpadovém hospodářství apod. Lepší vyjádření v tomto případě poskytuje denní statistika, jelikož hrad je nejvíce navštěvován v letních měsících. V době hlavní sezony je hranice odpovídající „ohrožení únosnosti místa“ zhruba na úrovni 700 návštěvníků denně. Provozovatelé objektu zaznamenali i dny přesahující 1000 osob, což lze jednoznačně označit za návštěvnost nad únosností místa. Negativnímu dopadu je potřeba věnovat pozornost, může představovat vážné ohrožení.</p>
<p>Komentář C – (pokračování) ...na úrovni 29 %, ačkoliv stále probíhala stavební realizace projektu. Do ukazatelů návštěvnosti se samozřejmě promítají ještě další okolnosti. Například poslední rok před realizací projektu mohla být návštěvnost takto vysoká právě z důvodu blížící se rekonstrukce a poslední šance vidět hrad před projektem. Návštěvnost v letech 2020 a 2021 byla sice poznamenána pandemií covid, ale zároveň byla podporována pobídkami zlevněného vstupného zřizovatele muzea - Kraje Vysočina. Právě v roce 2020 byla návštěvnost rekordní, oproti ročnímu průměru před realizací projektu (průměr mezi lety 2013 až 2016 33 106 návštěvníků) se zvýšila dokonce o 44,8 %. Uváděné hodnoty návštěvnosti se týkají skutečné návštěvnosti v interiérech hradu, tedy „platicích návštěvníků“. Na volně přístupných místech jako je nádvoří, kaple, hradní hospoda atd. není návštěvnost pro účely tohoto hodnocení evidována. Skutečná roční návštěvnost tak bude ještě výrazně vyšší.</p>

Na vědu a výzkum neměl projekt vliv. Díky realizaci nové tematické expozice mohlo dojít k významnému **rozšíření spolupráce** muzea a jeho pobočky s dalšími regionálními spolky jako je Geopark Vysočina, místní divadelní spolky, myslivecké spolky, spolky ochrany přírody apod. Nejrelevantnější dopady na realizátora a provozovatele vznikají v části srovnání ekonomických dopadů. Očekávaná **CBA analýza** odhadovala nulový hospodářský výsledek. Skutečné CBA ukazuje, že provozní výnosy mohou převýšit provozní náklady, a to až o 200 tisíc Kč ročně. V roce 2022 byly výnosy a náklady takřka vyrovnané (30 tisíc Kč), jak předpokládala prvotní CBA analýza. Absolutní hodnoty jsou zhruba 5 až 7násobné oproti očekávaným. Hlavním důvodem je zahrnutí odpisů do aktuálně sledovaných hodnot (nákladů), dále došlo k vyšší než očekávané návštěvnosti, k výraznému zdražení provozních nákladů (energie) a tím i vyššímu nastavenému vstupnému (výnosy). Důležité je, že i přes zapojení částky za odpisy, dokáže projekt generovat zisky.

Čelkové náklady projektu byly nadprůměrné ve srovnání s ostatními muzejními projekty v celé ČR. Pro realizátora, Kraj Vysočina, tvořil objem celé investice cca 17 % celkových investičních výdajů do kultury v letech 2014-2022. Z těchto důvodů může být **dopad na realizátora a provozovatele hodnocen jako významný až mimořádný**.

Pozn.: Hodnocení probíhalo za spolupráce s Muzeem Vysočiny Jihlava a správci Hradu Roštejn, pobočky muzea, s využitím výsledků ekonomické analýzy.

4.9 Aplikace modelu – druhý vybraný projekt

Tabulka 20 Hodnocení dopadů projektu Optimalizace péče o sbírky a prezentace sbírek v MVJ

Optimalizace péče o sbírky a prezentace sbírek v Muzeu Vysočiny Jihlava		Aktivita a výzva	Muzea, 76. výzva IROP
Digitalizace sbírkového fondu, pořízení odborného vybavení i vybavení pro ochranu sbírek		Příjemce/realizátor:	Muzeum Vysočiny Jihlava
		Období realizace:	11/2017 až 06/2022
		Místo realizace	Jihlava, Třešť, Kraj Vysočina
		Aktuální stav	Udržitelnost (1. rok)
		Datum vyhodnocení dopadů	26. 2. 2023 (1. verze)
<i>Dopady bodově hodnocené</i>			
Typ dopadu	Bližší rozčlenění dopadu	Hodnocení	Index
Kulturní dědictví nemovité	Záchrana kulturního dědictví		1,0
	Ochrana kulturního dědictví		
	Nové zpřístupnění KD, digitalizace		
Kulturní dědictví movité	Záchrana kulturního dědictví	10	1,0
	Ochrana kulturního dědictví	5	
	Nové zpřístupnění KD, digitalizace	1	
Rozsah vůči nemovitému dědictví	Celý rozsah/ převážná většina řešené památky		1,0
	Polovina rozsahu památky		
	Méně než polovina rozsahu		
Rozsah vůči movitému dědictví	Všechny sbírky (předměty) muzea/pobočky	10	1,0
	Cca polovina sbírky/předmětů muzea/pobočky		
	Méně než polovina sbírky/předmětů		
Rozšíření nabídky kultury a cestovního ruchu v území	Vytvoření zcela nové nabídky		1,0
	Rozšíření stávající nabídky		
	Zkvalitnění stávající nabídky	1	
Negativní dopad na dopravu v blízkém okolí	Vznik neudržitelných potíží		0,9
	Výrazné zhoršení dopravy		
	Udržitelné zhoršení dopravy		
Trh a konkurence – jedinečnost výstupu	Nový jedinečný výstup		0,9
	Zacílení do stávajícího jedinečného výstupu		
	Podpurný výstup k jedinečnému výstupu	1	
Multiplikace skutečných výstupů – změna rozsahu projektu	Nový nález - řešení ohrožujícího stavu KD		0,9
	Nový nález - zpřístupněn / prezentován		
	Nutné rozšíření záměru – provoz, funkčnost		
Dopady na vědu a výzkum	Zásadní vliv na rozvoj VaV (kvalit. i kvantit.)		0,9
	Střední vliv na rozvoj VaV (kvalit. i kvantit.)	5	
	Nízký vliv na rozvoj VaV (kvalit. i kvantit.)		
Zvýšení návštěvnosti (průměrná roční návštěvnost)	Zvýšení nad 50 %		0,9
	Zvýšení do 50 %		
	Zvýšení do 10 %		
Negativní dopad návštěvnosti – únosnost podpořeného místa	Návštěvnost nad únosnost místa		
	Návštěvnost ohrožující únosnost místa		
Vzdělání a edukace	Plnohodnotné školské vzdělávání	10	0,6

	Výstupy umožňují edukace, vzdělávací akce	5		
	Výstupy mají základní vzdělávací charakter			
Spolupráce s jinými subjekty v kulturní oblasti, CR i dalších relevantních oblastech	Rozšíření o novou nadregionální spolupráci		0,6	
	Rozšíření o novou spolupráci v rámci regionu			
	Zkvalitnění stávající spolupráce	1		
<i>Dopady sledované, nehodnocené</i>				
Úroveň ochrany památky	Nemovitě dědictví nebylo projektem řešeno			
Velikost a význam muzea	Krajské muzeum, výzkumná instituce, 43 zaměstnanců			
Typ regionu realizace	Napříč regionem			
Pot. dosah projektu (vliv)	roční návštěvnost muzea 81 tisíc os.			
<i>Dopady kvantifikovatelné a porovnatelné</i>				
Ekonomické dopady – výše investice	Ekonomické dopady – provozní		Dopady na návštěvnost	
Celkové způsobilé výdaje: 29 168 405 Kč	Očekávané CBA:		Projekt nemá přímý dopad na návštěvnost. Výstupy sice návštěvnost muzea nepřímo podporují, samy o sobě vliv na změny návštěvnosti nemají.	
Celková dotace EU: 27 721 101 Kč	2021	výnosy 66 tis. Kč náklady 66 tis. Kč		
Podprůměrný v rámci ČR	2022	výnosy 52 tis. Kč náklady 52 tis. Kč		
Podprůměr ve výzvě Muzea	Skutečné CBA včetně odpisů:			
Vysočina: 11. největší projekt	2021	výnosy 0 Kč náklady 1 531 tis. Kč		
0,22 % CZV všech projektů ČR	2022	výnosy 0 Kč náklady 1 596 tis. Kč		
0,68 % CZV všech muzeí ČR				
<i>Vyhodnocení a komentář</i>				
Souhrnný dopad na kulturní dědictví		Výstupy projektu mají střední dopad na kulturní dědictví. V části movitého dědictví dosahuje projekt nadprůměrného hodnocení. Nemovitěmu dědictví nebylo řešeno. Projekt se týkal všech podsbírek muzea, které byly digitalizovány (přesun inventárních karet a maximálních informací o sbírkových předmětech do elektronické podoby), dále se dopady promítají v části ochrany sbírkových... <i>pokračuje komentář A</i>		
Dosažená hodnota	26 b.			
Z toho nemovitě:	0 b.			
Z toho movitě:	26 b.			
Dopady na nabídku kultury a cestovní ruch		Sledován je střední dopad (spodní hranice), ačkoliv výstupy projektu nejsou přímo veřejné (dopady vznikají v odborné činnosti a v muzejních depozitářích), tj. nevznikla nová nabídka, zpřístupnění apod. Projekt má podpůrný dopad na stávající výstupy muzea a stávající nabídku (zkvalitnění vybavením pro uchování a práce se sbírkami). Největší dopad vzniká v oblasti vzdělání a edukace <i>pokračuje komentář B</i>		
Pozitivní dopad				
Dosažená hodnota	10,9 b.			
Negativní dopad				
Dosažená hodnota	0 b.			
Dopady na realizátora / provozovatele		Dopady na realizátora a provozovatele jsou v základním rozsahu. Projekt nemá žádné relevantní dopady na návštěvnost. Výstupy negenerují novou regionální a nadregionální spolupráci, ačkoliv fakticky k těmto dopadům dochází. Realizace sledovaného projektu však vedly v rovině spolupráce především ke zkvalitnění stávající spolupráce . Významnější dopady lze sledovat v oblasti vědy... <i>pokračuje komentář C</i>		
Dosažená hodnota	5,1 b.			
Roční náklad cca 1,6 mil Kč				
Významný dopad investice vzhledem k dalšímu rozpočtu				

Zdroj: Vlastní zpracování. Pozn.: **Tučně** uvedené bodové hodnoty ve sloupci *Hodnocení* mohou být v rámci jednoho dopadu sčítány

Tabulka 21 Příloha hodnoceného projektu - doplňující komentáře

<i>Doplňující komentáře</i>
<p>Komentář A – (pokračování) ...předmětů. Dopad ochrany vzniká s pořízením vybavení pro uložení sbírek (regálových systémů), zabezpečovacích systémů (elektronické zabezpečovací systémy, elektronické požární systémy, kamerové systémy, systémy monitoringu klimatu) instalovaných ve všech místech realizace (depozitární prostory v Jihlavě a Jihlavě-Helenině, v pobočce v Třešti). Digitalizace a ochrana spolu v tomto případě bezprostředně souvisí – díky digitalizaci (fotografování) dochází k časosběrnému přehledu o kvalitě a stavu předmětů, také jde o ochranu před možným odcizením nebo prostě záměně. Posledním, nejvýznamnějším dopadem je záchrana ve formě pořízení důležitého odborného vybavení pro konzervaci a restaurování sbírkových předmětů (konkrétně se jedná o laserový čisticí přístroj, rentgen, přenosný rentgen fluorescenční analyzátor, FTIR spektrometr aj.).</p>
<p>Komentář B – (pokračování) ... Výstupy mají bezprostřední dopad na realizaci edukačních aktivit muzea a také na plnohodnotné školní vzdělávání. Díky výstupům, zejména pořízenému vybavení lze nabízet úzkou spolupráci ve vzdělávání - ve středoškolské odborné činnosti, umožnění zpracování závěrečných ročníkových prací všech stupňů, projektové dny základních a středních škol, akce typu Muzejní noc a Noc vědců apod.</p>
<p>Komentář C – (pokračování) ...a výzkumu. Došlo ke zvýšení kvantity i kvality výzkumů v oblasti vědy a výzkumu. Dochází k rovnocenné partnerské spolupráci s dalšími institucemi v této oblasti. Díky pořízenému vybavení byly v oblasti vědy a výzkumu realizovány dílčí nebo jednorázové spolupráce např. s Muzeem Vysočiny Havlíčkův Brod, Muzeem Vysočiny Třebíč, Slováckým muzeem v Uherském Hradišti, Moravským zemským muzeem, Národním muzeem aj. Dlouhodobé výzkumné projekty (s externí grantovou podporou) byly navázány s institucemi jako Národní památkový ústav, ústavy Akademie věd, Vysoká škola polytechnická Jihlava, Filozofická Fakulta Masarykovy univerzity apod.</p> <p>CBA bylo stanovena při předložení projektu jako nulová. Uvedení projektu do provozu ukazuje značně výraznější náklady na provoz vyvolané především ročními odpisy majetku, což původní CBA nezahrnovalo (v roce 2022 odpisy tvoří 1,26 mil Kč, tedy zhruba 79 % všech nákladů). Vyšší jsou i další provozní náklady (revize, poplatky, energie) než bylo očekáváno. Výnosy z projektu nevznikají.</p> <p>Celkový objem investic byl mírně podprůměrný ve srovnání s ostatními muzejními projekty v celé ČR. Pro realizátora, Muzeum Vysočiny Jihlava za finanční podpory zřizovatele Kraje Vysočina, tvořil objem celé investice cca 8 % celkových investičních výdajů Kraje Vysočina do kultury v letech 2014-2022. Pokud by projekt byl realizován přímo z rozpočtu organizace, odpovídala by jeho výše více než 10násobku průměrného ročního stavu investičního fondu (průměrný roční zůstatek v letech 2017 až 2022 v hodnotě 2,89 mil. Kč). Z těchto důvodů může být dopad na realizátora a provozovatele hodnocen jako významný.</p>

Pozn.: Projekt je možné vyhodnocovat relativně krátce po konci realizace, jelikož probíhal etapově a jednotlivé výstupy byly uvedeny do provozu průběžně od roku 2019. Relevantní dopady se tak plně projevují už během prvního roku udržitelnosti.

Pozn.: Hodnocení probíhalo za spolupráce s Muzeem Vysočiny Jihlava s využitím výsledků ekonomické analýzy.

5 Výsledky a diskuse

Výsledky provedeného výzkumu, ekonomické analýzy, forma sestaveného modelu a jeho následná aplikace ukazují, že hodnocení dopadů evropských projektů v oblasti kultury je hrou kompromisů. A to v několika úrovních.

Jde o velmi specifické a široké téma, na které se lze dívat několika úhly pohledu a každý z nich bude posuzovat dopady ve své vlastní oblasti/odbornosti na úkor jiných, neméně správných pohledů. Je potřeba nalézt kompromis mezi pohledem na ochranu kulturního dědictví, pohledem na rozvoj kultury a cestovního ruchu, ekonomickými zájmy místních samospráv, realizátorů projektů apod. Výsledky a dopady projektů jsou v tomto ohledu na stejné dohodné úrovni i mezi uživatelem a „publikem“, tedy návštěvníky památkově chráněných budov a dalších, zejména muzejních objektů. V ideálním případě by vzniklé dopady měly být přínosem pro všechny, ale i v tomto případě půjde o kompromis a je nutné na dopady přesně tímto způsobem nahlížet. Pokud by ke kompromisu nedošlo, vážně hrozí, že budou vznikat negativní dopady. Bez ohledu na hledání střední cesty je jasným cílem všech možných úhlů pohledu to, aby evropské projekty přinášely pozitivní dopady, které by jednoznačně převýšily ty negativní a zároveň, aby negativní projevy byly co nejvíce eliminovány a snižovány. Pokud tomu tak je, byly získané dotační prostředky vynaloženy efektivně.

Aby dopady byly sledovány správně a s co největší vypovídající hodnotou, musí být sledovány komplexně. Proto je navržený model rozdělen do řady věcných kategorií, které se následně potkávají v souhrnném zhodnocení. Pouze komplexní model dokáže sledovat všechny kulturní oblasti a další dopady bezprostředně s kulturou související. Zároveň i tady musí nastat střední cesta mezi přílišnou obecností a maximální podrobností. Většina z uvedených dopadů by samozřejmě mohla být dále detailně rozčleněna a posuzována podle velmi specifických úhlů pohledu – například podrobně se zabývat postupy restaurování, stavebních pracích apod. Cílem této práce nebylo vyčlenit dopady až do detailních podrobností. Pokud ke kompromisu nedojde, bude model příliš obecný nebo naopak příliš podrobný, a tím i nesnadno aplikovatelný. Mohl by v obou případech sledovat nerelevantní dopady a zkreslovat souhrnné výsledky.

Vyhodnocování dopadů není (na rozdíl od fáze předkládání projektů ve sledovaném období) soutěží o získání co největšího počtu bodů v rámci sestaveného hodnotícího modelu. Bodové hodnocení je často v přímé úměře k rozsahu a synergii hodnoceného projektu.

Komplexnější projekty by logicky měly přinést více dopadů s ohledem na širší zaměření než projekty, jejichž zaměření bylo užší a specifitější. Důležité je v rámci vyhodnocení sledovat, zda pozitivní dopady, případně v jaké míře, vznikly právě v částech skutečného zaměření projektu – v částech, kam směřovala podpora. Další identifikované dopady nad rámec zaměření jsou pozitivní multiplikační výstupů.

Je důležité také zvážit časové hledisko vyhodnocování, a to opět z několika důvodů. Různé dopady se projevují v různém čase. Vyhodnocení některých může být (a mělo by být) prováděno v pravidelných intervalech, pokud jsou citlivé na změnu v čase (roční ekonomické ukazatele, návštěvnost). Některé mohou být vyhodnocovány už v průběhu realizace, zvláště pokud projekt počítá s určitou etapizací, či bezprostředně po jejím ukončení, jiné se projevují až s určitým časovým odstupem, třeba v řádu několika let. Je vhodné dopady projektů vyhodnocovat vícekrát v pravidelných intervalech pro sledování těchto možných změn. Zároveň je žádoucí, aby se při opakovaném vyhodnocování znovu sledovaly dopady dlouhodobého charakteru, zda jsou výstupy skutečně zachovány – v oblasti kultury a kulturního dědictví by dopady směřující na záchranu, ochranu a prezentování nemovitého a movitého dědictví měly časově výrazně přesahovat pětiletou dobu udržitelnosti. Zvláště s ohledem na to, že řada investic do majetku a sbírkových předmětů je prováděna primárně za účelem jejich zachování pro budoucí generace.

Až bude Řídící orgán po proplacení posledních žádostí o platbu evaluovat uplynulé programové období na úrovni celého programu nebo na úrovni kulturních výzev, patrně se ve vyhodnocování dopadů zaměří na podrobnou ekonomickou analýzu a počty zrealizovaných projektů. Dopad je to jistě, jak ukázaly výsledky této práce, relevantní, dobře měřitelný a pro dotační účely i vypovídající. Už ale plně nereflektuje faktický přínos zrealizovaných projektů. Podrobnější monitoring faktických přínosů může sledovat dopady ve vztahu k nositeli projektu, k užšímu regionu, výzvě nebo právě celému programu. Lze předpokládat, že Řídící orgán vezme v potaz také bodové vyhodnocení projektů ve fázi jejich předkládání, což přibližuje jejich faktický přínos. Ale opět nepůjde o zhodnocení všech relevantních dopadů, protože tato prvotní hodnocení reflektují pouze kulturní dědictví, žádné další dopady. Navíc je tu dopad na kulturní dědictví zúžen pouze podle primárního zaměření projektu – památka/muzeum. Sledovány tak jsou jenom práce na nemovitém kulturním dědictví nebo jenom movitém kulturním dědictví. Je zapotřebí, aby dopady na kulturní dědictví byly sledovány v kombinaci, protože pak mohou snadno uniknout důležité a relevantní dopady. To dobře ukazuje aplikace hodnotícího modelu na

první vybraný projekt (tabulka 18). Pokud by při zhodnocení výstupů a dopadů byly brány v potaz jenom zaměření do původní podpory (tj. movité kulturní dědictví), unikly by významné až mimořádné výsledky na nemovité kulturní památce. A samozřejmě i všechny další dopady uvedené ve vyhodnocení projektu. Z výzkumu je zřejmé, že dopady na kulturní dědictví jsou logicky v tomto typu zaměření ty nejdůležitější (důležitost uvádí indexace), ale v porovnání s tím další dopady například na nabídku kultury, vzdělávání a spolupráci nejsou rozhodně zanedbatelné. Navíc se ukázalo, že je důležité vnímat i negativní dopady, především ty plynoucí z příliš vysoké návštěvnosti. Zatímco v indikátorech projektů je ve výzvě Památky zvýšená očekávaná návštěvnost vnímána jako pozitivní dopad, nemusí to ve skutečnosti vždy platit. Minimálně není možné s každým dalším projektem návštěvnosti zvyšovat. Je to neudržitelné.

Velmi prakticky může širší sledování, srovnávání a hodnocení dopadů přesáhnout i hranice samotného dotačního programu. Pokud by navrženou strukturou hodnocení prošly všechny podpořené projekty, vznikl by ucelený a poměrně široký přehled skutečných dopadů a jejich rozčlenění do logických celků. Díky tomu by bylo možné vhodné zdroje (ať už z IROP, jiných EU dotačních oblastí nebo na národní úrovni) a jejich přesné zacílení do oblastí, kde kulturní dopady nejsou tak velké nebo zcela chybí (případně v rozdělení podle typů ochrany památky, podle významu a velikosti muzea atp.). Pokud budou sledovány dopady, může dojít ke snadnější a efektivnější přípravě dalších programových období a dalších kulturních výzev. Obecně se totiž hodnota dopadů projektů v čase a s růstem obdobných projektů snižuje, respektive se prohlubují disparity mezi místy a oblastmi, kde žádné dopady v kulturní oblasti nevznikly. Změnit by se tento trend mohl právě v případě výše popsaného sledování dopadů a aplikace těchto údajů do budoucích programů například ve vztahu k celé republice. Tím může docházet k vyrovnávání disparit nejenom projektových dopadů, což je podstatou celého regionálního rozvoje a podpory z evropských strukturálních a investičních fondů.

Souhrnné výsledky či další komentáře nejsou v této části již znovu opakovány, protože průběžné vyhodnocování a popisy jsou uvedeny v předchozích kapitolách – v ekonomické analýze, ve výzkumu i ve způsobu sestavení modelu.

Závěr

Práce měla za cíl zhodnotit dopady evropských projektů se zaměřením na kulturní investiční projekty na území Kraje Vysočina. Cíle bylo dosaženo v souladu se zadáním, a to zhodnocením dopadů po ekonomické stránce a dále vytvořením hodnotícího modelu pro sledování a vyhodnocování relevantních dopadů kulturních investičních projektů.

Model je aplikovatelný na projekty realizované v rámci Integrovaného regionálního operačního programu z výzev Památky a Muzea. S drobnými úpravami může být dobře využit i pro dopady projektů ve výzvě Knihovny či pro obdobné projekty financované z jiných zdrojů – vlastní akce, projekty z INTERREG, Fondů EHP a Norska apod.

V modelu se setkávají částečně kritéria z metodiky TIA, sledovaná kritéria z fáze vyhodnocování projektových žádostí, ale také větší část nově definovaných dopadů, ve většině případů přesahující jenom prosté sledování výstupů na kulturního dědictví. Důležitost modelu lze spatřovat v tom, že propojuje projekty ze dvou výzev, sleduje pozitivní i negativní dopady, na něž dává ucelený náhled z několika úhlů pohledu. Navíc výstupy hodnocení jsou přínosné jak pro žadatele projektu či provozovatele podpořeného objektu, tak i pro potřeby sledování souhrnných výstupů ve vztahu k určitému území.

Výsledky práce uvádějí významné ekonomické dopady kulturních evropských projektů na sledovaném a poskytují cenné informace pro další plánování a hodnocení investičních projektů v oblasti kultury nejenom v Kraji Vysočina, ale také na úrovni celých výzev či programů viz komentář v předchozí kapitole.

Sledování dopadů a jejich hodnocení bude mít ještě větší význam v novém programovém období IROP 2021-2027 v obdobných dotačních výzvách. Oproti období 2014-2020 nejsou projekty bodově hodnoceny ani ve fázi podaných projektových žádostí, pro podporu postačí splnění podmínek formálních náležitostí a přijatelnosti. O to důležitější bude aplikace vyhodnocovací modelu směrem ke kulturnímu dědictví, území, programu či k samotným příjemcům dotační podpory.

6 Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace:

DAVID, Petr a Vladimír SOUKUP. *Velká turistická encyklopedie*. V Praze: Knižní klub, 2008. 320 s. ISBN 978-80-242-2326-1.

DOLEŽAL, Jan, Jiří KRÁTKÝ a Ondřej CINGL. *5 kroků k úspěšnému projektu: 22 šablon klíčových dokumentů a 3 kompletní reálné projekty*. Praha: Grada, 2013. Management (Grada). 192 s. ISBN 978-80-247-4631-9.

FIALA, Petr. *Projektové řízení: modely, metody, analýzy*. Praha: Professional Publishing, 2004. 276 s. ISBN 80-86419-24-X.

FIALA, Petr. *Řízení projektů*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 185 s. ISBN 978-80-245-2061-2.

FIELDING, Paul J. *Jak správně řídit projekty: osvojte si nezbytné dovednosti pro časově a finančně efektivní řízení projektů*. Přeložil Dagmar KLEINOVÁ. V Brně: Lingea, 2020. Vstříc úspěchu. 250 s. ISBN 978-80-7508-622-8.

HALÁMEK, Petr. *Projektový cyklus v EU*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 73 s. ISBN 80-210-3552-8.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.

KRAJ VYSOČINA. *Výroční zpráva 2015*. Kraj Vysočina, 2016. 147 s. ISBN 978-80-87521-29-8.

KRAJ VYSOČINA. *Výroční zpráva 2020*. Kraj Vysočina, 2021. 149 s. ISBN 978-80-87521-53-3.

JURÁŇOVÁ, Hana a Karolína JUHÁSZOVÁ. *Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech + CD*. Olomouc: ANAG, [2017]. Účetnictví (ANAG). 500 s. ISBN 9788075540850.

MINISTERSTVO KULTURY ČR. *Státní kulturní politika 2021-2025+*. Praha: Ministerstvo kultury ČR. 51 s. ISBN 978-80-87546-41-3.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů EU*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2022. 55 s. ISBN 978-80-7538-420-1.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - Národní orgán pro koordinaci, 2015. 47 s. ISBN 978-80-7538-009-8.

MORGAN, David L. *Ohniskové skupiny jako metoda kvalitativního výzkumu*. Tišnov: Sdružení SCAN, 2001. Metodologie. 99 s. ISBN 80-85834-77-4.

OCHRANA, František. *Hodnocení veřejných zakázek a veřejných projektů*. Vyd. 3. přeprac. Praha: ASPI, 2004. 202 s. ISBN 80-85963-96-5.

OCHRANA, František, Michal PLAČEK, Milan PŮČEK a Antonín ŠIMČÍK. *Management a hospodaření muzeí*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2018. 242 s. ISBN 978-80-246-3638-2.

Pravidla, příručky, strategie:

CASSIA DEVELOPMENT & CONCUSLING, s. r. o., BERMAN GROUP, s. r. o. a FAKULTA ARCHITEKTURY ČVUT. *Metodika hodnocení územních dopadů intervencí/projektů*. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (PDF). [cit. 10. 10. 2022]. Dostupný z: <https://www.tiammr.cz/metodika-hodnoceni-uzemnich-dopadu>.

Cassia Development & Consulting, s.r.o., Berman Group, s.r.o. a Fakulta Architektury ČVUT

KRAJSKÁ KNIHOVNA VYSOČINY. *Koncepce výkonu regionálních funkcí knihoven v Kraji Vysočina*. [online]. (PDF). [cit. 10. 08. 2022]. Dostupný z: https://www.kr-vysocina.cz/assets/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4107434.

NÁRODNÍ PORADENSKÉ A INFORMAČNÍ STŘEDISKO PRO KULTURU. *Návštěvnost muzeí a galerií v roce 2019*; platnost od 20. 6. 2020. [online]. NIPOS, 2020. (PDF). [cit. 10. 08. 2022]. Dostupný z: <https://www.statistikakultury.cz/navstevnost-muzei-pamatniku-a-galerii/>.

MEPCO, s.r o. a CENTRUM INVESTIC, ROZVOJE A INOVACÍ. *Integrovaný plán rozvoje území Jihlavské sídelní aglomerace, verze 1.12*; platnost od 2. 6. 2021. [online].

MEPCO, s. r. o. (PDF) [cit. 10. 08. 2022]. Dostupný z: <https://www.jihlava.cz/integrovaný-plan-rozvoje-uzemi-jihlavske-sidelni-aglomerace-verze-1-9/d-529294/p1=103675>.

MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. *Fondy EHP a Norska 2014-2021: Program Kultura ve zkratce*. [online]. Ministerstvo financí (PDF) [cit. 01-10-2022]. Dostupný z:

https://www.eeagrants.cz/assets/cs/media/EHP-fondy_Letak_2021-11_Program-Kultura-ve-zkratce.pdf.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný regionální operační program pro období 2014–2020, verze 2.0.* ze dne 26. 5. 2021 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj (PDF) [cit. 01-10-2022] Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/zakladni-dokumenty/programovy-dokument-irop>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, pro všechny specifické cíle a výzvy, vydání 1.13;* platnost od 15. 10. 2019. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. (PDF) [cit. 10. 08. 2022]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/dokumenty/obecna-pravidla-pro-zadatele-a-prijemce>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Obecná pravidla pro žadatele a příjemce, pro všechny specifické cíle a výzvy, vydání 1.2;* platnost od 2. 11. 2015. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. (PDF) [cit. 2023-02-02]. Dostupný z:

<https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/zakladni-dokumenty/obecna-pravidla-pro-zadatele-a-prijemce/archiv-obecna-pravidla-pro-zadatele-a-prijemce>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Specifická pravidla pro žadatele a příjemce. Kolová výzva č. 21 Muzea, vydání 1.4;* platnost od 20. 8. 2018. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. (PDF) [cit. 10. 08. 2022]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/vyzvy/seznam/vyzva-c-21-muzea>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Specifická pravidla pro žadatele a příjemce. Kolová výzva č. 25 Knihovny, vydání 1.4;* platnost od 20. 8. 2018. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. (PDF) [cit. 10. 08. 2022]. Dostupný z: <https://irop.mmr.cz/cs/vyzvy/seznam/vyzva-c-25-knihovny>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *TIA Hodnocení územních dopadů projektových záměrů - brožura.* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj. (PDF) [cit. 10. 10. 2022]. https://www.tiammr.cz/files/uploads/brozura/tia_brozura-1.pdf.

Zákony, nařízení:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 2018/1046.

Internetové zdroje:

BUSINESSINFO.CZ – OFICIÁLNÍ PORTÁL PRO PODNIKÁNÍ A EXPORT. *Evropská komise schválila Česku Dohodu o partnerství a první program pro období 2021-2027.*

[online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupný z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/evropska-komise-schvalila-cesku-dohodu-o-partnerstvi-a-prvni-program-pro-obdobi-2021-2027/>.

ČESKÝ ROZHLAS. *Muzeum nové generace zasáhne vaše smysly. ,Vtáhne návštěvníky do příběhu, 'slibují ve Žďáru nad Sázavou.* [online]. [cit. 2022-08-26]. Dostupný z:

https://www.irozhlas.cz/kultura/vytvarne-umeni/muzeum-nova-generace-smysly-pribeh_2208022222_voj.

DOTACE EAGRI. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020.* [online].

[cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/programove-dokumenty/dohoda-o-partnerstvi-pro-programove.html>.

DOTACEEU.CZ. *Integrované nástroje.* [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z:

[https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/i/integrované-nástroje-\(1\)](https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/i/integrované-nástroje-(1))

DOTACEEU.CZ. *Investiční projekt.* [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z:

<https://dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/i/investicni-projekt>.

DOTACEEU.CZ. *Informace o fondech.* [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z:

<https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech>.

DOTACEEU.CZ. *Programové období 2014-2020.* [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z:

<https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020>.

DOTACEEU.CZ. *Regiony regionální politiky.* [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z:

<https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>

EPŘEHLEDY.CZ. *Kraje v ČR a počet obyvatel, průměrná mzda a nezaměstnanost.*

[online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z:

https://eprehledy.cz/kraje_pocet_obyvatel_hruba_mzda_nezamestnanost.php

EUROACTIV. *Regionální politika EU na mapě. Co jsou to NUTS regiony?* [online]. [cit.

2022-08-10]. Dostupné z:

https://eprehledy.cz/kraje_pocet_obyvatel_hruba_mzda_nezamestnanost.php

EUROPROJECT. *Integrovaný regionální operační program 2014 - 2020.* [online]. [cit.

2022-06-26]. Dostupné z: <https://www.europroject.cz/o-nas/dotace-2007-2020/dotacni-programy-2014-2020/integrovaný-regionalni-operacni-program-2014-2020/>.

EUROSKOP. *Přehled fondů*. [online]. [cit. 2022-06-26]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu>.

EUROSKOP. *Regionální politika 2014-2020*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/ja-a-eu/fondy/prehled-fondu>.

ICOM ČESKÁ REPUBLIKA. *Definice muzea*. [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://icom-czech.mini.icom.museum/icom/definice-muzea/>

IROP. *Kulturní památky na Seznamu národních kulturních památek podporovatelné z IROP k 1. lednu 2014*. [online]. [cit. 2022-08-24]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/zadatele-a-prijemci/dokumenty/zakladni-dokumenty/ostatni-dokumenty/zachovani-a-ochrana-zp-a-podpora-ucinneho-vyuzivan/kulturni-pamatky-na-seznamu-narodnich-kulturnich-pamatek-podporovateln>.

IROP. *Výzvy IROP 2014-2020: Kultura*. [online]. [cit. 2022-10-30]. Dostupné z: <https://irop.mmr.cz/cs/vyzvy?Tema=11&subjekt=0&Mesto=0&search=>.

KRAJ VYSOČINA. Analytické a statistické služby - veřejnost: [online]. [cit. 2023-02-01]. <https://analytika.kr-vysocina.cz/SitePages/DomovskaStranka.aspx>

KRAJ VYSOČINA. *Evropské projekty*: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/evropske-projekty.aspx> [online]. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/Transparentni-kraj.aspx>

KRAJ VYSOČINA. *Muzea, galerie, pamětní síně a expozice v Kraji Vysočina - Havlíčkův Brod*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/havlickuv-brod/ds-300344/p1=4681>.

KRAJ VYSOČINA. *Muzeum Vysočiny Jihlava řeší výzkumné projekty*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/muzeum-vysociny-jihlava-resi-vyzkumne-projekty-zatim-jako-jedine-v-kraji/d-4065770/p1=3380>.

KRAJ VYSOČINA. *Seznam příspěvkových organizací v oblasti kultury*. [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/seznam-prispevkovych-organizaci-v-oblasti-kultury/ds-300224/p1=1102>.

KRAJ VYSOČINA. *Transparentní kraj*: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/Transparentni-kraj.aspx> [online]. [cit. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://analytika.kr-vysocina.cz/Stranky/Transparentni-kraj.aspx>

KURZY CZ. *Jednotný kurz v roce 2016, historie kurzů měn.* [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: https://www.kurzy.cz/kurzy-men/kurzy.asp?A=H&rok_source=0&interval_typ=1&rok=2016.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *CLLD.* [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/stara-ud/integrované-nastroje/clld>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrované nástroje v České republice - mapa.* [online]. [cit. 2022-10-10]. Dostupné z: https://mmr.cz/getmedia/3cc15d56-5883-4945-b41a-3ec561403708/IN_201602.jpg.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *IPRÚ.* [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/ud-typy/stara-ud/integrované-nastroje/ipru>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *TIA – Hodnocení územních dopadů.* [online]. [cit. 2022-10-10]. Dostupné z: <https://www.tiammr.cz/o-projektu>.

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM. *Moravské zemské muzeum* [online]. MZM [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <http://www.mzm.cz/zamek-moravec>

PODNIKATEL.CZ. *Focus Group.* [online]. [cit. 2022-10-10]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/pruvodce/obchodni-znacka-brand/focus-group/>

TŘEBÍČ. *Pod ochranu UNESCO patří nově také zámek v Třebíči.* [online]. [cit. 2022-08-10]. Dostupné z: <https://www.trebic.cz/pod-ochranu-unesco-patri-nove-take-zamek-v-trebici/d-40007>.

7 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk:

7.1 Seznam obrázků

Obrázek 1	Mapa IPRÚ	29
Obrázek 2	Mapa NUTS II	31
Obrázek 3	Národní kulturní památky a památkově chráněná území v Kraji Vysočina ..	33
Obrázek 4	Proces hodnocení územního dopadu.....	46

7.2 Seznam tabulek

Tabulka 1	Nemovité památky oprávněné k podpoře	36
Tabulka 2	Kritéria věcného hodnocení projektů.....	52
Tabulka 3	Je projekt hodnocen a sledován v různých fázích životního cyklu?.....	55
Tabulka 4	Souhrn - ČR	58
Tabulka 5	Statistika – ČR. Údaje z právního aktu.....	59
Tabulka 6	Souhrn – Kraj Vysočina.....	61
Tabulka 7	Statistika – Vysočina. Údaje z právního aktu	62
Tabulka 8	Plně dokončené projekty v Kraji Vysočina k 01/2023	63
Tabulka 9	Porovnání mezi všemi kraji	64
Tabulka 10	Bližší srovnání Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje	66
Tabulka 11	Srovnání integrovaných projektů – Vysočina a Jihočeský kraj	68
Tabulka 12	Roční výdaje krajského rozpočtu do nemovitého majetku v oblasti kultury.	70
Tabulka 13	Srovnání dotace IROP s dalšími projekty z vlastních zdrojů	71
Tabulka 14	Srovnání EU projektů s realizací Krajské knihovny Vysočiny	72
Tabulka 15	Zaznamenané dopady a jejich četnosti	81
Tabulka 16	Zaznamenané dopady z metodiky TIA a jejich četnosti.....	83
Tabulka 17	Hodnotící model	96
Tabulka 18	Hodnocení dopadů projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic... ..	98
Tabulka 19	Příloha hodnoceného projektu - doplňující komentáře.....	100
Tabulka 20	Hodnocení dopadů projektu Optimalizace péče o sbírky v MVJ	102
Tabulka 21	Příloha hodnoceného projektu - doplňující komentáře.....	104
Tabulka 22	Seznam výzev IROP	120
Tabulka 23	Kritéria hodnocení projektové žádosti ve výzvě Muzea.....	122

Tabulka 24	Příklad hodnocení projektu ve fázi realizace	124
Tabulka 25	Příklad sledování indikátorů projektu ve fázi realizace	124
Tabulka 26	Všechny projekty v Kraji Vysočina	125

7.3 Seznam grafů

Graf 1	Alokace ESI fondů	24
Graf 2	Intervalové rozdělení všech kulturních projektů v ČR ve vztahu k CZV	60
Graf 3	Celkové způsobilé výdaje všech projektů v ČR – poměr mezi aktivitami	60
Graf 4	Intervalové rozdělení kulturních projektů na Vysočině ve vztahu k CZV	62
Graf 5	Počet podpořených projektů v rozdělení podle krajů	65
Graf 6	Dotace EU a její průběžné čerpání v jednotlivých krajích (k 01/2023)	65
Graf 7	Intervalové porovnání projektů na Vysočině a v Jihomoravském kraji	67
Graf 8	CZV integrovaných projektů v Kraji Vysočina a Jihočeském kraji	69
Graf 9	Investiční výdaje Kraje Vysočina v oblasti kultury (2014-2022)	73
Graf 10	Investiční výdaje Kraje Vysočina (2014 až 2022)	74

7.4 Seznam diagramů

Diagram 1	Základní rozčlenění dopadů	87
Diagram 2	Postup u dopadů, kterou jsou bodově hodnoceny	89
Diagram 3	Dopad na kulturní dědictví	90
Diagram 4	Dopad na nabídku kultury a cestovního ruchu	90
Diagram 5	Dopad na kulturní dědictví po stránce rozsahu	91
Diagram 6	Dopad na trh a konkurenci – jedinečnost výstupu	91
Diagram 7	Dopad na multiplikaci skutečných výstupů	92
Diagram 8	Dopady na návštěvnost a únosnost místa	92
Diagram 9	Dopad na vzdělání	93
Diagram 10	Dopad na spolupráci	93
Diagram 11	Negativní dopady na dopravu v blízkém okolí	94
Diagram 12	Dopad na vědu a výzkum (VaV)	94
Diagram 13	Rozdělení dopadů podle souhrnných oblastí	95

7.5 Seznam použitých zkratk

CBA	angl. Cost-benefit Analysis (Analýza nákladů a výnosů)
CMA	angl. Cost Minimization Analysis (Analýza minimalizace nákladů)
CUA	angl. Cost Utility Analysis (Analýza nákladů a užítku)
CLLD	anlg. Community Led Local Development (Komunitně místně vedený rozvoj)
CRR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
CZV	celkové způsobilé výdaje
ČR	Česká republika
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EHP	Evropský hospodářský prostor
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
EU	Evropská unie
ESF	Evropský sociální fond
ESI	Evropské strukturální a investiční fondy
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
HDP	hrubý domácí produkt
KČ	Koruna Česká
KD	kulturní dědictví
mil.	milion
mld.	miliarda
NUTS	fr. Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques (Nomenklatura územních statistických jednotek)
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	Integrované teritoriální investice
PA	právní akt
PCM	angl. Project Cycle Management (Řízení projektového cyklu)
p. o.	příspěvková organizace
ŘO	řídící orgán

SR	státní rozpočet
ITA	angl. Territorial Impact Assessment
UNESCO	angl. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
ÚSC	územně samosprávný celek
VaV	věda a výzkum
WTA	angl. Willingness to accept (Ochota přijmout)
WTP	Willingness to pay (Ochota platit)

Přílohy

Příloha A	Přehled vyhlášených výzev
Příloha B	Hodnocení projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic
Příloha C	Přehled projektů realizovaných v Kraji Vysočina
Příloha D	Žádost o podklady CRR
Příloha E	Podklady poskytnuté Krajem Vysočina
Příloha F	Podklady poskytnuté Muzeem Vysočiny Jihlava, p. o.

Příloha A Přehled vyhlášených výzev

Tabulka 22 Seznam výzev IROP

Kulturní výzvy IROP 2014-2020 pro území Kraje Vysočina			
Číslo výzvy ŘO	Výzva	Druh výzvy	Celková alokace výzvy (EFRR + státní rozpočet)
13	Revitalizace vybraných památek	Individuální, kolová	3,8 mld. Kč
21	Muzea	Individuální, kolová	2,5 mld. Kč
25	Knihovny	Individuální, průběžná	1,0 mld. Kč
41 (dále podvýzvy IPRÚ)	Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví-int. proj. IPRÚ	Integrovaná, průběžná	740 mil. Kč
52	Revitalizace vybraných památek II.	Individuální, kolová	5,5 mld. Kč (stav po navýšení z 09/2020)
55	Kulturní dědictví - integrované projekty CLLD	Integrovaná, průběžná	291 mil. Kč
76	Muzea II	Individuální, kolová	2,3 mld. Kč (stav po navýšení z 09/2020)
41 (8. výzva IPRÚ)	IPRÚ-Jihlava-SC 3.1- ZLEPŠENÍ KVALITY NÁRODNÍCH KULTURNÍCH PAMÁTEK	Integrovaná, průběžná	31 mil. Kč
41 (30. výzva IPRÚ)	IPRÚ-Jihlava-SC 3.1- Zlepšení kvality paměťových institucí	Integrovaná, průběžná	30 mil. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování z dat poskytnutých CRR, mmr.cz

Uvedené alokace se vztahují k území celé České republiky. V přehledu výzev nejsou uvedeny podvýzvy IPRÚ z jiných aglomerací. Tyto podvýzvy vychází z výzvy IROP č. 41. Taktéž nejsou uvedeny výzvy navazující na výzvu č. 48 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví, jelikož se jedná o integrované projekty ITI. Tento nástroj nebyl na území Vysočiny aplikován. Údaje z výzev mimo uvedený přehled výše vstupují do ekonomické analýzy.

Příloha B Hodnocení projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic

Projekt: Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic

Žadatel: Kraj Vysočina

Registrační číslo projektu: CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001630

Fáze podání projektu:

Sledovaný projekt získal ve všech sledovaných kritériích maximální počet bodů. Hodnocení projektu při předložení projektové žádosti bylo odůvodněno následovně (zkrácená parafrázovaná verze hodnocení):

Tabulka 23 Kritéria hodnocení projektové žádosti ve výzvě Muzea

Kritérium	Bodová škála	Způsob sledování, odůvodnění
Podmínky uchování a prezentace sbírkových předmětů	0 bodů 10 bodů	Žadatel ve studii proveditelnosti projektu a ve fotodokumentaci uvádí, zda jsou současné podmínky pro uchování a prezentaci sbírek vyhovující, či nikoliv. V případě nevyhovujících podmínek je projekt v této části hodnocen 10 body.
Projektem je řešeno zabezpečení sbírkového fondu nebo jeho částí	0 bodů 5 bodů 10 bodů	Žadatel ve studii proveditelnosti popisuje zabezpečení sbírkového fondu a konkrétní aspekty. 10 bodů = projekt řeší požární ochranu, ochranu sbírkových předmětů před odcizením, ochranu před vniknutím osob, ochranu před manipulací s předměty. 5 bodů = projekt řeší alespoň jeden z výše uvedených aspektů.
Harmonogram projektu je reálný a proveditelný	0 bodů 10 bodů	V případě harmonogramu reálného, proveditelného, respektujícího termíny,

		rezervy a prodlevy v závislosti na podstatu projektu, je projekt hodnocen 10 body.
Projekt uvádí hlavní možná rizika a jejich eliminaci	0 bodů 3 body 5 bodů	Žadatel v projektové žádosti uvádí rizika a jejich eliminaci (v realizační fázi i v udržitelnosti).

Zdroj: Vlastní zpracování. Podklady k projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic byly poskytnuty pro účely této práce Krajem Vysočina.

- **Podmínky uchování a prezentace sbírkových předmětů (10 bodů):**

Současné podmínky jsou nevyhovující z důvodu statických poruch nosných konstrukcí, napadení dřevěných konstrukcí škůdci, expoziční prostory nevyhovují po stavebně technické stránce (netěsnost oken, izolace podlah, vysoká vlhkost), zastaralost výstavního zařízení bez možnosti regulace a kontroly klimatu.

- **Projekt řeší zabezpečení sbírkového fondu a jeho částí (10 bodů):**

Zabezpečení sbírkového fondu je řešeno všemi aspekty sledovatelnými při hodnocení.

- **Harmonogram realizace projektu je reálný a proveditelný (10 bodů):**

Harmonogram byl shledán jako reálný a proveditelný. Žadatel si uvědomuje nutnost koordinace stavebních prací s realizací expozic. Harmonogram počítá s dostatečnými rezervami, i pro možné zrušení/opakování zadávacích řízení.

- **Uvedení hlavního rizik v realizační fázi i ve fázi udržitelnosti a způsoby jejich eliminace (5 bodů):**

Projektová žádost uvádí rizika a jejich řešení. Žadatel se analýze případných rizik věnoval.

Fáze realizace a ukončení projektu:

Tabulka 24 Příklad hodnocení projektu ve fázi realizace (Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic, 5. etapa projektu)

Aktivita	Popis aktivity (<i>Pouze zkrácený popis pro účely této práce</i>)
Zajištění vyšší bezpečnosti návštěvníků	<ul style="list-style-type: none">- Statické zajištění skal na nádvoří a blízkého okolí hradu ohrožující návštěvníky i technický stav celého východního křídla objektu- Restaurování fragmentu vstupní brány
Zabezpečení a osvětlení objektů	<ul style="list-style-type: none">- Osazení nové vstupní brány – mechanické zabezpečení proti vniknutí osob do objektu mimo provozní dobu
Odstraňování přístupových bariér	<ul style="list-style-type: none">- Restaurování schodiště a doplnění stupnic – nástup do věže a expoziční trasu B- Dláždění nádvoří – nástupních cest ke kapli a na expoziční trasu A
Další klíčové aktivity projektu nebyly v této etapě řešeny.	

Zdroj: Vlastní zpracování. Podklady k projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic byly poskytnuty pro účely této práce Krajem Vysočina.

Tabulka 25 Příklad sledování indikátorů projektu ve fázi realizace (Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic, 5. etapa projektu)

Indikátor	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Změna
Počet nově zpřístupněných a zefektivněných podsbírek a fondů	0	7	7
Počet nově zpřístupněných a zefektivněných podsbírek a fondů	23,07	53,85	15,39

Zdroj: Vlastní zpracování. Podklady k projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic byly poskytnuty pro účely této práce Krajem Vysočina.

Příloha C Přehled projektů realizovaných v Kraji Vysočina

Tabulka 26 Všechny projekty v Kraji Vysočina

Název projektu	Aktivita	Žadatel	Ukončení	CZV (Právní akt)	Dotace EU (PA)	Dotace SR (PA)	Skutečný CZV k 01/2023
Státní zámek Telč - Růže Vysočiny	Památky	Národní památkový ústav	V roce 2023	210 870 789 Kč	179 240 171 Kč	0 Kč	62 602 496 Kč
OBNOVA POUTNÍHO KOSTELA SV. JANA NEPOMUCKÉHO NA ZELENÉ HOŘE VE ŽĎÁRU NAD SÁZAVOU - II.ETAPA	Památky	Římskokatolická farnost Žďár nad Sázavou - II	V roce 2023	118 041 131 Kč	100 334 961 Kč	0 Kč	29 180 106 Kč
Záchrana kostela svaté Markéty v Jaroměřicích nad Rokytnou, barokní perly Vysočiny	Památky	Římskokatolická farnost Jaroměřice nad Rokytnou	V roce 2023	99 911 638 Kč	84 924 892 Kč	0 Kč	90 171 390 Kč
Moravské zemské muzeum, stálá expozice SZ Moravec	Muzea	Moravské zemské muzeum	V roce 2023	97 535 713 Kč	82 905 356 Kč	0 Kč	851 660 Kč
ZCR - Památková obnova Zámku Červená Řečice	Památky	Zámek Šebestián, družstvo	V roce 2023	97 052 281 Kč	82 494 439 Kč	0 Kč	86 652 105 Kč
Hrad Roštejn - zpřístupnění nových expozic	Muzea	Kraj Vysočina	01/2021	68 460 872 Kč	58 191 742 Kč	3 423 044 Kč	65 111 357 Kč
Revitalizace památek v historickém centru města Telče	Památky	Město Telč	V roce 2023	59 041 456 Kč	50 185 238 Kč	0 Kč	31 878 444 Kč

Rehabilitace fasád kláštera Premonstrátů v Želivě	Památky	Kanonie premonstrátů v Želivě	09/2020	58 843 229 Kč	50 016 745 Kč	5 884 323 Kč	58 842 941 Kč
Klášter Želiv - Galerie Stará prelatura	Památky	Kanonie premonstrátů v Želivě	V roce 2023	47 345 181 Kč	40 243 404 Kč	0 Kč	10 391 601 Kč
Obnova poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou	Památky	Římskokatolická farnost Žďár nad Sázavou - II	12/2021	44 856 880 Kč	38 128 348 Kč	4 485 688 Kč	44 856 880 Kč
Optimalizace péče o sbírky a prezentace sbírek v Muzeu Vysočiny Jihlava	Muzea	Muzeum Vysočiny Jihlava, příspěvková organizace	06/2022	34 256 588 Kč	29 118 100 Kč	1 712 829 Kč	29 168 405 Kč
Muzeum Vysočiny Jihlava - modernizace expozic	MUZEÁ	Muzeum Vysočiny Jihlava, příspěvková organizace	V roce 2023	33 000 000 Kč	28 050 000 Kč	0 Kč	0 Kč
Kompletní rekonstrukce krovu a pláště střechy hlavní lodi a presbytáře kostela sv. Jakuba Většího v Jihlavě	Památky	Královská kanonie premonstrátů na Strahově	08/2019	30 920 630 Kč	26 282 535 Kč	3 092 063 Kč	26 685 583 Kč
Obnova premonstrátského kláštera v Nové Říši	Památky	Kanonie premonstrátů v Nové Říši	V roce 2023	18 979 119 Kč	16 132 251 Kč	0 Kč	15 847 125 Kč
Modernizace a rozšíření expozic v pobočce Muzeu řemesel Moravské Budějovice	Muzea	Muzeum Vysočiny Třebíč, příspěvková organizace	04/2022	16 965 980 Kč	14 421 083 Kč	848 299 Kč	16 965 980 Kč

Rekonstrukce střechy a krovu věže Sv. Ducha v Telči	Památky	Město Telč	09/2018	14 150 917 Kč	12 028 279 Kč	707 546 Kč	13 185 440 Kč
NKP SH Lipnice nad Sázavou - obnova šindelových střech a osvětlení nádvoří	Památky	Národní památkový ústav	12/2022	3 000 000 Kč	2 850 000 Kč	0 Kč	3 000 000 Kč
Revitalizace kostela sv. Jiří v Řečici	Památky	Římskokatolická farnost Lipnice nad Sázavou	10/2019	2 299 305 Kč	2 184 340 Kč	0 Kč	2 299 305 Kč
Rekonstrukce střešního pláště Štáflova chalupa	Památky	Město Havlíčkův Brod	09/2019	1 697 923 Kč	1 613 027 Kč	0 Kč	1 678 540 Kč
Rehabilitace oltáře v kapli sv. Anny	Památky	Kanonie premonstrátů v Nové Říši	08/2021	1 327 922 Kč	1 261 526 Kč	0 Kč	1 301 610 Kč
Oprava a zpřístupnění hradební zdi Palackého 27 - Hradební	Památky	Ing. Petr Píza	V roce 2023	1 234 970 Kč	1 173 222 Kč	0 Kč	0 Kč
Obnova ohradních zdí zámeckého parku v Brtnici - anglická zahrada/úvoz	Památky	Město Brtnice	07/2019	1 000 000 Kč	950 000 Kč	0 Kč	1 000 000 Kč
Rehabilitace studny v Rajské zahradě konventu Kláštera Želiv	Památky	Kanonie premonstrátů v Želivě	03/2019	698 950 Kč	664 003 Kč	0 Kč	684 600 Kč
NKP zámek Náměšť nad Oslavou - restaurování plastik na vstupním mostě	Památky	Národní památkový ústav	09/2020	428 145 Kč	406 738 Kč	0 Kč	380 075 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování z dat CRR

Příloha D Žádost o podklady CRR

13.03.23 18:57

Seznam Email

PB

Pavel Buňat

24. 10. 2022, 10:16

Komu: Renata.Markova@crr.cz

Žádost o poskytnutí informací

Vážená paní ředitelko,
dovoluji si Vás oslovit ve věci žádosti poskytnutí informací a údajů pro účely diplomové práce.

Studuji na České zemědělské univerzitě v Praze, obor Veřejná správa a regionální rozvoj. Aktuálně se věnuji závěrečné diplomové práci pod vedením Ing. Romana Kvasničky, Ph. D. se zaměřením na Hodnocení dopadů evropských projektů v ČR: Kulturní investiční projekty v Kraji Vysočina. Práce sleduje programové období 2014-2020 a projekty realizované v rámci Integrovaného regionálního operačního programu.

Níže uvedené informace žádám pro ekonomickou analýzu dopadů, která je součástí vlastní práce. Součástí vlastní práce jsou následující dílčí kroky:

Intelligence: Způsob hodnocení projektů při předkládání v porovnání s vyhodnocením po realizaci
Design: Ekonomická-finanční analýza. Sestavení návrhu modelu hodnocení dopadů projektů (výzkum na základě Ohniskové skupiny, vazba na Metodiku TIA).
Choice: Vyhodnocení ekonomické analýzy a výzkumu. Finalizace modelu a sestavení kritérií hodnocení dopadů. Aplikace výsledku na dva vybrané projekty.

Pro finanční analýzu si dovoluji žádat o následující údaje (pokud je to možné z hlediska veřejnosti těchto údajů a technických možností Centra pro regionální rozvoj):

Přehled všech projektů realizovaných z výzev IROP č. 13, 21, 25, 41, 48, 52, 55 a 76 IROP 2014-2020. A to včetně projektů z podvýzev v rámci IPRÚ, ITI, CLLD.

Prosím o uvedení těchto projektů s následujícími údaji:

- o Celkový rozpočet projektu resp. podíl dotace;
- o Rozpočet projektu ve fázi podání projektu a ve fázi ukončení projektu (srovnání odhadovaného a skutečného rozpočtu). V případě stále realizovaných projektů postačí uvedení počátečního rozpočtu, případně aktuálního dle ŽoZ či ŽoP;
- o Pokud je to možné, o rozdělení projektů podle místa realizace (kraje);
- o Rozdělení rozpočtu na investice a neinvestice – pokud není možné nebo je technicky náročné tyto údaje poskytnout u všech projektů, postačí mi tyto údaje u projektů realizovaných v Kraji Vysočina, Jihomoravském kraje a v rámci IPRÚ Jihlavské sídlení aglomerace a IPRÚ České Budějovice;
- o Vyčlenění výdajů projektů, které se týkaly pouze stavební obnovy muzeí, památek, knihoven;
- o V případě projektů v rámci aktivity Památky o uvedení údajů k indikátoru Zvýšení očekávaného počtu návštěv (výchozí hodnota / cílová hodnota).

Žádám o zaslání údajů elektronicky v libovolném formátu na e-mailovou adresu pavelbunat@post.cz
Prosím o zaslání předpokládané výše úhrady nákladů, budou-li účtovány.

Informace žádám jako fyzická osoba.

Pavel Buňat

Dat. narození: 13. 4. 1994

trvale bytem: č. p. 123, 582 57 Lípa

<https://email.seznam.cz/?i&q=prefix%3Amarkova&mid=6591>

1/2

Příloha E Podklady poskytnuté Krajem Vysočina

KRAJSKÝ ÚŘAD KRAJE VYSOČINA
Odbor sekretariátu hejtmána
Žitkova 1892/57, 586 01 Jihlava, Česká republika
tel.: 664 602 126 e-mail: posta@kr-vysocina.cz

Potvrzení o poskytnutí podkladů

Student České zemědělské univerzity v Praze Bc. Pavel Buňat požádal dne 6. 1. 2023 při osobní konzultaci na oddělení tiskovém Odboru sekretariátu hejtmána Krajského úřadu Kraje Vysočina o podklady pro zpracování diplomové práce.

Na základě konzultace a žádosti byly dne 18. 1. 2023 poskytnuty následující podklady pro účely zpracování diplomové práce „Hodnocení dopadu evropských projektů v ČR: Kulturní investiční projekty v Kraji Vysočina“:

- Datový soubor „Investice“ obsahující:
 - Objem investic Kraje Vysočina dle druhu mezi lety 2014 až 2022,
 - Objem investic do organizací v letech 2014 až 2022
 - Objem investic dle odvětví (Kultura) s rozdělením na investiční příspěvky, projekty EU a projekty z vlastního rozpočtu
- Údaje z vyhodnocení projektu „Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic“ ze strany IROP ve fázi předložení projektové žádosti (bodové a slovní vyhodnocení, realizované aktivity, roční údaje předpokládané CBA analýzy) a příklad sledování změn indikátorů projektu v jeho závěrečné etapě.
- Finanční objem investic pro vybavení nové budovy Krajské knihovny Vysočiny v letech 2020 až 2022.
- Finanční souhrnný objem projektové přípravy dalších investičních kulturních záměrů s plánovaným předložením do IROP 2021-2027

Údaje z poskytnutých podkladů mohou být použity za účelem doplnění ekonomické analýzy výše uvedené diplomové práce. Údaje z hodnocení projektu budou zveřejněny v rámci příloh práce.

Ing. Jitka Svatošová, oddělení tiskové
Odbor sekretariátu hejtmána
Krajský úřad Kraje Vysočina, Jihlava

Žitkova 1892/57, 586 01 Jihlava, IČO: 70890749
ID datové schránky: ksab3eu, e-mail: posta@kr-vysocina.cz

Příloha F Podklady poskytnuté Muzeem Vysočiny Jihlava p. o.

muzeum
vysočiny
jihlava

Masarykovo nám. 55, 586 01 Jihlava
IČO: 00090735
tel: 567 573 880
e-mail: muzeum@muzeum.ji.cz

Potvrzení o poskytnutí podkladů

Muzeum Vysočiny Jihlava poskytlo níže uvedené informace a podklady pro zpracování diplomové práce „Hodnocení dopadu evropských projektů v ČR: Kultuální investiční projekty v Kraji Vysočina“.

O informace požádal student České zemědělské univerzity v Praze Bc. Pavel Buňat.

Poskytnuty byly údaje:

- z Cost-Benefit Analýzy projektu Optimalizace péče o sbírky a prezentace sbírek v Muzeu Vysočiny Jihlava;
- výše odpisů a dalších provozních nákladů projektu Optimalizace péče o sbírky a prezentace sbírek v Muzeu Vysočiny Jihlava;
- výše odpisů a dalších provozních nákladů projektu Hrad Roštejn – zpřístupnění nových expozic;
- informaci o průměrném ročním stavu investičních fondů organizace;
- roční statistiku návštěvnosti interiérů hradu Roštejn, pobočky muzea.

V Jihlavě, 16.3.2023

RNDr. Karel Malý, Ph.D.
Ředitel muzea

MUZEUM VYSOČINY JIHLAVA
Průmyslová ul. 55
586 01 JIHLAVA
IČO: 00090735